

10
1970

naša
luč

**mogoče imate
vi iste probleme
mogoče bodo tudi
vas zanimala**

pisma bravcev

darila za božič

Če grem v novembru po cestah z glavnimi trgovinami, ki so vse že v „božičnem“ vzdušju, me vselej obide strah. Česa vsega ne ponujajo za darila! Mene to odbija. Zdi se mi gizdalinsko ali malomeščansko, če nekateri ljudje mislijo, da se je treba za božič preobložiti z darili. In če potem pridejo po božiču še otroci in pripovedujejo, kaj vse so dobili sosedovi, bi skoraj počil.

V svojem petnajstletnem zakonu sem komaj kdaj pozabil obdariti ženo in otroke. Toda držal sem se vedno določenih meja. Če v družini kdo česa nujno potrebuje, dobi to tudi izven božiča. Reči moram, da je to pravo težaško delo, če mora človek na sveti večer odpirati zavitke in jih razvrščati. V tem gledam nekakšen nezdrav „razvoj“. Potem pa še zahvalna pisma! Z eno besedo, ali praznujemo božič zato, da dobimo darila, ali pa smo obdarovani zato, ker je božič?

V medčloveških odnosih so darila izraz medsebojnih simpatij, prijateljstva in ljubezni. Da tu ne gre za količino, nekaterim ljudem, zlasti premožnejšim, ni povsem jasno. Na drugi strani pa prav zato, ker je obdaritev tako

osebna zadeva, ni mogoče določiti splošno veljavnih meril. Ker je božič tako zelo družinski praznik, se je ponekod uveljavila obdaritev. Seveda mnogi prekoračijo meje zdravega razuma in celo meje razmer, obenem pa povsem pozabijo na smisel, ki naj bi ga imela obdaritev.

„nesmrtno“ je zaljubljena

Samo enega otroka imava, 16-letno hčerko. Doslej nisem mogla nikoli razumeti, če so se druge matere pritoževale nad vzgojnimi problemi. Pri nas je šlo vedno vse gladko. To pa se je „kot strela z jasnega“ spremenilo, ko sem pri pospravljanju hčerkinе sobe odkrila tri lično, s svilenim trakom povezana ljubezenska pisma.

Vem, ni bilo prav, toda morala sem prebrati vsaj enega teh pisem, da pridem do gotovosti. Bilo je polno nežnosti in prisrčnosti. Iz pisma je razvidno, kako je tudi moja hčerka zaljubljena. Odpošiljatelj je, kot vse kaže, študent višjega razreda, ki ga ne poznam. Vznemirjena sem in res ne vem, kaj naj storim.

Bodite modri in obdržite stvar zase. Prva ljubezen je zlasti lahko ranljiva in če zdaj izgubite hčerkino zaupanje, si ga boste težko še kdaj pridobili. Če pa se dekle zapre vase, ste izgubili sleherni vpliv. Imejte oči in ušesa odprta in poizkusite diplomatsko, da vam sama kaj odkrije. Morda samo ne najde prave besede, da bi se vam zaupala.

moj fant se slabo obnaša

Skoraj eno leto imam fanta. Razumeva se dobro, a včasih le pride do nevšečnosti, ker se večkrat ne zna prav obnašati. To mi je zlasti neprijetno v domači hiši, kamor prihaja kot gost. Moji starši so zelo ljubeznivi in mnogo spregledajo, a opažam, da jih njegovo obnašanje moti. Nisem si še upala načeti teme o zaroki, dasi sva med seboj že enkrat o tem govorila. V zadnjem času pa sem postala sama negotova, ali sva za skupaj. Kaj menite? Ali je taka stvar lahko zadržek?

Vprašanje je, zakaj je vaš fant tak: ali iz prevzetnosti ali morda zaradi zadrege ne najde pravega tona ali pa zaradi pomanjkljive domače vzgoje. Prvo ne bi bilo tako obupno, ker je z vedno večjo zrelostjo pričakovati tudi spremembo v obnašanju. Izredno pa bi lahko obremenjevalo skupno življenje slabo obnašanje, ki bi izviralo iz prezira do starejših ljudi, iz brezobzirnosti ali iz drugih napak v značaju. Verjetno sami čutite, da bi bilo še prezgodaj govoriti o zaroki. Tudi ne pišete, ali ste z njim že kdaj o tej njegovi napaki govorili. Kako je reagiral? Vsekakor se ne odločajte, ne da bi upoštevali tudi mnenje svojih staršev in ne da bi vprašali tudi sami sebe, ali bi tak način življenja dan za dnem vzdržali. Saj so prav majhne stvari tiste, ki nam lahko dneve tako zelo zagrenijo.

pustila sem jo oditi

Pred dobrim letom sem ovdovela. Poleg izgube moža zelo trpim ob vedenju svoje 20-letne hčerke. Odselila se je namreč od doma, da bo lahko delala, kar bo hotela. Z možem sva bila z njo vedno toliko popustljiva, da ji tega ne bi bilo treba storiti. Po-

(Dalje na 3. strani ovitka)

S človeško naravo se v polni meri sklada, da se najdejo take pravno-politične ureditve, ki omogočajo vsem državljanom vedno večjo in za vse državljanke brez razlike enako možnost, da so učinkovito, svobodno in dejavno udeleženi tako pri postavljanju pravnih temeljev državne skupnosti kakor tudi pri določanju države in pri določanju območja in ciljev raznih ustanov ter pri volitvi voditeljev.

Državljanji naj pazijo, da javni oblasti ne bodo dali prevelikih pooblastil.

Nečloveško je, če državna oblast zapade v totalitarne ali diktatorske oblike, ki kršijo pravico oseb in združenj.

Proti krivici in zatiranju, proti samovoljni gospodovalnosti in nestrpnosti, bodisi posameznika ali politične stranke, naj nastopajo tisti, ki so sposobni za politično dejavnost, z neoporečno značajnostjo in preudarnostjo.

Pastoralna konstitucija o Cerkvi, odst. 75.

O tem, kaj se dogaja zadnji čas v Jugoslaviji, se sprašujejo po svetu, kajti nekakšno živčno iskanje zunanjih in notranjih zaveznikov s strani oblasti in ustvarjanje novih odborov v že itak zapleteni družbeni organizaciji opozarja na to, da je nekaj v zraku. Kaj, ne ve nihče in ostaja vsako ugibanje res le ugibanje. Londonski Economist piše, da so jugoslovanski problemi „zastrašujoče zapleteni“ (26. sept.).

Za točke jugoslovanskih uradnih obiskov je bil izbran Zahod: Belgija, Luksemburg, Zahodna Nemčija, Danska, Francija, Holandija, na zimo sta v načrtu Italija in Vatikan, spomladi pa Združene države Severne Amerike.

kaj se dogaja doma?

Ali naj ti obiski pomenijo iskanje pomoči iz obupnega gospodarskega položaja v Jugoslaviji?

Domače časopisje poroča, da so v oktobru cene zbežljale, da je porast cen dosegel rekord, da se niso življenjski stroški že deset let tako zvišali, da se je trgovcev polastila nekakšna psihoza, kar dela inflacijo še posebno nevarno.

Cene na drobno so se v enem mesecu zvišale za 2,8 %, indeks življenjskih stroškov pa celo za 3,6 %. Tudi nesorazmerje v zunanji trgovini se je v oktobru bistveno okrepilo: uvoz je v primeri z oktobrom 1969 narasel za 60 %, izvoz pa v istem času padel za 6 %.

Kaj pa, če ni bolj „zastrašujoč problem“ to, da vpliva nelikvidnost gospodarstva na že itak razrahljane odnose med narodi Jugoslavije?

Ali je možno kako drugače razumeti besede predsednika jugoslovanskega Zveznega izvršnega sveta: „V današnjem položaju, za katerega sta značilna nelikvidnost gospodarstva in prepočasna gospodarska rast, bi bilo težko najti genija, ki bi mogel sredi teh vrtincev, nemira, žolča in sporov ustvarjati lepo, idealno federalno strukturo v našem centru.“

S tem v zvezi je pisal svetovni tisk, da grozi Jugoslaviji nevarnost razpada; da so se spori med komunisti različnih narodnosti v Jugoslaviji nadaljevali kljub temu, da je dobila partija že lani 15-glavi izvršni biro kot osrednji vodstveni organ; da naj bi vodstvo države prevzel kolektiv, sestavljen iz dveh do treh zastopnikov vsake republike in velikih organizacij, zlasti partije, ki naj bi utrdil močno razrahljano tovarištvo jugoslovanskih komunistov.

Ali je treba v ta okvir vstaviti ustanovitev Koordinacijskega odbora Socialistične zveze delovnega ljudstva za urejanje odnosov med Cerkvijo in samoupravno družbo v Sloveniji? V odbor je poslala svoje ljudi partija, zastopnikov vernih pa ni poslala uradna Cerkev, ker pač ni bila za to naprošena, ampak jih je naprosila za vstop tudi partija.

In končno: ali je morda najbolj „zastrašujoč problem“ v Jugoslaviji danes sovjetska nevarnost?

Časopisi po svetu ugotavljajo, da še ni minil strah, da bi si želela Moskva poiskati pot do Sredozemskega morja preko Jugoslavije. Poročajo, da pošiljajo članice Varšavskega pakta v Jugoslavijo preko Bolgarije orožje in radijske naprave iz moskovskih vojaških skladišč.

Kaj je tisto v zraku, kar vsi čutijo, pa nihče ne pove na glas: prvo, drugo, tretje ali vse troje?

Naj bo karkoli, skrbi nas za naše ljudi, za naš narod — to je tudi edini razlog, da o tem pišemo — in želimo samo to, da bi se stvari pravočasno tako uredile, da ne bi plačeval nesposobnosti drugih naš mali človek.

evangelij za vsakdanjo rabo

in porodila je sina

toliko čudežnega

V krščanskem oznanjevanju o Kristusovem rojstvu se je zgodilo nekaj nezaslišanega: iz zgodbe o otroku je nastala otročja zgodba. Trda resnica se je spre-

menila v nekako sladko pravljico. Veliki dogodek učlovečenja božjega Sina so spreemnilo v idilo z jasticami.

Italijanski pisatelj Papini je isto misel zapisal o votlini, v kateri je bil Jezus rojen: „Hlev, res-

nični hlev ni veselo in lahko stebrišče, ki so ga krščanski slikarji zamislili za Davidovega Sina, tudi ne jaslvice iz mavca, ki si jih je izmislila v modernih časih cukrena domišljija kiparjev; tudi ni čista in snažna veža, prijetna v svojih barvah, z lepimi, okrašenimi jasljami. Hlev, resnični hlev je dom živali, ki so garale za človeka. Hlev so le štiri surove stene, umazana tla, streha iz brun in skodel. Resnični hlev je temen, umazan, smrdeč. Edino čiste v njem so ja-

slji, kjer gospodar pripravlja krmo za živino.“

Ni težko sprejeti Kristusovega rojstva kot zgodovinski dogodek, saj ga je evangelist postavil v natančen zgodovinski, zemljepisni in narodopisni okvir: Avgust je bil rimski cesar od l. 30 pr. Kr. do l. 14. po Kr.; Publij Sulpicij Kvirinij je bil cesarski namestnik v Siriji; po pričevanju v Egiptu najdenih papirov so se popisovanja vršila samo po vzhodnih provincah rimskega cesarstva vsakih 14 let; Betlehem in Nazaret obstajata še danes; vsakdo je moral tja, kjer je imel nepremičnine, Jožef torej v Betlehem, ker so imeli tam potomci Davidovega rodu nekaj skupne posesti; votline z jaslami so bile nekaj običajnega, v njih je imela zavetje živina v času huđega mraza ali dolgotrajnega deževja...

Je pa ob Kristusovem otroštvu neverjetno mnogo neobičajnih pojavov: angeli, preroška nadarjenost ljudi, preroške sanje, zvezda kot božje znamenje.

Poleg tega so tudi med kristjani razširjene nekatere zmote ali pa nejasnosti, ki bi jih bilo dobro pojasniti:

Ali vemo za točno leto in celo mesec Jezusovega rojstva?

Zakaj govori sveto pismo o Jezusu kot prvorojencu, če ni imela za njim Marija nobenega otroka več?

Ali so res ostajale črede v Palestini tudi pozimi kar na prostem in pastirji pri njih?

Vaš faran

božja skrb za sina

Hvaležen sem vam, da ste ob evangeliju že sami toliko stvari povedali, ki bi jih sicer moral jaz. Tako se lahko omejim res le na vaša štiri vprašanja na koncu.

Da je Bog s posebno ljubeznijo vodil življenje svojega učlovečenega Sina od začetka do konca, je jasno. Bog pa je hotel tudi ljudem z gotovostjo povedati, da je novorojeni otrok božji Sin. Prav to dvojje hočejo povedati

„neobičajni pojavi“, kot jih imenujete. Ali pa izrazijo še kaj več, še kaj točnejšega, ali jih je celo treba razumeti dobesedno, o tem si razlagavci svetega pisma niso edini. To pa tudi za vero samo ni važno.

Po današnjih računih je bil Jezus najbrž rojen šest let pred začetkom sedanjega štetja. Natančni datum so prvi kristjani poznali, ohranjal se je še nekaj časa v ustnem izročilu, počasi pa je zašel v popolno pozabo. Šele scitski menih in poznejši opat v Rimu Dionizij Mali je poskušal okrog l. 525 izračunati, kdaj je bil Kristus rojen. Poznejši računi so pokazali, da se je Dionizij zmotil najmanj za šest let. Po teh računih je bil Jezus rojen vsaj šest let pred začetkom sedanjega štetja let.

Tudi glede meseca ne moremo sklepati nič gotovega. Upravičeno pa domnevamo, da so Rimljani za štetje prebivavstva izbrali tak letni čas, v katerem ljudje niso bili zadržani zaradi dela na polju. Tak pa je bil samo čas po prvem jesenskem dežju (oktober, november) in pred začetkom nujnega poljskega dela (januar, februar). V poštev je torej mogel priti skoraj samo december.

Cerkev je izbrala 25. december zato, ker so ta dan pogani obhajali praznik rojstva nepremagljivega sonca. Tako je poganski praznik nadomestila s praznikom rojstva Jezusa Kristusa.

Evangelist imenuje Jezusa prvorojenca, ker je to svetopisem-

(Dalje na str. 6)

Tiste dni je od cesarja Avgusta izšlo povelje, naj se popiše ves svet. To prvo popisovanje se je vršilo, ko je bil Kvirinij cesarski namestnik v Siriji. In hodili so se vsi popisovat, vsak v svoje mesto.

Šel je torej tudi Jožef iz Galileje, iz mesta Nazareta, v Judejo, v Davidovo mesto, ki se imenuje Betlehem — bil je namreč iz hiše in rodovine Davidove — da bi se popisal z Marijo, svojo zaročeno ženo, ki je bila noseča.

Ko sta bila tam, se ji je dopolnil čas poroda. In porodila je sina prvorojenca, ga povila v plenice in položila v jasli, ker zanju ni bilo prostora v prenočišču.

V prav tistem kraju pa so pastirji prenočevali pod milim nebom in bili na nočnih stražah pri svoji čredi. In glej, angel Gospodov je pristopil k njim in svetloba Gospodova jih je obsvetila in silno so se prestrašili.

Angel jim je rekel:

„Ne bojte se, zakaj, glejte, oznanjam vam veliko veselje, ki bo za vse ljudstvo: Rodil se vam je danes v mestu Davidovem Zveličar, ki je Kristus Gospod. In to vam bo znamenje: Našli boste dete, v plenice povito in v jasli položeno.“

In v hipu je bila pri angelu množica nebeške vojske, ki so Boga hvalili in govorili:

„Slava Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem, ki so Bogu po volji.“

(Lk 2, 1—14)

Sveta noč

Žalostne so točilnice po predmestjih, žalostne točilnice v mestu. Stoje v njih ljudje, ki si ne upajo sesti za mize, da ne bi bili „v krčmi“, če bi jih doma prijele žene, kje so bili. Niso bili „v krčmi“, če so bili v točilnici. Stedijo in ne vedo s čim; računajo in ne vedo za koga. Točaj in točajka pa jih zaničujeta, ker poznata tajne nagibe takega ravnanja...

Gostje se gledajo nezaupno; vsak ima isto misel v listnici svojega srca: toliko smem izdati, da se ne bo poznalo, tako dolgo smem izostatati, da ne bom sumljiv. In trdi so drug

z drugim, govorica jim ne stede zlahka, rajši se sprašujejo in si odgovarjajo iz krmežljavih oči, ki pa niso vedno krmežljave...

O, poznam te, pravičnik s Prul, otroke pretepavaš zaradi manj dobrega reda v spričevalu, sam pa se ugrezaš v lužo, ki jo ti sam poznaš, ki ti sam zanjo veš...

Poznam te, dedec sivobradi, s čelom, kot da si profesor primerjujočega veroslovja: tvoj poklic je vohunstvo, tvoja vera denunciantstvo, in kar primerjaš, so tvoja prizadevanja na tem ogabnem torišču z uspehi, ki jih dosežeš. Žena

— heroj — se te še ni nažrla. Bog nebeški ji je dal za doto herojski želodec...

Poznam te, sedmi junak iz za sedmega nagala, ki mečeš krepelca „nadebudni“ družbi pod noge, ker te ni hotela razumeti, namenil si bil svojo hčer „visokemu“ življenju, in zdaj je — odklonjena — plen ceste. Le brusi pete, le polni predale policajem, sladka ti noč in vedro jutro — opeharjeni zvodnik!

Pripeljal je bil v to družbo strahopetcev in okrutnikov v eni osebi človek, kaj vem od kod, psico na vrvici, gibko, prijazno stvar s smrčkom, črnim in svetlim ko demant. Kot da se je skotila šele večeraj. Žival upira svoje svetle oči zdaj v tega, zdaj v onega in — čudo prečudo — mahoma jih vse ogreje zase.

„Lej ga no, še kaj takega je mogoče med nami!“

„Tačke pa kakor srnje...“

„Še liso nosi na zadnjici namesto repa...“

„Krivi se ti v križu kakor prava srna...“

Človek z vrvice mora pojasniti, kje je psica rojena, iz katere roke jo ima, od kdaj, koliko je stara, kaj žre, ali je že bila sparjena, in kar je še takih vprašanj, strokovnjaških in nestrokovnjaških, pustijo ko sama kinologija.

Zunaj pa mete zima, s to metlami pometa zimska noč cesto, poti in hodnike, da cestne svetilke kar plešejo. Na enajst gre ura in še se veja vica ni premislila. Zvezde se skrivajo za mrakom, ki tišči na ulice in trge kakor ogromna vreča, natlačena s strahom in grozo. Snežinke naletavajo iz te vreče in še bodo naletavale, zakaj vreča nima dna.

Srečna, blažena noč: kdor se je sam v sebi našel in umiril, je doma in opravlja, kar mu je naložil Bog še to pozno

uro kot bridko in sladko dolžnost, po točilnicah sloné samo ljudje, ki ne vedo kam s seboj, in svojo žalostno usodo nosijo popisano na obrazu...

Nedolžna psica jim zmehta poteze, odurne, odbijajoče obraze približa drugega drugemu.

Star prihuljenec, znan po svojih čednih poslih, jo vzame celo v naročje.

„Ampak nekaj ji bo treba dati za pod zobe. Živalca je gladna.“

Sosedje tekmujejo, kdo bo z lepšimi besedami iz kuharice izmamil pest govejih kosti, ki se jih morda drži še vlakno mesa.

Papir je na podu, kost na papirju, in vse gleda, kako si bo žival privoščila poklonjeno večerjo.

„Kdor bi ji zdajle stopil na tacco — gneča pa taka — njemu zavijem vrat...“

„Usmiljeni Bog, saj vidite, da imate živalco pod nogami, ali ste konj?“

Trd rdečenosec se skloni nad pasjo večerjo, ker mu je preveč, da se mora pes iztegovati k tlom, na papirju mu podrži ostanek večerje tik pod gobec. In pripoveduje:

„Na dvorišču smo imeli ščené, leto staro, z belo liso na prsni, z belimi kosmiči naskropljeno preko smrčka, ušes in vratu... Poginilo je od mraza. Take ljudi bi poslal v Sibirijo.“

„Če bi zopet prišel na svet,“ zatrjuje drugi, „bom gojil pse in še sam se bom popsetil. Ne bo me škoda, na boljšem bom, kot sem zdaj. Vsaj rok si ne bom mazal, ne duše skrunil...“

„Koliko dam zanj,“ vpraša tretji, „da ga ponesem domov in posadim sredi sobe na preprogo vsem njim v dar, ki sploh ne vedo, kaj je žival v stvarstvu božjem, da je sosed duši in varuh srca? Dà, to je žival v stvarstvu, to je njeno

poslanstvo, in kdor te govoriče ne razume, niti ne zasluži, da bi lajal...“

Od zunaj pritiska noč na okna in vrata, zdi se, kot da ji je zamesti vsa pota in vse sledi človeškega življenja in hotenja na tej zavrženi zemlji. Nebo se niža čedalje bolj, ulice postajajo ožje in ožje...

Komaj so se bila odprla vrata, sta stala pred njimi v točilnici dva, kdo ve, ali med seboj povezana s svetimi vezmi, ali le speta po naključju, kakor se v zimskem vetru snežinka prime snežinke.

On se je tresel od mraza, sploh je bil brez vrhnje sukne, nekako odtrgan, kot da so ga bili neusmiljeni ljudje iznenada pahnili v noč, kakor je bil. Meketal je neumljive besede, pogledoval goste, kot da nekoga išče med njimi, in v nemi bedi sklepal premrle prste. Ona je bila mirna, da ne rečem slovesna, velika ruta ji je zakrivala glavo, rame, roki in visoko naraslo spodnje telo. Še čudno, da je s takim telesom mogla hoditi. Stala je tiha in dostojanstvena, odeta s kraljevim plaščem bližnjega materinstva, in njenih oči pogled je bil tam, kjer so se od čevljev okoli stoječih scejale mlake stopljenega snega in eno samo veliko mlako sredi med njimi.

Vse je umolknilo, še pipe za točilno mizo so prenehale teči in o psiči nihče ni vedel ničesar več povedati.

Nekaj novega, nepričakovanega, kakor mraz tam zunaj dušo in srce spreletavajočega, je objelo zagreto družbo.

Nov državljan išče prostora med ljudmi — kdo mu ga bo dal?

Še preden je premraženi mož odprl usta — od nje si ni nihče nadejal pojasnila — so vedeli vsi:

Išče se stanovanje — če le

mogoče brezplačno, pa najsi bo tudi samo kuhinja ali kot v kuhinji, da žena spravi na svet, kar na svet mora. Kje je srce, ki bi se spozabilo, ki bi hotelo strmoglaviti v ta prepad?

Čevljarski mojster Niko je naglo zvrnil ostanek četrtinke:

„Če ju pripeljem k svoji, ki resda imava kuhinjo za dve, pa čeprav je soba kabinet — me zmlinči in jutri se lahko iščem, če me še kaj bo...“

„Ni treba, da smo brezsrčni, položaj ni zavidanja vreden, ampak naprtiti ženi ob takem času gosta, ko niti ne veš, ali si ji dobrodošel ti sam, bi bilo vendar od sile...“

Tretji je menil dobrodušno: „Posodil bi jima kot, ki ga imam odveč, ampak kaj bo ponoči? Sami smo in kdo bo tekkel po babico?“

Nekdo je naročil skodelo čaja za ženo in, ko je bil čaj narád, ji ga je celo ponesel k ustom.

„Daj, ogrej se, žena, od koder že si; kako bo dalje s teboj, je v božjih rokah. V tridih pesteh smo vsi, kar nas je

(Dalje na 6. strani)

in porodila je sina

(Nadaljevanje s 3. strani)

ski izraz za „Bogu posvečen“. Bog je namreč naročil, naj mu bodo v spomin na to, da je izpeljal Izraelce iz Egipta, vse egipčanske prvorojence pa dal pokončati, posvečeni vsi izraelski prvorojenci. Vsaka družina je morala potem odkupiti svojega prvorojenca od templja.

Kot poroča zgodovina, so v Palestini ostajale črede poleti, često pa tudi pozimi, kar zunaj na prostem. Pastirji so jih na večer

zganjali pred tatovi in zvermi v ogradi ali staje, to je, v prostore, obdane s kamnitim obzidjem ali iz trnja spleteno ograjo. Pastirji pa so jih izmenoma v bližini stražili v šotorih, v iz vej spletenih kolibah ali pa v trdnih stolpih.

Ali smem dodati bistveno sporočilo svete noči? Tole je: za človeštvo se je začela nova doba, saj je Kristusovo rojstvo kot most med nebom in zemljo — Bogu je Kristus vrnil čast, ljudem pa izgubljeni mir.

Vaš župnik

Slovenski božič

Že tedne pred božičem se vpleta v vsakdanje življenje božično razpoloženje z resnostjo zornic ali svitanic, s tihoto v domovih in s celo vrsto prelepih navad.

Advent je bil vernim Slovencem od nekdaj svet čas. Prenehalo je veseljačenje. Adventni večeri so potekali v lepi družinski zbranosti, ob skupni pesmi in molitvi rožnega venca ter ob pripravljanju jasluc. Nešteto figur iz lesa ali iz voska ali gline je

iz leta v leto terjalo več prostora v kotu.

Preproste, a polne domačega in iskrenega občutja so naše ljudske božičnice ali kolednice, priče slovenske vernosti.

Dan pred božičem se v cerkvenem bogoslužju imenuje božična vigilija. Lepo ime za vigilijo je splošno slovenski „sveti večer“.

Gospodinje imajo dosti opravka z umivanjem in čiščenjem hiše in z veliko peko. Poleg potic, gibanic, pogač in drugega pečiva pripravijo še poseben praznični kruh, tako imenovani božični kruh.

Na sveti večer mora vladati povsod slovesna tišina.

Jasluc imajo svoje častno mesto v bogovem kotu. Pod križem naredi jasličar hrib in ga preplete s stezicami. Vse drže v Betlehem, ki žari v barvni svetlobi vrh gore. Ob vnožju stoji hlevček s sveto družino, pastirji in ovčami. Izpod stropa visi na dolgi niti angel z napisom „Slava Bogu na višavah“.

Jasluc so središče božičnega razpoloženja. Ob njih se družina na sveti večer, sveto noč, sveti dan vso božično dobo zbira, ob njih moli in poje.

Prastari običaj svetega večera je kropljenje in kajenje. Z njim

Sveta noč

(Nadaljevanje s 5. strani)

tu, privoščimo si samo na oči, kar si privoščimo, doma nas čakajo péstunje, take, ki pestijo, ne péstujejo... Boj se jih, nesrečna žena, kakor se jih sami bojimo. Saj jih poznaš, kakšne so. Nemara si sama taka...“

Žena je popila čaj na dušek, mož se je še dvakrat na mestu prestopil, potem pa sta se obrnila, odprla vrata in prekoračila prag v noč, v viharo zimsko noč, drug za drugim, mož prvi, žena za njim...

Čevljar Niko je ustavil sedovega hlapca sredi najživahnjšega razgovora, ko sta se iz točilnice vračala vsak na svoj dom po skupni, le za silo utrti gazi. Ustavil ga je, da bi si ob njegovi pripalil poslednjo cigareto.

Roka mu je drhtela, glas se mu je ustavljal in suniti ga je moral skozi grlo, da ga je spravil iz sebe.

„Čuj, Joža, pa ali ni nocoj sveta noč? Močno se mi zdi, da je...“

„Bo, bo, saj imamo dva praznika zapored in noč pred prvim je sveta noč...“

In — zastrmela sta drug v drugega in nista vedela, za-

kaj strmita in kaj sta si pravzaprav hotela povedati v tem čudnem trenutku.

Veter je zatulil čez strehe in vsipal rešeto snežink po ulici, ponočnjakom za vratove.

„Eh, da se le spi,“ je Niko zamahnil z roko, kot da se brani nadležne misli, in je odprl vrata temnega dvorišča.

„Da se le spi, nesrečo pa... zunaj pusti,“ se je domislil hlapec nekake rime, nekakega stiha kdo ve od kod in je takisto zavrtel ključ v vratih.

Burja pa ni odnehala, zdelo se je, da narašča od ure do ure...

Stanko Majcen

prosimo božjega blagoslova za dom in družino. Ko zazvoni angelovo češčenje, dene oče žerjavico v ponev, kdo od domačih vzame blagoslovljeno vodo, za njima se zvrstijo vsi ostali: tako obhodijo ves dom znotraj in zunanaj in ga pokadijo in pokropijo.

Po večerji se družina zbere k jaslicam in poje božične pesmi. Vmes igrajo domače igre ali pripovedujejo zgodbe in tako čakajo na polnočnico.

Polnočnica pomeni posebno doživetje. Prelepe božične pesmi naredijo božič tako domač, tako slovenski.

Naredimo jaslice!

V krščanski družini ni pravega božiča brez jaslic. Je pa treba paziti na nekatere stvari pri postavljanju jaslic.

● Najprej figure. Res je, da jih prodajajo na stojnicah ali v trgovinah, a ta roba je dostikrat taka, da se Bog usmili. Pravi kič! Sveta Družina, ovce, pastirji — vse je odlito v nerodnih mavčnih kalupih, nato pa s pisanimi, svetlečimi se barvami poslikano in popackano.

Ni nujno, da so figure kipi. Prav tako so lahko papirnate. In v primeru, da imajo izbirati med kipi, ki so brez življenja in usklajenosti, in na papir narisanimi figurami, ki so lepe, se odločimo za te zadnje.

● Posebno lepe so oblečene figure. Pri tem pa se je treba odločiti, kakšen tip jaslic hočemo narediti: slovenske ali palestinske. Če se odločimo za domače, ne oblecimo pastircev v narodno nošo! Pastirji naj bodo preprosto kmečko oblečeni, sveta Družina bo pač ohranila zgodovinsko nošo s haljami, lahko pa tudi sv. Jožefa odenemo v delovna oblačila, Marijo pa v preprosto obleko revnejše žene. Kdor se bo odločil za palestinski tip jaslic, bo pastirje odel v do-

petne halje, čeznje pa ogrnil živahno barvane, progaste plašče.

● Nápak je misliti, da mora biti na jaslicah kar največ figur. Bolje malo, pa tiste lepe. Poleg svete Družine naj bo nekaj pastircev različne starosti: trije že kar zadoščajo. Tem se pridružijo sveti trije kralji, ki imajo lahko tudi spremstvo. Oblečeni so po vzhodnjaško, ne smejo pa biti našemljeni.

V hlevu ne smeta manjkati vol in osel. Ovčak pa ni nikoli preveč, če so lepe. Ne gre pozabiti, da se ovce vedno pasejo v tropih in ne raztreseno.

Sloni ob svetih treh kraljih niso preveč zaželeni, ker so preveliki, če so v pravem sorazmerju z ostalimi figurami, manjši so pa smešni. Tudi velblodom se na jaslicah domačega tipa lahko odpovemo v korist lepih konj, ki pa morajo biti primerno razgibani.

● Od angelov zadošča že eden z napisom. Obesimo ga na najtanjšo najlonsko nit, ki jo pritrđimo v obliki črke V, da se figura ne suče. Zelo lepo pa je, če angelu pridružimo še več manjših angelcev, pri čemer je treba paziti na lepo porazdelitev. Manjše figure naj bodo v ozadju, večje bolj spredaj, da bodo ustvarjale perspektivo. Nikdar pa naj ne bodo vse figure angelov enako velike.

● Jasli lahko naredimo različno: spletemo jih iz tankih vrbovih šibic ali izoblikujemo „kamnite“ jasli palestinskega tipa ali pa izrežemo slovensko zibelko. V jasli nasteljemo posebno tanko travo, drobno scefrano lubje, zeleno obarvano predivo ali kaj podobnega, čez pa pogrnemo plence.

● S smrekovimi vejicami lahko izpolnimo ozadje kotnih jaslic, za Betlehemom, kot vidimo to često po kmečkih domovih. Drevje lahko naredimo iz lepo razvejanih drevesnih korenin. Za grmičje dobro služijo brinove

vejice, za manjša drevesa vejice kanadskega brina, ki ga dobimo po vrtovih. Šope ločja ali višje šope trave lahko sestavimo iz čopkov dolgih iglic raznih vrtnih borov.

● Mah naberemo že v pozni jeseni, da nas pozneje ne zaloti sneg ali zmrzal. Ne sme biti tako visok in šopast, da se figure utapljujejo v njem. Najboljši je skalni mah. Med mahom moramo pustiti tudi gola mesta, kjer naj bi bila prst, skale, razhojen prostor, steza in drugo. Pri manjših jaslicah si pomagamo z nastriženim mahom, ki ga potrosimo kakor žaganje. Celo temnozeleno obarvano žaganje nam lahko včasih pomaga, da dobimo vtis zelene pokrajine.

● Slovenske kotne jaslice imajo ustaljeno pokrajinsko obliko: trikotna deska, hribček iz mahu, hlevček v sredi pod njim, v ozadju Betlehem, vrsta svečk na sprednjem robu, spodaj pa jaslični prtiček.

● Betlehem naj ne bo fantastično skrpucalo z minareti in čudnimi stavbami kičastih oblik. Tudi okencem z lučjo za pisanim celofanom se kaže odreči. Posebna skrb naj velja jasličnemu prtičku: na njem naj bodo božični simboli, smrekove vejice pa niso nujne.

božji
blagoslov
za
božič
in
novo
leto
vam
želé
vaši
duhovniki

● Hlevček terja precej domišljije. Lahko je lesena koča, lahko naravna votlina, dopolnjena z deskami in tramiči, lahko zidana razvalina z zasilno streho, lahko je celo slovenski kozolec. Pravilo pa je, da ne sme biti nikoli „kakor iz škatlice“. Slikovito se mora zlivati z okoljem, se zraščati z zelenjem in s skalovjem. Samo zasilno živalsko bivališče je.

Najbolje je, če ogrodje hlevca izrežemo iz tankih deščic in te oblečemo z zaželeno strukturo zidu, ometa, obijemo s tramiči in podobno.

Hlevca ne smemo pomakniti preveč k spodnjemu robu jaslic, ker sicer ne moremo razvrstiti figur po osredju. Tudi je treba paziti, da hlevček po velikosti ustreza figuram, da so te v njem sproščene in ne zadevajo z glavami ob strop.

● Ograje so lepo poživilo jaslične pokrajine. Njihovi latniki so lahko malo vegasti, deske podobne krajnikom. Lepe so tudi iz protja spletene ograje ali pa ograde iz zloženih kamnov.

● Vodo upodobimo na jaslicah s steklom, nikdar pa z zrcalom. Studenec lahko naredimo s celofanastim trakom ali s svetlečim se lakom, za curek vode, ki teče iz žleba v korito, nam služi tanko zavita steklena cevka ali kos najlonske svetleče se žice. Tudi slap je mogoče narediti z najlonsko žico ali s celofanom, za pene pa se poslužimo drobnih koscev stiropora.

● Ozadje lahko naredimo tako, da preide rob hriba v nebo. Lahko ga pa naslikamo s pomočjo vijugaste ceste in reke in z verigami gorà tako, da se pogloblja v daljavo. Pokrajina naj bo na ozadju naslikana v preprostih, velikih obrisih. Nebo naj prehaja iz temne modrine spredaj v svetlejšo zelenomodro proti ozadju, prav na obzorju pa morda celo v rumenkasto.

● Glede osvetljave velja, da ne sme biti nobena žarnica vidna. In samo toliko naj jih bo, kolikor jih nujno terja „vsebina“ sama. Sveto Družino v hlevcu osvetljuje z majhnim reflektorjem — za to služi manjša baterija z lečo — celotno prizorišče pa lahko osvetljuje skrita žarnica za modrim celofanom. Morda osvetljuje z razpršeno svetlobo brez reflektorskega stekla še skupino angelov.

● Naj ne bo na jaslicah nobenih fantastičnih stavb, nobenega staniola, nič srebrnega prahu. Hlevček naj ne bo kakor ptičja kletka ali kot sejmarski paviljon in steze v pokrajini naj bodo take, da bi ljudje po njih res lahko hodili. Namesto peska nam mnogo bolje služi prst, ki se je držala mahu. J. Z.

Jaslice

Cerkev je žarko razsvetljena. Tudi na velikem lestencu goré sveče. Vse je, kakor da se je bil Jezus rodil prav ta večer.

Srce se vzdrami, vzdigne se, gre samo, visoko, visoko, vse polno sreče, ki ji ni mere ne imena.

Luči trepečejo v višavah, ki se vijejo kakor bela megla proti stropu. Kor odpeva oltarju, ena sama radostna pesem, ki se razlega iz daljave v daljavo.

Pred štalico kleče pastirji in prepevajo. Visoko nad njimi sveti mirno zvezda repatica.

Noč je svetla kakor dan.

Ivan Cankar

REŠITEV DETEKTIVSKE UGANKE iz prejšnje številke: Pavlič se je zapletel v laž z besedami: „Petrič ob je prišel k meni... nekako ob pol štirih... Tu je fotografija.“ Ura na sliki kaže nekaj čez pol devetih in ne pol štirih, ker jo ogledalo kaže obrnjeno.

Slovenski strop

Slovenski strop izhaja iz kota,
od jasic, od Betlehema,
od rojstva božjega,
od božiča.

Jaslice v kotu nad mizo,
mah in pastirčki,
hlev in sveta Družina
in Betlehem, na črnem stropu
bele zvezde,
od zvezd zlati orehi,
in od največje zvezde, od
najumetneje izrezljane
(otroci so se igrali, zato je tako
umetna),
Sveti Duh,

Odjahali so sveti trije kralji
za zvezdo repatico,
in jasic ni več,
ali nad mizo je ostalo nebo
z zvezdami, orehi,
s Svetim Duhom,
in družina se zbira pod njim
leto in dan.

Da je meni izslikati slovensko
sobo,
da mi je razdeliti slovenski strop
po umetnosti in po narodni volji:
naši sobi središče je kot,
naš strop izvira iz kota,
naše leto iz božiča,
naša družina iz svete Družine,
naša misel iz Svetega Duha —
tako je hotel naš narod.

Oton Župančič

Pismo

Pred seboj imam pismo
slovenskega dekleta. Pisa-
la mi je nekoč iz Južne A-
merike, tamkaj izpod ek-
vatorja, kjer je o božiču
največja vročina. Popisu-
je svojo sveto noč v tujini.

Dva delavca in ona se
dogovarjajo, da zbeže iz
velemesta za sveti večer v
pragozd.

Pod stoletnim drevesom
se utaboré. Na deblo pri-
pnó jaslíce, revne jaslíce,
skromno, majčkeno podo-
bico. Pod drevesom zakuri-
jo ogenj, k jaslícam prižgo
dve rdeči svečki.

Nato stopijo vsi pod dre-
vo, odkrijejo se in zapojo:
Sveta noč, blažena noč!

Samo prvo kitico, dalje
ne morejo. Vsem teko solze
po licih, vsi so v duhu do-
ma, na slovenski zemlji, v
rodni hiši.

Kaj vse bujno cvetje in
zelenje pragozda? Kaj vsa
opojna toplota — vse nič,
vse sama bolečina. Kje je
naša polnočnica, kje naš
sneg, naše zvezde, naše
planine, naše snežene gazi
in plamenice, gredoč s hri-
bov proti cerkvi!

Razjokajo se, solze si ota-
rejo — in spet pojo, pojo,
dokler svečke ne dogorijo.

Nato posedijo. Škatla
konzerve jim je čaša za
vodo, ki si jo zajamejo iz
studenca, kos kruha in sla-
nine božični obed.

Poskušajo se šaliti. Ne
gre.

„Oj, naše jaslíce,“ za-
vzdihne prva dekle.

„Oj, naša polnočnica,“
doda drugi.

„Oj, tiste naše koline,“
toži tretji.

Tako se glasi pismo slo-
venskega dekleta iz tujine.

Franc S. Finžgar

● Na katoliški univerzi v Lublinu NA POLJSKEM je število študentov narastlo za skoraj 300 in jih je sedaj skupaj 2.000.

● Knjiga, ki jo V ŠPANIJI najbolj berejo, je slej ko prej sveto pismo. Lani so prodali evangelije v skupni nakladi 850.000 izvodov. Na drugem mestu je vsa Nova zaveza s 605.000 izvodi.

● 70 % prebivavcev ZAGREBA redno ali občasno obiskuje mašo. 56 % vprašanih se je odprto priznalo za verne, medtem ko jih je 10 % reklo, da so prepričani brezverci.

● NA MADŽARSKEM se že nekaj tednov vrše policijske preiskave po stanovanjih duhovnikov pod pretvezo „ilegalnega verskega delovanja“ le-téh. Pred kratkim so se razširile preiskave tudi na univerzitetne študente, ki so osumljeni, da v prijateljskih krogih naprej študirajo verska vprašanja. Material, ki ga je policija zaplenila, je izključno verske vsebine, delno so to molitveniki.

● BAVARSKI ODBOR KATOLIČANOV je vse katoličane opozoril, naj imajo na bližnjih deželnih volitvah volilno pravico za stvar vesti in naj volijo

cerkev se prenavlja cerkev hoče služiti cerkev hoče biti kvas sveta

Slovinci ob meji

GORIŠKA — V Gorici, Števerjanu in Štandrežu je predaval Vinko Zaletel. V diapozitivih je pokazal lepoto Koroške v vseh štirih letnih časih, delo in način življenja tamkajšnjih Slovencev, ki v svojih versko zakoreninjenih običajih spričujejo svoje poreklo. Spremljajoče pesmi so dokazale, da Slovenci na Koroškem nočejo umreti. — V dvorani Katoliškega doma v Gorici se je začela jesenska kulturna sezona. Na samostojnem koncertu sta nastopili pevski skupini iz Mirna in Vrtojbe pri Gorici.

— Goriška zbor „Lojze Bratuž“ in „Mirko Filej“ sta s svojim nastopom v Mirnu vrnila prijateljski obisk. — Katoliško kulturno društvo „Hrast“ iz Doberdoba je uprizorilo igro „Prisega o polnoči“ na misijonski prireditvi v Katoliškem domu v Gorici. — Skavtski večer s petjem, humorjem in diapozitivi o taborjenju so pripravili mladi skavti v župnijski dvorani v Štandrežu.

TRŽAŠKA — V Slovenskem klubu v ulici Donizetti so se pet začeli sobotni večeri. Nekaj večerov bodo posvetili koroški tematiki. Prof. Maks Šah je predaval o 50-letnici usodnega koroškega plebiscita. — V Marijinem domu v ulici Risorta je bilo prvo versko predavanje v zimski sezoni. „Današnja verska kriza in vprašanje enotnosti sv.

izključno tiste kandidate, ki bodo mogli na osnovi svojega krščanskega pogleda na svet najti in tudi uresničiti pravilne politične odločitve.

● Pri nabirki za pomoč deželam v razvoju je KATOLIŠKO MLADINSKO GIBANJE NA DEŽELI v Zahodni Nemčiji nabralo 220.000 mark.

● V treh letih se je število BOGOSLOVCEV po celem svetu znižalo za 20.000. Posebno v zahodnih deželah je nazadovanje veliko.

● PREZIDIJ SLOVAŠKE KOMUNISTIČNE PARTIJE je v navodilu sekretarjem partije odgovoril, ali more biti nekdo istočasno član partije in član neke verske skupnosti: pri starejših ljudeh in fizičnih delavcih se vera dopušča, nikakor pa ne pri inteligenci. Člani partije tudi ne smejo izvrševati cerkvenih služb, „kar se žal neredko dogaja“.

● NA KUBI se je zadnja leta število krstov in cerkvenih porok močno dvignilo. Tudi obisk nedeljske maše neprestano raste. Število duhovniških in redovniških poklicev je tudi vedno višje.

● BERNARDETTE DEVLIN, poslanka katoličanov Severne Irske v angleškem parlamentu, je

pisma“ je bila tema, ki jo je obravnaval dr. J. Aleksič. 14. novembra bo govoril dr. V. Dermota: „Moderni starši pred moderno mladino“. — Slovensko gledališče v Trstu je začelo svojo petindvajseto gledališko sezono s Tolstojevo dramo: „Moč teme“. — Na tržaških slovenskih šolah je letos vpisanih 2244 učencev in dijakov, skupno 105 več kot lani.

KOROŠKA — „Rož, Podjuna, Zilja, zemlja in ljudstvo“ je bilo vabilo za prosvetni večer v Kelpingovi dvorani v Celovcu. Vinko Zaletel je v pesmi in sliki prikazal lepoto Koroške. — Narodni svet koroških Slovencev je pripravil spominsko prireditev v Celovcu s sodelovanjem folklorno-glasbenih skupin koroških in primorskih Slovencev in gradiščanskih Hrvatov.

bila po štirih mesecih izpuščena iz zapore. Zaprli so jo, ker naj bi bila hujskala svoje rojake k uporu. Pritožila se je na evropsko sodišče za človečanske pravice v Strasbourgu. Zapor so ji skrajšali za dva meseca z motivacijo, da se je v zaporu lepo vedla. Izjavila je, da bo nadaljevala boj za človečanske pravice doma, prosila je za svoje rojake, naj nehajo z nasiljem.

● Nad četrtno vseh OTROK živi v deželah v razvoju, skupaj kakšna milijarda. 500 milijonov teh otrok raste v deželah, kjer pride na enega človeka manj kot sto dolarjev dohodkov na leto.

Slovinci po svetu

ARGENTINA — V Slovenski hiši je bila proslava narodnega praznika 29. oktobra in dneva slovenske zastave. Sv. maša se je darovala za vse Slovence in Slovence, ki so delali in se žrtvovali za svobodo slovenskega naroda. „Pred 25 leti in danes in jutri“ je v dvorani ponazorilo slovensko gledališče. Rojaki iz vseh delov velikega Buenos Airesa so zasedli prostore pri slavnostni večerji. — Slovensko akademsko društvo je povabilo na predavanje „Psihologija fanta in dekleta“. Predavatelj dr. A. Ku-

vroča vprašanja :

Revolucije — da ali ne?

Danes se med bogoslovnimi znanstveniki precej govori o tem, ali je nasilni prevrat res v neki deželi v skladu s Kristusovim naukom ali ne. Govorijo o tako imenovani teologiji revolucije.

Papež je pred kratkim govoril o tem vprašanju. Rekel je:

„Krščanski čut ne more imeti za dovoljeno nasilnost, terorizem, ki bi naj postala običajno sredstvo za rušenje javnega reda, kadar ta sicer ni nasilen, ni ga pa mogoče več prenašati in ne predru- gačiti na druge načine.

Tako imenovana teologija revolucije je nasprotna evangeljskemu duhu. Kdor hoče videti v Kristusu, obnovitelju in prenovitelju človekove vesti, odločnega prevratneža časnih in pravnih ustanov, ne zna prav razlagati svetopi-

semskega besedila, ne cerkvene zgodovine, ne življenja svetnikov. Koncilski duh postavlja kristjana v svet na povsem drugačen način.“

Papež se je dotaknil tudi drugih podobnih aktualnih vprašanj:

„Mučenje, to se pravi divjaške in nečloveške policijske metode, zato da bi iz ust ujetnikov izsilili izpovedi, je treba odkrito obsoditi. Ni opravičila zanje, tudi ne iz razlogov obrambe javnega reda. Kršijo ne le človekovo telesno nedotakljivost, ampak tudi dostojanstvo človeške osebe.

Kaj naj rečem o pogubnih povračilnih dejanjih ne le proti oboroženim in upornim skupinam, ampak tudi proti nedolžnemu prebivstvu brez obrambe? Kaj naj rečem o hudih zastraševalnih ukrepih, ki se raztezajo na cele dežele?

Obžalovati in obsoditi je treba preusmeritve letal, ugrabitve oseb, napade z orožjem, tajno trgovino z mami in toliko drugih zločin- skih dejanj, ki polnijo kro- nike naših časopisov.“

kovica. — Na pevsko-glasbenem festivalu so članice in člani mladinskih organizacij pokazali svoje uspehe in talente. — Koncert slovenske pesmi so pripravili združeni pevski zbori v Slovenski hiši. — Mladinska sveta maša, kosilo, nastopi otrok in mladine, zaključne tekme v odbojki in rokomet je bil spored 18. mladinskega dne na Pristavi.

AVSTRALIJA — Tudi letos so skupno poromali na pokopališče v Keilor in na skupnih grobovih molili za pokojne tam in doma. Avtobus je romarje odpeljal v Sunbury, kjer se je slovenska skupina deloma v narodnih nošah udeležila tradicionalne procesije v čast evharističnemu Kralju.

KANADA — V slovensko šolo župnije Brezmadežne v Novem Torontu se je vpisalo 158 otrok.

— Oživali so tudi župnijski prostori pri Mariji Pomagaj v Torontu. V pet razredov so razdeljeni otroci, ki so se vpisali v slovensko šolo, saj jih je skupno 151. Otroški, mladinski in dekliški pevski zbori trajno vadijo in se pripravljajo na pomladanski koncert in sodelovanje pri bogoslužju. Tudi mešani cerkveni pevski zbor se izpopolnjuje pri rednih vajah.

ZDA — V proslavo 51-letnice obstoja doma na Recher Avenue v Clevelandu so kulturna društva priredila skupen koncert. — „Noč v Sloveniji“ je bila v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. — Društvo SPD Cleveland je imelo družabni večer v farni dvorani pri Sv. Vidu. — V Narodnem domu na St. Clair Ave je imela Glasbena matica svoj jesenski koncert.

novice novice novice novice novi
ce novice novice novice novice no
vice novice novice novice novice
novice novice novice novice novi
ce novice novice novice novice no
vice novice novice novice novice
novice novice novice novice novi
ce novice novice novice novice no
vice novice novice novice novice
novice novice novice novice novice

BEGUNJE na GORENJSKEM — Tovarna športnega orodja „Elan“ je slavila 25-letnico obstoja. Iz male zadruge se je razvila v tovarno, ki zaposluje 668 delavcev. Vrednost proizvodnje je dosegla 57 milijonov dinarjev, izvoz presega 25 milijonov dinarjev.

BLLED — Na Bledu se je vršilo redno zasedanje turistične propagande skupnosti alpskih držav ALPS. Namen te skupnosti, katere članice so Francija, Monako, Švica, ZRN, Italija, Avstrija in Jugoslavija, je vzbuditi zanimanje za turistične kraje teh držav v Severni in Južni Ameriki.

BLLED — Pred konferenco Zveze komunistov Jugoslavije v Beogradu so se sestali predstavniki slovenske in hrvaške partije k razgovorom na Bledu.

CELJE — Celjska EMO gradi novo tovarno za izdelavo radiatorjev. Računajo, da bo začela delovati z novim letom. Povpraševanje po radiatorjih je zelo veliko. Težava je pa v tem, da so cene za radiatorje „zamrznjene“. Čeprav se je cena pločevini, ki se zanje uporablja, dvignila za 65 odstotkov, ne smejo s ceno navzgor in podjetju grozi, da bo moralo delati v novi tovarni z izgubo, če ne bodo sprostili cen radiatorjev.

CELJE — Elektrogospodarstvo Maribor je dalo zgraditi v Podlogu pri Celju razdelilno postajo, ki je stala 25 milijonov dinarjev. Je to četrta taka postaja v Sloveniji in je namenjena za povezavo slovenskega sistema z avstrijskim.

CERKNICA — Pred kratkim so začeli preurejati približno šest kilometrov ceste od Cerknice do

Z izvlečki iz slovenskih revij in časopisov, ki izhajajo doma in po svetu, skušamo zasledovati dogajanje med Slovenci. Za utemeljenost komentarjev in mnenj ne odgovarjamo. Iz podane snovi naj si bravci sami ustvarijo sodbo o življenju slovenske družbe! — Op. ured.

kaj pravijo doma in po svetu

Politična kriza v Jugoslaviji

SVOBODNA SLOVENIJA
— ESLOVENIA LIBRE —

Tiskovna agencija ANSA je objavila 26. t. m. iz Beograda naslednje poročilo:

Po dolgih in burnih debatah je predsedstvo Zveze komunistov Jugoslavije odobrilo dokument „o sedanjem političnem položaju“ v državi, ki ga bo predložilo kongresu stranke 29. t. m. Debate so pokazale, da se država nahaja v resni politični, ne samo gospodarski krizi.

Tito sam je 4. t. m. izjavil na zasedanju izvršnega sveta Zveze komunistov: „Nahajamo se v stanju, ki ne more na noben način še naprej trajati.“ Inflacija je zajela alarmanten obseg. Zunanji dolgovi države so se v primerjavi z lanskim letom podvojili. Nadaljuje se poleg tega množično odhajanje delavstva v tujino. Letos računajo, da je v tujini na delu nad en milijon jugoslovanskih delavcev.

V takem položaju nasprotja med posameznimi federalnimi republikami in med njimi ter centralno vlado — federacijo — „blokirajo in paralizirajo“ (kakor v zadnjih tednih govorijo uradni krogi) federalno vlado in parlament.

Svobodna Slovenija, Buenos Aires, 29. oktobra 1970, str. 1.

Jugoslavija danes in jutri

Nepričakovano je prišla v svet novica o Titovem načrtu za bodoče ustavne spremembe v Jugoslaviji. Nepričakovano vsaj v času, če že ne kot povsem improvizirana poteza v zvezi s sedanjo in bodočo jugoslovansko stvarnostjo. Za vse opazovavce, domače in tuje, je bilo vedno jasno, da tudi komunistična Jugoslavija ni še nekaj ustaljenega, da potrebuje stalno neko umetno oživljanje z limfo federalističnega soka ter z obujanjem za vsako ceno „bratstva in enotnosti.“

Kaj predvideva nedavna Titova odločitev o spremembi struktur Jugoslaviji, ki jo je tudi že odobrilo partijsko vodstvo?

Jugoslovanski predsednik je v bistvu napovedal umik s predsedniškega mesta ter ukinitve istega z uvedbo novega kolektivnega „predsedstva republike“. Po tem načrtu — ki ga je najbolj osvetlil drug teoretik jugoslovanskega komunizma, Edvard Kardelj — naj bi nastal kolektivni organ, ki bi obsegal po dva predstavnika posameznih šestih republik ter vplivnih zastopnikov partije in drugih družbenopolitičnih organizacij. Ni še gotovo, katere predstavnike republiških organov naj bi novo kolektivno predsedstvo obsegalo, jasno pa je, da bi bili v njem skoraj gotovo predsedniki vlade in parlamenta vsake republike. Med ostalimi bi bil član novega vodstva tudi predsednik zvezne vlade ter skupščine. Na čelu tega „direktorija“ naj bi bil predsednik, ki bi se verjetno imenoval „predsednik republike“ oz. predsednik predsedstva in bi se po rotaciji menjaval vsako leto. Kolek-

tivno predsedništvo republike bi imelo tudi mnogo večjo oblast od samega formalnega predsedništva države.

Zelo značilno je še dejstvo, da je sam maršal Tito v obrazložitvi svojega načrta izrecno navedel razloge, ki so ga pripravili do tega koraka. Pred očmi je imel stanje po svojem umiku s političnega odra in veliko negotovost, ki se s tem odpira. Sam je dejal, da hoče s tem preprečiti borbo za oblast, ki je že v teku in ima svoje korenine v znanih političnih krogih (pri tem je imel gotovo v mislih Rankovića in njegove težnje), ki so se že pokazale v negotovanju v zvezi z novim načrtom.

To o dogodkih samih. Kaj mi lahko pričakujemo od te resne in delikatne odločitve za bodočnost Jugoslavije?

Nam, ki živimo na vratih Jugoslavije in zato lahko stvarno ocenjujemo razvoj jugoslovanskega političnega življenja, se sama stavljajo najrazličnejša vprašanja. Ne bomo se tu spuščali v problem kake možne demokratizacije ali uvedbe drugačnega političnega sistema, saj je popolnoma jasno, da bo tudi v novem kolektivnem predsedstvu Jugoslavije najbolj odločujoč faktor komunistična partija. Zaradi tega bi se raje zaustavili ob problemu možne ohranitve Jugoslavije sploh.

Negledé na ideološke razlike moramo danes priznati, da je Titova osebnost v danih razmerah le jamstvo za ohranitev jugoslovanske federacije, tudi če je ta pod izključnim pokroviteljstvom partije. Veliko neznanko pa predstavlja bodočnost, ko bo po Titu vzela oblast v roke nova osebnost ali skupina oseb, in to s pomočjo partije, vojske ali tajne policije. Vsaka hipoteza je v tem okviru možna, tudi zaželeno uvedba resničnega demokratskega sistema v državi.

Toda: odkod naj pričakujemo brezpogojno ohranitev dosedanje državne zveze, ko so separatistične težnje tako velike in do neke mere upravičene? Kje je rečeno, da bo lahko sedanja odločitev spremembe res neka magična formula, ki bo rešila Jugoslavijo kot državo? Kdo nam jamči, da ne bodo prevelike zunanje intervencije v znamenju „proletarskega internacionalizma“ zabrisale še tisto malo politične tolerance ter ravnovesja na Balkanu?

Na vsa ta vprašanja je odgovor pretežak, zaenkrat tudi nemogoč in preuranjen. Zeleti bi le bilo, da se ne bi položaj izpervrgel v novo Češkoslovaško (izdaja avgusta 1968), ter upati, da bi prišlo tudi do resničnega sproščanja v samih strukturah jugoslovanske skupnosti po načelih prave svobode in demokracije.

Svobodna Slovenija, Buenos Aires, 29. oktobra 1970, str. 2.

Inflacija je na svojem velikem pohodu! Nedeljski dnevnik

Ni treba biti učen profesor ekonomije, da bi človek ugotovil, kako je zadnje čase z našim gospodarstvom nekaj narobe. Priča smo razposajenemu naraščanju cen, inflaciji, gospodarski nestabilnosti, ki nas spravlja v negotovost. Sleherni dan čutimo na lastnem žepu, da je moč dinarja čedalje bolj krhka. Očitno postaja, da se nam je vsaj zaenkrat gospodarska reforma že izmuznila iz rok. To sicer neradi in z grenkobo priznavamo, a takšnih, ki bi si upali temu oporekati, že skoraj več ne najdemo.

Analitiki in spremljevalci gospodarskih gibanj na to že kar precej dolgo javno opozarjajo v dnevnem in periodičnem tisku, na raznih strokovnih posvetovanjih in drugod, opozarjajo tudi poslanci v klopeh zveznega in republiških parlamentov. Nekateri ekonomski inštituti so s podrobnimi in znanstveno argumentiranimi študijami poskušali zbuditi vest pristojnih oblastvenih in političnih vodstev že več kot leto, dve od tega.

Pa kot da bi bile to prazne marnje, zastraševanje pretirano pe-

Rakeka, ki bo veljala okrog tri milijone dinarjev. Sedanjo cesto bodo za nekaj metrov razširili, izravnali bodo ovinke ter jo asfaltirali, da bo potem cesta prvega reda. Delali bodo delavci podjetja „Slovenija ceste“, ki bodo hkrati začeli urejati tudi cesto proti Rakovemu Škocjanu.

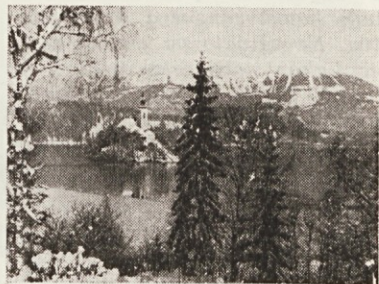
ČATEŽ ob SAVI — Brežiška „Agraria“ hoče povečati površino rastlinjakov v Čatežu iz 20 tisoč na 43 tisoč kvadratnih metrov. Zaradi tople vode, ki jo je v Čatežu na voljo, so izgledi posebno ugodni. V rastlinjakih bodo že leta 1971 vzgojili 7 milijonov nageljnov.

DELNICE — Lesnoindustrijsko podjetje „Ravna gora“ v Čabru je zadela velika nesreča. Pred nedavnim so obnovili in modernizirali obrat, ga opremili z novimi stroji v vrednosti 15 milijonov dinarjev. Sredi oktobra pa je izbruhnil v tovarni požar, ki je uničil lakirnico, v kateri je bilo zaposlenih 600 delavcev. Škodo cenijo na 35 milijonov dinarjev.

DOBROVO v BRDIH — Goriška Brda so spet bogatejša za dve pridobitvi. V promet so izročili 5,5 km asfaltirane ceste, ki veže Kozano z Vilpolžami. Za cesto so prispevali veliko domačini sami z delom in denarjem. Druga pridobitev pa je vodovodno omrežje Neblo-Borg v izmeri 3300 metrov. Cevi zanj je dala občina Nova Gorica, domačini so prispevali 20.000 dinarjev, vsa zemeljska dela pa je naredilo obmejno vojaštvo.

GROSUPLJE — Občinsko stanovanjsko podjetje je položilo

Blejsko jezero

cevovode na zazidalnih okoliših v Grosupljem, Trebnjem in Suhu krajini. Prav tu gradijo 8 km dolg vodovod, pri Stični pa urejajo zajetje, ki bo dajalo vodo omrežju od Dobrnica do Stične.

ILIRSKA BISTRICA — Tovarna lesonita prodaja svoje izdelke avtomobilskim tovarnam: Citroenu, Fordu in Fiatu. Kragujevska tovarna Fiatovih avtomobilov „Crvena zastava“ je uvažala poleg raznih drugih materialov za svojo avtomobilsko proizvodnjo tudi lesonit iz Italije iz Fiatovih tovarn. Pa se je ta postopek Fiatu zdel nespameten in je vljudno opozoril „Crveno zastavo“ na nesmisel kupovanja lesonita v Italiji, ko ga Fiat sam kupuje v Ilirski Bistrici. Končno je „Crvena zastava“ le odkrila Ilirsko Bistrico, kjer sedaj kupuje lesonit.

IZOLA — Izolska „Mehanotehnika“ je bila doslej znana predvsem po izdelovanju igračk, ki gredo dobro v kup. V svojem obratu v Bujah je pa začela izdelovati posebne majhne traktorje „motokultivatorje“, ki so narejeni predvsem za gričevnat svet. Izdeluje jih v sodelovanju z laško tovarno SAMS, ki dobavi motor in zobnik, vse drugo pa naredi v Bujah. Traktor z vsemi priključki stane 20.000 dinarjev.

JESENICE — V drugi polovici oktobra so na Jesenicah spet zakurili plavž št. 1. Prvega septembra so ga ugasili, ker je bil potreben obnove. Zamenjali so mu nekatere dele, druge pa popravili.

KOPER — Pri raznih italijanskih firmah v obmejnih krajih je zaposlenih približno 10.000 ljudi jugoslovanskega državljanstva. Ne uživajo pa enakih pravic kakor italijanski delavci. V Vidmu so se zaradi tega sešli predstavniki italijanskih in jugoslovanskih sindikatov, da so se pogovarjali o izenačenju delavcev.

KOPER — Ob slovenski obali bosta letos dograjena 2 hotela

dantnih posameznikov. Storilo se je bore malo, bolje rečeno — nič, in zdaj se zdi, da smo se znašli v neki zagati, ki je niti več ne tajimo.

Tako vidimo, da je v zadnjem letu skokovito narasla investicijska potrebnja; iz nekaterih podatkov je moč ugotoviti, da je bila v prvih osmih mesecih letošnjega leta okrog tretjino večja kot v istem času lani.

Ko smo pred dobrimi petimi leti krenili v reformo, smo proglasili za enega pglavitnih ciljev to, da bodo gospodarske organizacije, se pravi delavci, neposredni proizvajavci, samoupravljavci, razpolagali s čedalje večjim deležem sredstev, ki jih bodo s svojim delom ustvarili. Prva leta reforme se je začel ta proces uresničevati; potem pa so se začele stvari spet obračati in danes, tako vsaj kaže, smo vsaj glede tega približno tam, kjer smo bili prej: gospodarstvo (sem ne štejemo bank) razpolaga s kako dobro tretjino vsega tistega, kar ustvari. To pa pomeni z drugimi besedami, da je materialna baza, kot temu rečemo, samoupravljanja relativno skromna in da postaja iz meseca v mesec, iz leta v leto bolj siromašna.

Drug malone frapanten podatek govori o silnem porastu našega uvoza v letošnjem letu. Uvozili smo več kot za četrtno več blaga kot lani.

Pa to še ne bi bil razlog za zaskrbljenost, če bi enako ali še bolj naraščal naš izvoz. Ta namreč daleč zaostaja za uvozom. Posledico, ki iz tega izhaja, bi lahko konstatiral že skoraj sleherni šolarček: večja se deficit v naši zunanjetrgovinski bilanci.

Podatki o vsem tem so sicer zaenkrat skromni (najbrž tudi zato, ker niso razveseljivi), vendar smo imeli priliko nedavno tega prebrati, da je bil primanjkljaj v zunanjetrgovinski menjavi prvih letošnjih osem mesecev za 65 odstotkov večji, kot je bil lani od januarja do konca avgusta. Govorjeno drugače, pomeni to, da letos še zdaleč ne bomo mogli tega primanjkljaja pokriti z devizami, ki nam jih bo prinesel do konca leta turizem. Žal jih ne bo toliko, kot smo si obetali, saj nam je letos prav v tej obetajoči veji našega gospodarstva precej zaškripalo. Želje in napovedi so se umaknile kisli resničnosti.

Obetajoče pa narašča priliv denarja, ki ga naši ljudje pošiljajo domov iz tujine. To utegne krepko zakrpati našo devizno „blagajno“, a tudi tega ne bo toliko, da bi se dali poravnati vsi računi, ki jih imamo s tujino. Deficit s tujino lahko poravnamo z nadaljnjim zadolževanjem v tujini.

Pravilo je že skoraj, da naraščajo življenjski stroški mimo vseh napovedi tistih strokovnjakov, ki jim je naložena skrb, da poskušajo ob začetku leta izračunati vsa mogoča gospodarska gibanja za leto, ki se začenja. Letos je ples cen še posebno živahen, tako da nam zdaj računi obetajo, da bomo živeli za deset procentov in čez dražje kot lani.

Pri tem ne smemo pozabiti, da jo veselo pobirajo navzgor tudi plače, na srečo hitreje kot cene, tako vsaj govoriyo uradni podatki, vendar se je bati, da se učinki tega v žepih ne bodo veliko poznali. Inflacija je na svojem velikem pohodu in upi, da bi jo zaustavili, niso ravno veliki.

Danes moramo povsem objektivno ugotoviti, da smo sicer v začetku dobro zastavili, da pa nam je potlej zmanjkalo sape in da se nam ost reforme na moč krha. Zdi se, kot da smo se zbalii vseh trdot, ki jih je prinesla s seboj reforma, pa čeprav nam je bilo jasno, da bi se prek teh trdot prebili do takšnega sistema gospodarjenja, v katerem bi šele našlo samoupravljanje svojo pravo materialno vsebino.

Doslednost je sčasoma otopela. Tisti, ki jim je bila predvsem naložena skrb za oblikovanje učinkovitega gospodarskega modela, so se začeli vdajati raznim pritiskom, prihajajočim zdaj s te, zdaj z druge strani. Popušcanje ima vselej za posledico kompromise, ti pa so postajali tako številni, da so postali že pravilo, ne izjema. Človek ima včasih občutek, da se tudi najodgovornejša oblastva nočejo odločno

postaviti po robu izsiljevanjem, ki so, vsaj ko gre za tista v območju gospodarstva, zvečine usmerjena zoper reformo.

Prav smešno je včasih, kako vsi prisegamo na iste dokumente, resolucije in sklepe, v praksi pa jih flagrantno rušimo, se jim upiramo in se požvižgamo nanje. Naravnost abotno je slišati v glasni akciji, katere antireformstvo je več kot očitno, priseganje na reformo! Takšne reči smo imeli samo letos nekajkrat priliko videti...

Zelo lahko se je zediniti na tekstih resolucij, sklepov, proglosov in kar je še takšnih oblik dobro zamišljenih pisanih aktov, težje, veliko težje pa se je po njih ravhati, jim dati v življenju meso in kri. Za to je treba resnične pripravljenosti in žrtev, ne pa praznih besed.

Nerazrešenih vprašanj ni moč kopiciti v nedogled. Rekli bi, da se jih je nabralo kar precejšnja bera, tako kapitalnih, da ne bomo mogli naprej, če jih ne rešimo za vsako ceno. Ne bi si bilo treba delati iluzij, da bo šlo lahko in brez bolečin, hude krvi in konfliktov.

Nedeljski dnevnik, Ljubljana, 18. oktobra 1970, str. 3.

Avstrija je proslavila koroški plebiscit

Katoliki GLAS

Ne samo Koroška, lahko rečemo vsa Avstrija je stala v soboto, 10. oktobra, v znamenju 50-letnice koroškega plebiscita.

Ostra diskusija okoli plebiscita se je na Koroškem začela že novembra lanskega leta, ko si je drznil državni arhivar Neck z Dunaja na osnovi še neodkritih dokumentov v predavanju pred izbrano celovško publiko trditi, da slavni „Abwehrkampf“ (v katerem so, kakor je znano, koroški brambovci popolnoma podlegli) ni imel skoraj nobenega vpliva na mirovno konferenco v Parizu in njeno odločitev, naj Korošci v ljudskem glasovanju sami izpovejo, v okviru katere države hočejo živeti. Trditev, da je do glasovanja prišlo po diplomatskih kanalih, je hudo vznemirila brambovce, ki so doslej bili vajeni, da je vsa dežela pridno ponavljala slavospeve, ki so si jih sami vedno peli.

Da letošnje poletje ni ostalo prehladno, je spet skrbel neki koroški (katoliški!) časopis, ki je opozoril na nevarnost, da se pripravlja ustanovitev podružnice tovarne Gorenje iz Velenja v Pliberku, kjer bi izdelovali komunikacijske hladilnike. V zadnjih tednih se je vzdušje v tej zadevi še zaostroilo.

Sploh se je v Pliberku v teh dneh marsikaj dogajalo. 27. septembra so odkrili spomenik približno dvesto Korošcem, ki so jih jugoslovanski partizani po drugi svetovni vojni odpeljali neznanu kam. Nepristranski opazovalci so izrazili svoje začudenje nad datumom odkritja spomenika, kajti to 25-letnico bi vendar morali obhajati že skoraj pol leta prej. Tudi transparenti, ki so jih nekateri nosili s seboj, niso bili ravno izraz zblizanja.

Pa tudi na slovenski strani niso vsi spali. Mladinske skupine, ki stojijo izven političnih strank, so po svoje dvignile precej prahu.

„Problemi“, glasilo Koroške dijaške zveze, so v kratkih, a silno značilnih citatih nakazali vso smešnost odkritega in prikritega nemškega nacionalizma v deželi.

Ogorčenje po vsej deželi pa so povzročili Kladivovci s tretjo številko svojega glasila. Naslovna stran namreč kaže persiflazo tistega plakata, ki ga v teh dneh najdemo v vseh koroških izložbah in še drugje: paradnega Korošca, ki oddaja svoj glas. Tega Korošca so torej Kladivovci oskrnili s tem, da so mu dali fiziognomijo Walt Disneyevega Dagoberta Duck.

Med številnimi publikacijami, ki so izšle ob koroškem prazniku, je žal veliko premalo pozornosti vzbudil „Klic domovine“, ki ga izdaja „Kärntner Heimatdienst“. Tam namreč beremo, da Abwehrkampf tudi po petdesetih letih še nikakor ne more biti končan in da se bo

kategorije A s 576 ležišči, 2 hotela kategorije B s 560 ležišči, 8 dependans kategorije B s 1106 ležišči, 4 novi hoteli in 3 dependanse, ki bodo poslovali vse leto, 3 pokriti bazeni, 2 avtomatski kegljišči, 6 igrišč za tenis itd. V kampih se bo število ležišč povečalo za 800.

KOPER — V koprskih pristaniških skladiščih se je organizirala tatinska družba dvanaestih ljudi. Posrečilo se jim je odpeljati 55 vreč kave po 60 kg in še nekaj manjših, skupaj 4000 kg. Poleg kave so ukradli tudi okrog 60.000 cigaret iz velikih škatel, ki so jih natlačili s papirjem. Eden od carinikov, ki je pri tatvinah sodeloval, se je skesal in je krajo prijavil.

KOPER — Novi jugoslovanski petletni načrt predvideva gradnjo 19 letališč, od teh bosta dve letališči v Sloveniji. Koper bo dobil letališče prvega reda, kjer bodo lahko pristajala velika letala. Poleg Kopra bo dobil tudi Maribor svoje letališče.

KOPER — Podjetje „Agraria“ je sklenilo pogodbo z milansko tvrdko Ramazzotti za prodajo njene grenčice, ki jo izdelujejo iz 33 zdravilnih rastlin in jo je mogoče dobiti po vsej zapadni Evropi. „Agraria“ bo izključni proizvajalec za vso Jugoslavijo.

KRANJ — Na občnem zboru skupnosti kmetijskih šol so ugotovili, da obisk teh šol nenehno pada. Lani je bilo v kmetijskih šolah še 1200 učencev, letos jih

Bohinjsko jezero

je spet desetino manj. Že družbenemu kmetijstvu manjka strokovno usposobljenih delavcev, še slabše je pri privatnih kmetih. Da bo slovensko kmetijstvo uspešno, bo treba letno šolati vsaj 2000 kmetov.

LJUBLJANA — Prof. France Vodnik je za svoje prevajavsko delo iz poljščine v slovenščino prejel red zaslug za poljsko kulturo. To je že četrto odlikovanje, ki so ga dali Poljaki našemu pesniku in prevajavcu, ki je tudi prepričan katoličan.

LJUBLJANA — Slovenskega človeka skrbi, ker je dinar vsak dan manj vreden, ali drugače povedano, ker cene neprestano rastejo. Pred leti so skušali rešiti gospodarstvo z gospodarsko reformo, kateri je botroval pokojni Krajger. Sedaj ga poskušajo rešiti z združevanji podobnih podjetij v skupno podjetje. Toda za rešitev dinarja in gospodarstva je potrebno bolj kot združevanje postaviti sposobne ljudi na odgovorna mesta in zmanjšati denarna sredstva ustanovam, ki so tudi posredno neproduktivne. Preveč gre narodnega premoženja za razne tajne policije, invalidnine in borce, ki sploh borci niso bili, in podobno.

LJUBLJANA — Na nedavni konferenci o stanovanjskih težavah so ugotovili, da so v Ljubljani cene novih stanovanj v evropskem vrhu. V Italiji ne sme preseči kvadratni meter 100.000 lir pri socialnih stanovanjih; v Avstriji sme iti do 4.000 šilingov. V Ljubljani so se cene dvignile od 1400 dinarjev leta 1966 na 3000 dinarjev letos. Dohodek povprečnega Ljubljana znaša 1330 dinarjev in mora za 1 kvadratni meter stanovanja delati kar dva meseca in pol.

LJUBLJANA — Dvaindvajset delovnih skupnosti slovenskih bolnišnic se je vključilo v združenje. Predsednik tega združenja je dr. Bajc iz Novega mesta. Namen združenja je urejevati skupne probleme v zdravstvu.

LJUBLJANA — Na gospodarskem razstavišču v Ljubljani je

nadaljeval tako dolgo, dokler ne bo izginil eden izmed obeh narodov na Koroškem. Slovenski nacionalizem, ki predstavlja peto kolono v službi jugoslovanskega imperializma, samo čaka na priložnost, da bo spet skušal raztrgati Koroško. Na „uro X“ se pripravlja na ta način, da zahteva dvojezični pouk na osnovnih šolah, dvojezične topografske napise, polagoma zaseda vsa javna mesta v upravi južne Koroške, v zadnjem času pa celo skuša dirigirati delovno ljudstvo preko jugoslovanskih direktorjev in mojstrov v komunističnih državnih tovarnah na južnem Koroškem.

Cele vrste več ali manj znanstvenih publikacij tu ne bomo naštevati. Naj omenimo, da je dr. Valentin Inzko, dolgoletni predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev, izdal idejno-politično študijo o koroških Slovencih v evropskem prostoru, kjer najprej poda zgodovinski pregled Slovencev v republiki Avstriji, nato je ponatisnjen program Narodnega sveta v obeh deželnih jezikih in končno je objavljen še referat o manjšinah v prostoru Alpe-Adria.

Za Slovence je bila v teh dneh najbolj razveseljiva napoved, da bodo začeli z gradnjo poslopja za Slovensko gimnazijo spomladi leta 1971. To je izjavil prosvetni minister.

Spominske slavnosti so se začele že pred tedni. V spomin na plebiscit so koroški športniki npr. vrteli kolesa, brcali žogo in tekmovali na razne druge načine, predvsem pa je vsa dežela v teh tednih streljala... Tudi posamezne občine so morale svoje proslave opraviti že prej, tako da se je 10. oktobra vsa dežela mogla zbrati na osrednji deželni proslavi v Celovcu. Poseben odbor je s pripravami začel že pred poldrugim letom.

Na predvečer so potem po vsej Koroški plapolale zastave v koroških in avstrijskih barvah, na hribih in gorah, pa tudi v nižinah. So goreli kresovi, v Celovcu se je na slavnostnem zasedanju zbral občinski svet, višek pa je bilo zasedanje deželnega zbora, kateremu je prisostvoval poleg državnega predsednika Franca Jonasa tudi zvezni kancler Kreisky z večino članov vlade.

Slavnostni dan se je pričel z vznemirljivo vestjo: časopisi so poročali, da so neznani storivci v noči od 8. na 9. oktober nemškim krajevnim napisom v Psinji vesi in v Št. Janžu v Rožu ter v Štebnu in v Šmihelu nad Pliberkom z rdečim lakom dodali še slovenska krajevna imena. Poleg tega so našli na Strugi v Rožu, blizu dravskega mostu, ob spomeniku za padle brambovce razstrelivo, ki pa ni eksplodiralo, ker je verjetno veter ugasil svečo, ki bi ga morala sprožiti.

Kljub temu pa so proslave ta dan potekle izredno mirno. Zjutraj je bila na celovškem pokopališču spominska proslava za padle brambovce, na kateri je spregovoril deželni glavar Hans Sima, ki je na koncu dejal, da je naloga vseh deželanov ustvariti miren svet v svobodni Koroški.

Nato se je ob desetih pričel mogočen slavnostni sprevod, ki ga je docela prenašala avstrijska televizija in je trajal nad tri ure. Nad 70 godb in blizu 15.000 ljudi je v sprevodu korakalo skozi celovške ulice, vmes pa 120 z raznimi simboli okrašenih vozil. Od brambovcev preko političnih in kulturnih delavcev do raznih stanov — vse je bilo v sprevodu zastopano.

Po sprevodu je bila na Novem trgu glavna slovesnost, pri kateri je množici govoril najprej predstavnik brambovcev, nato pa še deželni glavar, zvezni kancler in državni predsednik. Govorniki so izrazili veselje nad dejstvom, da je koroška dežela po zaslugi brambovcev in koroških glasovavcev ostala svobodna in nedeljena.

Slovenski poslušavci so z zadovoljstvom zabeležili, da v govorih ni bilo od mnogih pričakovane napadalne note, pač pa so bili tudi začudeni, da Slovencev niso dosti omenili. Morda so jih hoteli več ali manj prezreti, ker se slovenske organizacije proslav niso hotele udeležiti.

Katoliški glas, Gorica—Trst, 15. oktobra 1970, str. 1.

Kot že pred 10. oktobrom letos so se tudi v noči pred avstrijskim državnim praznikom pojavili v nekaterih koroških krajih poleg nemških tudi slovenski topografski napisi. Doslej neznan storivci so nemškimi imenom na krajevnih tablah v nekaterih krajih dodali s šablonami in lakom še slovensko ime.

Narodni svet koroških Slovencev ugotavlja, da z dogodki nima nobene zveze in da tudi ne vidi v takih akcijah ustreznega sredstva za doseg mednarodno zajamčenih pravic. Istočasno pa seveda ne more mimo ugotovitve, da je akcija opozorila na odprto vprašanje koroških Slovencev, ki ga bo treba — 15 let po podpisu državne pogodbe — končno rešiti.

Naš tednik, Celovec, 29. oktobra 1970, str. 1.

Vodijo internate v duhu materializma? družina

»DRUŽINA« izhaja dvakrat na mesec izvod stane 50 par letna naročnina 12 Ndin za inozemstvo

Starši imajo pri vzgoji otrok poglavitno vlogo, svetna in cerkvena oblast pa samo dopolnilno. Verjetno se tako odlične vloge naši starši premalo zavedajo.

V vseh časih so se pojavili poskusi omejevat vzgojni vpliv družine, vedno na škodo družine in zdravega razvoja človeške skupnosti.

Svetna oblast ima pravico ustanavljati lastne šole in zavode, kolikor zahteva občja blaginja, trdi odlok o krščanski vzgoji (KV 3, 2).

V naši socialistični domovini vse to imamo in prav to je vsaj na ozemlju apostolske administrature Slovenskega Primorja vir raznih napetosti. Po nekaterih krajih imamo dijaške domove, kjer med tednom ali tudi dalj časa stanujejo in se šolajo otroci, ki hodijo v višje razrede osemletke, internate za dijake srednjih in strokovnih šol. Nekateri teh mladih ljudi vzdržujejo starši, mnogi pa imajo štipendije, ki jim jih dajejo razna podjetja in ustanove. Napetost nastaja, ker se zdi, da se ti internati in zavodi vodijo v duhu dialektičnega materializma in da se kaže težnja za odvzemanjem verskih nazorov.

Ključ za rešitev te napetosti nam daje 16. člen Zakona o pravnem položaju verskih skupnosti, ki se glasi: „TISTI, KI SO V BOLNIŠNICAH, DOMOVNIH ZA ONEMOGLE, INTERNATIH IN PODOBNIH ZAVODIH IN USTANOVAH, LAHKO V MEJAH HIŠNEGA REDA IZPOVEDUJEJO SVOJO VERO, NA NJIHOVO ŽELJO JIH PA LAHKO TUDI OBIŠČE DUHOVNIK.“

Ta člen se nanaša ne samo na bolnišnice in domove za onemogle, ampak tudi na internate, zavode. Tudi v teh je dovoljeno izpovedovati svojo vero. To pa gojenci izpovedujejo, ako hodijo k verouku in se ob nedeljah in praznikih udeležujejo božje službe. Zakon ne izključuje možnosti, da jih duhovnik tudi obišče v zavodu ali internatu. Če morajo dijaki teh zavodov imeti privatne ure iz glasbe, tujih jezikov, baleta, zakaj ne bi mogli imeti tudi ur iz verouka? Zakonska podlaga je dana, treba je samo toliko poguma s strani staršev, da to zaprosijo, sklicujoč se na ta zakon, in toliko uvidevnosti s strani vodstev teh zavodov in internatov, da spoštujejo pravice staršev do vzgoje svojih otrok.

Vsakemu našemu državljanu je zagotovljena svoboda vesti in vere. Čeprav smo različnih svetovnih nazorov, smo pred zakonom vendarle enakopravni.

Če katoliški starši želijo vzgajati svoje otroke v verskem duhu, zakaj bi jim to ovirali, ko imajo po zakonu polno pravico?

JANEZ JENKO, škof — ap. administrator

Družina, Ljubljana, 27. septembra 1970, str. 8.

bila 17. razstava sodobne elektronike, na kateri je sodelovalo 260 podjetij iz 19 držav. Specializirano razstavo si je ogledalo več ko 40.000 obiskovavcev, med njimi 10.000 iz strokovnih in poslovnih krogov.

LJUBLJANA — Ob enodnevnem obisku v Nemčiji je Tito dal za zahodnonemški radio tudi izjavo, da mu nikdar ni bilo lahko zaradi odhajanja ljudi v tujino na delo. Slovincem pa so v spominu njegove besede, ki so natisnane v ljudskošolskih čitanikah, da so morali ljudje na delo v tujino v starih časih, v novem socialističnem redu jim tega ne bo treba, ker bo vsak imel dovolj dela in jela doma.

LJUBLJANA — V zadnjem šolskem letu je bilo v osmem razredu osnovne šole približno 21.600 učencev. Srednje šole — gimnazije, tehniške, ekonomske, poklicne šole — so za tekoče leto razpisale okrog 21.800 mest. Čeprav se na prvi pogled zdi, da je mest v šolah dovolj, so morali v treh mestih (Ljubljana, Maribor, Celje) zavrtniti okrog 2.500 učencev, ker zanje niso imeli prostora v šolah. Ta podatek kaže, da je srednjih šol po velikih mestih premalo in da niso pravično porazdeljene.

LJUBLJANA — Hitro naraščanje cen je mnoge Slovence presenetilo. Najbolj so pri tem prizadeti tisti delavci, ki prejemajo nižje plače, kakor jih predpisuje zakon o plačah. V Sloveniji je 77.000 delavcev, to je skoraj ena petina, ki zaslužijo manj kot 800 dinarjev na mesec.

Kranjska gora

LJUBLJANA — Po svetovnem prvenstvu v umetnostnem drsanju in v košarki se je oktobra vršilo v Ljubljani svetovno prvenstvo v telovadbi. Prvenstva so se udeležili zastopniki 33 dežel. V moških vrstah so pobrali vse zlate kolajne Japonci, razen na konju z ročaji, kjer jo je dobil Slovenec Miro Cerar. Naš rojak je prvak na tem orodju že od leta 1962. V moški telovadbi so Japonci na prvem mestu, na drugem Rusi, na tretjem vzhodni Nemci in na četrtem Jugoslavnani. Pri ženskah je na prvem mestu ruska vrsta, na drugem vzhodnonemška, na tretjem češkoslovaška in na desetem jugoslovanska vrsta.

LJUBLJANA — Na poti v Mestni log so zgradili tovarno, ki izdeluje specialne gradbene plošče „velox“, s katerimi oblagajo stene. Tovarno sta dali graditi podjetji „Lesnina“ in „Hoja“ in vanjo vložili 12 milijonov dinarjev. Tovarna je popolnoma mehанизirana in bo v njej zaposlenih le 28 ljudi.

LJUBLJANA — Od 2. do 30. oktobra je bilo na slovenskih cestah 794 nesreč. V njih je izgubilo življenje 78 oseb, med njimi kar 28 pešcev, kar je zelo visoko število in kaže, da vozniki avtomobilov zelo brezobzirno vozijo. Gmotna škoda na avtomobilih dosega 5,044.500 dinarjev.

LJUBLJANA — V torek, 3. novembra, je umrl v Los Angelesu v ZDA nekdanji jugoslovanski kralj Peter II. Rodil se je 6. 9. 1923 v Beogradu. Po smrti kralja Aleksandra je leta 1934 postal jugoslovanski kralj, a zaradi mladoletnosti je vodil kraljevske posle regentski svet s princem Pavlom na čelu. Vojaški puč generalov ga je leta 1941 za nekaj dni postavil na tron. Ob zlomu Jugoslavije je bežal na Angleško. Med vojno je prišlo pod pritiskom Churchillove angleške vlade do sporazuma Tito-Šubašič, ko je kralj sprejel sedanjega državnega predsednika Tita v jugoslovansko begunsko vlado. Leta 1946 je kralj z referendumom izgubil oblast, ko se je narod iz-

rekel za republiko. Pokojni kralj ni užival posebnih simpatij med preprostimi slovenskim narodom; zanj so se navduševali le nekateri veljaki iz liberalnih vrst. Unitaristična politika njegovega očeta je odbila srca Slovencev, da so bili do krone lojalni, ne pa zanj navdušeni.

LJUBLJANA — Zvezni izvršni svet je predložil skupščini osnutek zakona, s katerim bo v bodoče delovnim organizacijam prepovedano, da bi preskrbovale tuja podjetja z delovno silo. Pod krinko raznega poslovnega sodelovanja bo v bodoče nemogoče „prodajati“ naše delavce tujcem, kakor so doslej razna podjetja to delala v svojo korist in na škodo delavcev. Čudimo se, da je socialistična država to toliko časa dopuščala!

LJUBLJANA — Ob razgovorih o stanovanjski stiski v Sloveniji so ugotovili, da primanjkuje trenutno 55.000 stanovanj, 40.000 stanovanj je pa zastarelih in neustreznih. Za dvomilijonski narod sta ti številki zelo visoki. Obenem pa šteje Slovenija 2500 vikendov, niso pa tu vštete počitniške hišice, ki jih imajo Slovenci ob morju izven Slovenije.

LJUBLJANA — Ob potresni nesreči v Skoplju so oblasti izdale zakonski predpis, da mora vsak državljan plačati po en odstotek od svojega bruto dohodka za obnovo tega mesta. Od 26. julija pa do konca leta 1970 se ta odstotek plačuje za obnovo Banjaluke. Po 1. januarju pa bodo morali državljani plačevati za obnovo tega mesta po 0,7 odst. — O tem se nam zdi čudno, zakaj nekateri jugoslovanski časopisi ščuvajo proti plačevanju cerkvenega davka, ki je po nekaterih državah prav tako predpisan z zakonskimi predpisi, in nagovarjajo članke verskih skupnosti celo k izstopu iz Cerkve, da jim tega davka ne bo treba plačevati.

LJUBLJANA — V velikih denarnih težavah se je znašlo ljubljansko podjetje „Vega“. Podjetje je v prvi polovici leta imelo 3,46 milijona izgube. Napra-

vili so že več sanacijskih načrtov, toda načrti so bili premalo stvarni, trg premalo raziskan. Zaposleni niso že dva meseca prejeli osebnih dohodkov. Kaj bi rekli ob takem ravnanju v svobodnih državah? „Vega“ zaposluje okrog 800 ljudi.

LJUBLJANA — V Savljah je v času svetovnega telovadnega prvenstva v Ljubljani umrl, zadet od srčne kapi, član načelstva nekdanje katoliške telovadne organizacije „Orel“ g. Ivo Kermavner. V mladih letih je bil član mednarodne orlovske vrste in večkrat prvak v telovadbi. Kasneje po razpustu „Orla“ je postal športni poročevavec pri glasilu Slovenske ljudske stranke „Slovenec“. Ob mednarodnem evharističnem kongresu v Ljubljani leta 1935 je organiziral rediteljsko službo, v kateri je sodelovalo 1200 fantov, ki so skrbeli za red in uspeh kongresa. Med okupacijo ga je Gestapo zaprla, češ da je eden od vodij Slovenske legije. Ob koncu vojne se je umaknil na Koroško in nato v Združene države Amerike. 1959 se je spet vrnil na Koroško, malo pred smrtjo pa nazaj v Ljubljano.

LJUBLJANA — Področje medobčinskega sveta ZK Ljubljana obsega poleg Ljubljane še naslednje občine: Domžale, Grosuplje, Kamnik, Kočevje, Litija, Logatec, Ribnica in Vrhnika. Na tem področju je v prvih osmih mesecih bilo letos sprejetih v Zvezo komunistov 484 novih članov. Komunistično stranko pa je zapustilo 456 članov. Številčno se je partija okrepila za 28 članov.

MARIBOR — Trgovsko podjetje „Zarja“ je na Glavnem trgu odprlo veliko blagovnico z imenom „Kvik“. Blagovnica ima 3500 kvadratnih metrov površine in je namenjena predvsem sodobni modi. V kleti je naprodaj vse za gospodinjstvo, v pritličju blago, v prvem nadstropju ženska moda, v drugem pa vse za otroke.

MARIBOR — Družbeno knjigovodstvo v Mariboru je ugotovi-

lo, da je v prvem polletju z izgubo zaključilo osem gospodarskih organizacij. Skupaj so napravile 14 milijonov dinarjev izgube. Več kot polovica te izgube odpade na podjetje „Tehnogradnja“. Na drugem mestu je „Elektrogospodarstvo Maribor“ s 4,4 milijona. Sledi mu „Povrtnina“ z 1 milijonom izgube, dalje „Nigrad“ s 400.000 dinarjev izgube in „Agrokombinat“ s 341.000 din izgube.

MARIBOR — Na seji vodstva delavskega sindikata za industrijo in rudarstvo so ugotovili, da je na področju mariborske občine še vedno dosti delavcev, ki so plačani pod republiškim minimumom. Res je, da je število, katerih zaslužek je manjši od 800 dinarjev, zdrknilo od 6200 na 2812 oseb, in to zlasti v kovinski industriji. Ni čudno, če potem beže delavci v tujino za boljšimi plačami.

MARIBOR — Dogaja se, da presita dijaška mladina na zapadu na nekulturen način moti kulturne prireditve. Ta mladinska bolezen presitosti se je zanesla tudi v Maribor. Dijaki prve gimnazije so namreč motili operno predstavo Verdijevega Trubadurja z vpitjem, s tranzistorji. V sredi četrte slike je dirigent zaradi nemira moral prekiniti in zaključiti predstavo.

MARIBOR — Čeprav gradbena in druga preureditvena dela na Slomškovem trgu še niso dokončana, so že nastale na asfaltnem cestišču na severovzhodnem delu trga številne luknje.

MEDANA — Pri Gradnikovich so odprli spominsko sobo pesnika dr. Alojza Gradnika.

MURSKA SOBOTA — S posebnim referendumom so zaposleni v soboškem podjetju „Potrošnik“ in v beltinskem podjetju „Ravenka“ sklenili, da se obe podjetji združita.

MURSKA SOBOTA — Ob praznovanju občinskega praznika so izročili prometu sodobno cesto, ki povezuje Soboto s Hodošem. Cesta stane 11,5 milijona dinar-

jev in bo povezala Goričko z ostalim svetom. V korist bo tudi krajevemu gospodarstvu, ki se ob pridnosti prebivalcev vedno bolj razvija, o čemer pričajo tudi številni kmetijski stroji.

PODČETRTEK — Obsotelje je zaslovelo po atomskih toplicah. Po občinskem sklepu bi morale rogaško zdravilišče poskrbeti za nadaljnji razvoj atomskih toplic. Ker pa zdravilišče ni napravilo doslej nobenih korakov in načrtov, hočejo občani, da se ustanovi poseben konzorcij, ki bo pospešil razvoj toplic, čemur se pa zdravilišče in občina Šmarje pri Jelšah upirata.

PORTOROŽ — Hotel „Palace“ se je odločil za velike načrte. Poleg restavracije „Novi Jadran“ je z dograditvijo treh depandans zvišal število ležišč na 600. Zgradili so tudi pokrit bazen z morskovo vodo v velikosti 25 x 12,5 metra. Poleg bazena so prostori, ki bodo zadovoljili najzahtevnejše goste (savna, prostori za telesno nego).

PTUJ — Doslej so zgradili novo cesto od Zagreba čez Krapino do republiške meje, na slovenski strani pa še opravljajo zemeljska dela. Predvidevajo, da bodo cesto končali do leta 1972. Tako bo pot od Zagreba do Ptuja za 30 kilometrov krajša kot doslej.

RADENCI — Na željo predsednika verske komisije in vodstva Socialistične zveze delovnega ljudstva so sklicali poseben sestanek, ki so se ga udeležili zastopniki štirih dekanij v Pomurju in zastopniki omenjenih organizacij s predsednikom verske komisije Pavlom Bojcem. Na sestanku so govorili o posebnih odborih za verske zadeve pri občinskih skupščinah.

RAVNE na KOROŠKEM — Konec oktobra so na Ravnah slavili jubilej 350-letnice koroškega železarstva. Tamkajšnja železar-
na zaposluje 3600 ljudi.

SLOVENSKA BISTRICA — V občini živi 183 ostarelih občanov, ki sprejemajo denarno podporo. Od njih jih 56 nima svoje poste-

lje in prenočujejo po hlevih, skednjih in podobnih prostorih. 29 pa jih deli svojo borno podporo s svojci.

SV. LENART v SLOVENSkih GORICAH — Mariborsko podjetje „Alma“ je v Sv. Lenartu odprla proizvodno dvorano, ki je velika 700 kvadratnih metrov. V njej bodo izdelovali polivinilkloridne folije. Za lenarško občino, ki je v severovzhodni Sloveniji med najbolj nerazvitimi območji, je to važna gospodarska pridobitev.

ŠKOFJA LOKA — Zaradi obnove je bila poldrug mesec zaprta cesta, ki povezuje Škofjo Loko s Kranjem. Na 3,2 km dolgem odseku med Starim dvorom in Žabnico so cestišče utrdili, razširili in ublažili ovinke. Asfaltni trak je sedaj 6 metrov širok.

ŠMARTNO pri LITJI — V okviru lesne industrije Litija je pričela obratovati tovarna za izdelavo pleksi-stekla. Doslej so morali to snov uvažati. Pleksi-plošče se uporabljajo v gradbeništvu za zasteklitev predelnih sten, balkonov, balkonskih vrat, raznih svetlobnih kupol, zlasti po bolnišnicah, v elektroindustriji pa za izdelavo sodobnih svetlobnih teles.

TREBNJE na DOLENJSKEM — Občinski možje so najodločneje protestirali, ker petletni načrt cestnega sklada za Slovenijo ne predvideva niti enega kvadratnega metra asfalta za ceste v tej občini. Zahtevali so, da se vnese v načrt asfaltiranje ceste skozi Mirensko dolino v Sevnico.

Uskovnica (1180 m)

Ljudje pod bičem

Učitelj Viktor Žalar in učiteljica Silva Milavc sta med vojno pomagala z denarjem OF, ker sta mislila, da gre pri tem gibanju res predvsem za narodno osvoboditev. Po koncu vojne sta spoznala pravi obraz novih oblastnikov.

Silvo so zaprli, ker je hotela odkriti resnico o dogajanju med vojno. Obsojena je bila na dve leti težkega prisilnega dela v taborišču v Teharjih in Kočevju. Viktor pa se je odpovedal učiteljski službi, ker je bil preiskren, da bi učil misli novih oblastnikov, v katere sam ni verjel. Poiskal si je delo na žagi.

Silva in Viktor sta se poročila. Nataša je umrla.

Sklican je bil miting za delovni kolektiv na žagi. Poleg drugih stvari je predsednik omenjal zadevo župnika v Podbrezjah, ki je bil kaznovan, ker je nekega otroka zaradi boleznih poučeval verouk v župnišču, pa so mu na njegovo pritožbo kazni zbrisali. Predsednik je predlagal, naj bi delavci z mitinga poslali protestno pismo na pristojno mesto, ki je župniku zbrisalo kazni.

K besedi se je javil Viktor in rekel, da je župnik prav ravnal, da pa bi bilo treba poslati protestno pismo zaradi partijca Ludvika, ki je poneveril osemdeset tisoč delavskega denarja, pa je dobil za to le šest mesecev prisilnega dela.

Tajnik je Viktorju na to očital reakcionarstvo, letanje v cerkev in pa to, da je bila njegova žena dve leti zaprta.

Zdaj se je celo predsednik stisnil za mizo. Žalar je bleдел, delavci so vsi hkrati obrnili glavo naravnost. Z mogočnimi koraki je Žalar prihajal iz ozadja. Tajnik je še vedno sedel na svojem mestu, toda

glave ni upal dvigniti. Z železno roko ga je Žalar zgrabil za suknjič. Nekaj delavcev spredaj je vstalo.

„Sedite nazaj!“ je zavpil. „Ne bom ga udaril, zakaj v tak umazan gobec niti ne pljunem!“

Čisto od blizu mu je bruhal v obraz.

„Mar si nista z Ludvikom bratranca, tovariš tajnik? Morda zavoljo tega tako dolgo nismo zvedeli, kdo je denar jemal? Če se dobro spomnim, si v tistih prvih dneh po zlomu Jugoslavije, ko sva moja žena in jaz morala bežati iz Podbrezj, čakal, da je za delavca samo v Nemčiji dobro. Res, nisi vreden, da bi moji ženi čevlje odvezal!“

Spustil ga je, da je secla padel nazaj na stol.

„Mir!“ je tulil predsednik.

Zdaj se je Žalar počasi obrnil proti njemu.

„Tovariš predsednik, ali je novi nadučitelj član našega kolektiva?“

Zabodeno je gledal vanj.

„Tovariš Žalar, dokler nismo imeli med seboj štu-diranih ljudi, je bil vedno...“

„Mir, kajne? In tem garačem, ki sedé tu,“ pogledal je po delavcih, „je solil pamet tak človek, kakor je naš tajnik. Rad govorim z dobrim in poštenim hlapcem; tudi jaz sem bil dolgo hlapec. Vendar me je sram, da sem v kolektivu s takim človekom, kot je gospod tajnik.“

Besedo gospod je nalašč poudaril. Videl je, da se tajnik ves zaripel dviga, da suva z roko v zrak, a Žalar se je že obrnil, njegovi koraki so podirali tišino. S treskom je zaprl vrata za seboj.

Zunaj je sedel na svoje mesto, in ko se je komodno zagozdil med tramovje, je mrtvo gledal rahlo zibanje jelš ob Savi. Navadil se je bil sicer samote, s katero so ga ogradili, toda ko je ošinil gručo delavcev s sindikalnim tajnikom v sredi, ga je obšla jeza in divja želja, da bi stopil tja, se jim usedel pred oči in jih tako izzival. Pred Silvo ni mogel več molčati, zdelo se mu je, da nima pravice. Mirno, kakor da se zavoljo tega prav nič ne žene, ji je namignil, da bi ga mogli kar preko noči odsloviti. Vse bova prebolela, je rekla ljubko. Toliko sva že, bova pa še to!

Gruča okrog tajnika se je pričela raztekati, znamenje, da se bo treba vrniti k delu. Zapenja aktivko, in ko se ravno hoče dvigniti, opazi upravnik, ki malomarno prihaja izza skladovnice desak. Ne obrne se, naravnost naprej gre, kakor da ga ne vidi, toda Žalar vendar čuti, da so besede, ki jih govori, namenjene njemu.

„Po delu toliko počakaj, da tajnik izgine! Pridi v mojo pisarno od zadnje strani!“

Upravnik gre naprej, se ob tramovih obrne in gre proti tajniku. Žalar vidi, da govorita, toda naredi se malomarnega in počasi leze s tramov, pljune v roke in seže po cepinu.

Nekaj se je torej zgodilo, in upravnik mu hoče novico povedati tako, da nihče ne bo vedel. Morda je celo odpustnica pripravljena in mu jo bo samo še porinil v roke: „Žal mi je, tovariš Žalar, toda ljudstvo tako hoče.“ Vedno je govoril s strupeno ironijo o ljudski volji, ki je bila samo na papirju.

Čeprav se je trudil, da bi se umiril, se ni mogel

prepričati. Slutnja je bila tu, ostudna kakor netopir. Nekaj imajo, nekaj trdnega, gotovega, s čimer bodo opravili svoje umazano delo.

Popolne se je vleklo in s starim pomagačem nista rekla besede. Enakomerno sta udarjala s cepinom, pihala in vsak gib sta opravila molče, kakor da sta na molk obsojena.

Po končanem delu se je nalašč obiral in med zadnjimi odnesel orodje v shrambo. Tajnik je s tremi drugimi že odhajal. Žalar se je počasi vračal k tramovom po aktovko, zavil za kup desak in čakal. Na tej strani ni bilo nikogar več. Tisti s Posavca in z Ljubnega so po bližnjici že dosegli cesto in utočili med smrekami.

Naglo je bil pri baraki, kjer je upravnik imel svojo pisarno. Še se je obrnil, pazno pogledal skladovnice lesa in skrite kote. Nikogar več ni bilo.

Upravnik je sedel za svojo pisalno mizo, in ko je Žalar vstopil, ga je ošinil z dolgim, skoraj plašnim pogledom.

„Sedi!“ je rekel mrtvo. „Te ni nihče videl?“

„Mislim, da ne.“

„Morda slutiš, kaj bi ti rad povedal.“

„Slutim,“ je trdno rekel Žalar. „Kako daleč so prignali vso stvar?“

„Spodnesli ti bodo tla po zakoniti poti,“ je rekel upravnik. „Od vojakov se je vrnil eden prejšnjih delavcev, ki ni napravil častniškega izpita. Dobil je čin v partizanih, a kakor veš, je bilo treba zdaj, ko so se razmere uredile, napraviti izpite kakor nekoč. Bilo je preveč oficirjev in niso vedeli kam z njimi. Mnogi so vedeli, da ga ne bodo napravili, in so se umaknili, nekateri so poskušali, in so odleteli. Tudi ta z Ljubnega. Mislim, da me razumeš.“

„Razumem,“ je rekel Žalar. „Prišel je pač vprašat za službo in ima prednost. Nemogoče je, da bi intelektualni delavec odžiral kruh ročnemu delavcu.“

„Zadel si. Tajnik je že zjutraj govoril z menoj. V četrtek bodo imeli miting in tam bodo glasovali za tvoj odpust. Učitelj, ki opravlja ročno delo, sabotira napore ljudske oblasti, ker učiteljev še vedno primanjkuje. Razumeš, da je pot povsem zakonita in da moraš boj izgubiti. Vsi bodo glasovali proti tebi. Jaz bi na tvojem mestu jutri odpovedal službo in imel vsaj občutek, da sem jih prehitel.“

Žalar se je vzdignil.

„To si mi hotel povedati, tovariš upravnik?“

„Da, žal mi je, verjemi.“

Mirno, kakor da je na to novico že dolgo čakal, je Žalar stopil proti pisalni mizi.

„Hvala, tovariš upravnik! Nekoč sem se sam umaknil. Takrat sem to moral napraviti. Tokrat me boš moral odpustiti. Saj ne boš hud?“

Smehljaj se je.

„Veš, zdaj odstopam samo pred silo.“

Gledala sta se in nihče več ni rekel besede. Nato se je Žalar sklonil po aktovko.

„Žal mi bo za teboj,“ je rekel upravnik. „Vedno sem imel rad ljudi, ki so se upali upreti in se postaviti za svoje cilje. Še tiste bele, ki so bili prepričani v svojo idejo.“

Žalar je stopal proti vratom. Ko se je obrnil, se je še vedno smehljajal.

„Lahko noč, prijatelj!“

Tiho in previdno je zaprl vrata.

Ko je koračil preko travnika, je čutil, da ga je novica kljub pričakovanju globoko zadela. Ni bil več sam. Ima to ljubko, krhko bitje, za katero je odgovoren in ki ga zdaj doma pričakuje.

Ob lesi je obstal. Želel si je, da bi ga danes čakala, da bi bila tam na stezi v svojem temnem krilu in beli bluzi, da bi jo privzdignil in v šali s trdo brado pobrazdal po licu. Nato bi šla skupaj pod kupolo zelenih vej, kjer človek laže govori kakor v majhni sobici, ko vidi vsak utrip njenih prsi, vsak vzgib njene roke.

„Odpustili me bodo, Silva.“

Bil je truden, truden tega strašnega ograjanja z nevidnim zidom, molka sodelavcev, gruče s tajnikom, vse te ogabnosti, ki ji dajejo naslov — ljudska volja.

Pljunil je v listje. Nekoč ljudska sodišča, zdaj ljudska volja, in vendar ljudje še ust ne smejo odpreti, če jim tega ne ukažejo od zgoraj.

Ob medlo cureči vodi na vrhu strmine je spet obstal. Mimogrede je odtrgal visoko stebelce zapoznele velikonočnice z modrimi in vijoličastimi zvončki.

Nocoj Silvi novice gotovo ne povem, je pomislil. Najlepše od teh dni so bili ravno večeri, čas, ko ga je pričakala in sta jedla skupaj. In potem tisti hipi, ko sta sedela zunaj na klopi in gledala proti goram, proti sencam, ki so legale čez pečine, ko se je mrak dotaknil prsim podobnega grebena Begunjščice. Ne, te sladkosti nocoj ne more podreti. To je vendar vse, kar ga bogatí in drži na površju.

Stopil je skoz vrata kakor vedno, se sklonil nad

Zima
v
Bohinju

Planina na Kraju

njen obraz, in ko je z nasmehom gledala vanj, ji je dal velikonočnico.

„Ali nima lepih zvončkov?“ je rekel. Ni ji smel predolgo gledati v oči, bal se je, da bi ji sicer moral vse povedati. Ko sta jedla, je vendar čutil, da popušča, da se muči z jedjo, kot se že dolgo ni, in da ga Silva naskrivaj opazuje.

„Viktor, nič nisi prave volje nočoj,“ je rekla nenadoma. Spustil je žlico in plašno pogledal k njej. Ni jedla, skoraj vse je še imela na krožniku.

„Nič posebnega ni, Silva.“ Skušal se je nasmehiniti. „Vsak dan sproti se bojim, da bi mi mogli odpovedati službo. Težko bi mi bilo zavoljo tebe. Če je človek sam... vrag jih nesi... saj me razumeš, tako rad bi videl, da bi se ti dobro godilo pri meni.“

Njen nasmeh je bil mešanica hvaležnosti in žalosti.

„Nikoli ne smeš misliti, Viktor, da sem kaj drugega kakor ti. Vse bova skupaj nosila. Za goli kruh se človek vendarle ne more prodati.“

Sklonil se je nazaj nad krožnik in se mučil s tem, kar mu je še ostalo. Ko je strgal zadnje ostanke, je naglo dejal:

„Enako mislim. Na vražje veliko je ljudi, ki so mrtvi s polnimi usti!“

Takoj po večerji je hotela Silva pomiti posodo, toda Viktor si je želel ven. Hotel se je ogniti stisnjenosti, hotel se je predati večeru zunaj. Ko ji je položil roko čez ramo, je voljno odšla.

Obslonela sta na steni iz okroglih debel. Bil je čudo topel in čist večer, poln vonja po zelenju, prevlečen z duhom dima, ki je prihajal od vasi. Zeleno steno Gobovcev sta imela na desnici in gledala sta proti grebenom in toplim črtam jas, ki so bile temno zelene zavoljo senc, ki so drsele preko njeh.

Viktorjeve oči so se vzpenjale po Begunjščici, lezle navzgor in obstale ob prvem grebenu. Onstran je široka mel, ki te pripelje na dno v širok molk grmičja in nizkega smrečja. Če greš malo na levo, te samo še nizki hrbet Zelenice loči od drugega sveta. Graničarska kočja je na desni, tega se še nantano spominja.

Silvini prsti so mu drsli po goli, napeti lakti.

„Kam gledaš, Viktor?“

V zmedenosti se je zasmeljal in jo prijel za roko.

„Ko sem bil še študent na učiteljskišči, sem trikrat na črno šel tam preko v Avstrijo.“ Z vso roko je kazal smer. „Vidiš prvi greben Begunjščice? Malo pred njim se pričinja mel. Po tisti sem se spustil na dno. Nato sem šel nekaj sto metrov v levo stran in čakal na priložnost, da sem videl, če je vse varno. Najhujši del poti je bil priti preko hrbta Zelenice, zakaj tam so bili graničarji. Navadno niso bili preveč natančni; nikoli nisem imel težave. Nato je šlo navzdol in...“

„Tega mi nisi še nikoli povedal,“ je rekla s čudnim, rahlo zamolklim glasom. Spustil je njeno roko in se ustrašil lastnih besed.

„Bila je mladostna neumnost, Silva. Objestnost, ki nas je študente razganjala. Saj bi šel lahko čez mejo na kraju, ki je zato določen, s potnim listom, toda v tistem prepovedanem poskušanju je bilo nekaj, kar je burilo mlado kri.“

Zdaj se je prisiljeno smejal, spet ujel njeno roko, toda v istem hipu čutil, da je na klop sedlo še nekaj, neznanska teža, ki je nihče ni mogel videti in sta jo vendar oba čutila.

„Pozabila sem ti povedati, da se mucka tudi danes še ni vrnila,“ je krhko rekla Silva. Ko se je zasukal k njej, je videl, da ima solze na licih.

„Tako prijazna živalca je bila, kajne?“ je rekla kakor v opravičilo.

„Prijazna,“ je rekel votlo. „Morda se je ujela v skobec.“

Nato se je s komolci naslonil na kolena in počasi ter trpeče izdril iz sebe:

„Še človek se ujame v tem vražjem času. Nikamor več ne moreš stopiti brez strahu. Nekoč, ko mi bo vsega dovolj...“

Odrezal je besede, naglo vstal, in ne da bi jo pogledal, odšel za bajto. Ko je prišla za njim, je slo nel na steni in imel zaprte oči.

„Viktor!“ je rekla trdno. „Vem, kaj si hotel povedati. Nekoč bova morala iti tam preko.“

Odprl je oči in stegnil roke po njej. Čutil je njeno trepetanje, toda zdaj ji je moral povedati.

„Poslušaj, Silva, govoril sem z upravnikom. Podrli me bodo in upravnik mi je svetoval, naj jih prehitim in službo sam odpovem. Nisem hotel. Rekel sem mu, da se zdaj umaknem samo še pred silo. Takrat, ko je šlo zate, Silva, je bilo drugače. Moral sem se sam umakniti, da te nisem izdajal. Toda zdaj se jim sam ne umaknem.“

V veličastni zarji je pred njima stala kamnita gmota gora. Počasi je Silva vzela sklonjeno glavo svojega moža med dlani in iskreno brez trepeta rekla:

„Saj poznaš pot, Viktor. Če ne bo več druge, greva po tisti.“

Stisnil jo je k sebi, in ko mu je z glavo tiščala v prsi, je na njenih laseh obrisal solze, ki so mu pritekale na lica.

Zalarja so odpustili iz službe. Ko se je vračal proti domu, mu je Silva pritekla naproti. Povedal ji je, kaj se je zgodilo.

„Vedno sem si želel, da bi smel ostati tu, med ljudmi, ki sem jih poznal, med temi mirnimi stezami in kolovozu. Vse se je zveržilo, vse je skrivno, nevidno ograjeno. Hočejo, da jim daš dušo v pregled, da izmečejo iz nje vse, kar je lepega, in ti jo nato zapečateno vrnejo kakor električni števec. Z umazanimi in krvavimi rokami bi poštene ljudi radi učili poštenosti, ko sami ne verjamejo vanjo.“

Brez besede mu je vzela aktovko in mu porinila svoje prste v njegovo dlan. Nasmehnila se je, ko jo je pogledal.

„Veš, kaj si mi rekel, ko sem iz Dobrepelj prišla k tebi? V tem vražjem času mora človek hoditi, ne sme se ustavljati.“

Ko sta šla proti kolovozu, ji je povedal, kar se je bilo zgodilo. Mirno in vdano ga je poslušala, še vedno ni pokazala strahu. Zdelo se mu je, da z duhom plava v vonju cvetočega drevja in da ji to v tem hipu zadošča. Šele ko sta bila že čisto blizu bajte, je nenadoma rekla:

„Lahko mi verjameš, da sem ves ta teden premišljala, kaj bi mogla napraviti. Tu mi ostane samo strah, misel, da bi nekoč morda dolge mesece morala biti sama. Ne bodo te pustili v miru, tudi če odideva iz Podbrezij. Sum, ki ga prilepijo na človeka, na človeku ostane in ga nosi s seboj. Zapro past in si v njej in ne moreš si pomagati.“

Zadela sta ob konec poti, ob zid, ki je nevidno in vendar s tako strašno močjo oklepal življenje okoli in okoli. Ob zid nauka, ki je na papirju imel spodoben obraz, dovoljeval osebno svobodo in lastne misli. In vendar je prav ta zid pričal, da si svoboden samo toliko, kolikor ti to dopušča tolmač zakona, in smeš imeti lastne misli samo v soglasju s postavo. Vsi postajajo delčki ljudske volje, ki je izmišljeno ime za gručo vodnikov. Ne moreš se gani, velika pajčevina ima niti vezalk s strojem v ozadju in te pokažejo vsak vzgib človeka, ki se skuša izmuzniti. Vse postaja le še slabotno utripanje mušjih kril, obupno brnenje misli, ki se morajo zlomiti.

„Človeku, ki hoče misliti, pusté tri poti,“ je rekel krhko. „Po eni gredo tisti, ki se vsaj na zunaj podajo. Druga pelje v norost, in po tretji si hodila ti: zasliševanja, grožnje, zelo previdno nastavljene pasti, taborišče, prisilno delo in črna packa v karakteristiki. Na tej tretji poti ljudje počasi umirajo in še ob smrti so jim usta trdo stisnjena.“

Večerjala sta molčé, vendar sta se nestrpnost srečavala z očmi. V preprostem, revnem objemu tihe bajte sta živela drug za drugega in na dnu srca sta se zdaj bala, da bi bodočnost kakor s škarjami mogla prestriči to sožitje. In prav ta skupnost jima je pomenjala življenje, brez nje si prihodnosti nista znala več predstavljati. Ti blaženi večeri z njo, to njeno drobno ubadanje, ko je skušala v vsako stvar položiti drobec svoje ljubezni in ljubkosti. Ob slabi luči petrolejke sta v bledem krogu svetlobe ustvarila svoj svet, miren in vase zaprt.

Nista hotela pokazati strahu, toda čutila sta ga oba. Tu je bil. Bojazen pred ločitvijo, muka razmišljanja, ki ni nikamor vodilo, prisluškovanje v

temi, če nekdo ne prihaja, napenjanje živcev, dvom o vrednosti vseh teh muk. To zadnje je bilo morda še najstrašnejše.

Vse to je bilo zdaj v pogledih, s katerimi sta se srečavala. Silvin blede nasmeh tega ni mogel zakriti, Viktorjev je poskušal. Ko sta odrinila krožnika, sta videla, da nista pojedla niti polovico, kar je pripravila.

„Pojdiva ven, Viktor!“ je zaprosila. Šla sta. „Nocoj lahko sediva do polnoči, in jutri in pojutrišnjem,“ je rekel trpk.

Bil je večer kakor že dolgo ne, poln vonja in umirajočega šumenja. Topel vetrič se je igral s cvetjem sadnega drevja. Iz te krhke večerne lepote je gledal strah, kakor da se dan umirja prav zato, da bosta lahko zaslišala mačje stopinje, s katerimi prihaja bojazen in negotovost. V umirajoči spokojnosti je tičala nevarnost, sumnja, da se v vsakem hipu lahko nekaj zgodi, proti čemur si brez obrambe in brez moči.

Nenadoma se je stisnila k njemu.

„Nekdo prihaja, Viktor.“

Od Jeretovčeve seči je šla temna senca, toda ni zavila s kolovoza. Šla je svojo pot in se obrnila proti Podtaboru.

„Nekdo gre pač domov, Silva,“ je rekel. Mirno ji je položil roko okoli vratu.

„Pričenja te biti strah, draga,“ je rekel mirno.

Prvič je priznala, da se boji.

„Ne zase, Viktor! Zate in — za otroka!“

Čudno sladko je izrekla besede in nato z blaženim nasmehom gledala predse. Kakor da se je ves nemir večera ustavil, kakor da je v tem hipu na vsem svetu utripala samo dušica, skrita v njenem telesu, tako se mu je zazdelo. Nenadoma, sam ni vedel kdaj, je zdrsnil na razteptano zemljo in zaril glavo v njeno naročje. In ko mu je brez besede s prsti brodira skozi lase, je čutil, da se ga v njenih prstih dotika že tudi nerojeni, toda že zdaj obsojeni.

Dvignil je glavo in mehko rekel:

„Pojdeva, Silva. Zavoljo njega in zavoljo tebe.“

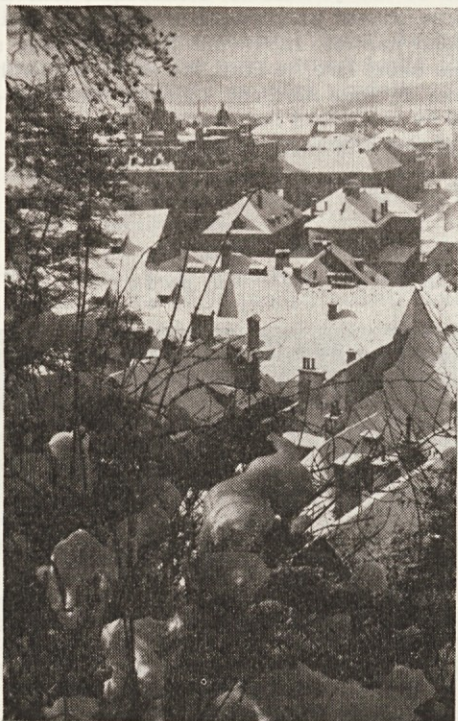
Razvaline celjskega gradu

Sedel je nazaj k njej. Še vedno se je smehljala. Greben Begunjščice je bil v mraku kakor silhuetata ženskih prsi, prekritih s tančico modrih meglic. In tja čez sta zdaj oba gledala.

TREBA JE bilo narediti vtis, da se v njem z odpuštom ni nič spremenilo. Dobro je vedel, da skrbno pazijo na njegove korake, in nalašč je šel dvakrat čez Srednjo vas, samo zato, da je mogel koráčiti mimo vaške šole in miličarske postaje. Morali so ga videti, da je doma, da je še vedno zravan in da se ni potegnil kakor polž v svojo bajto. Niti malo ni dvomil, da sta imela v ostudni igri svoje prste učitelj in miličarski komandant, da je bil tajnik njuna lutka in njun vohun. Morali so ga pač ujeti, čez štirinajst dni se morda učitelj spet prikaže s predlogom, kakor se je nekoč. Ni jim zanj, hočejo se ga znebiti in ga postaviti na mesto, kjer bodo imeli nad njim lažjo kontrolo. Vsa ta ogabna igra ima samo ta namen: odstriči mu peruti in ga s silo vkleniti v jarem, v katerem bo moral dihati po njihovi volji.

S Silvo sta se pripravljala, in čeprav je sprva mislil, da bo odhod lažji, je nenadoma čutil, da je to trganje iz preteklosti vendarle muka. Odnosi do sleherne, še tako majhne stvari, so bili neznanško živi in trdni, vsaka stvarca je hranila del njega samega in v bajti so bili zdaj utripi treh, ki so bili trdno povezani, ne samo med seboj, temveč z vsem, kar je bilo v bajti in okrog nje. Stene in strop, miza, posoda, vrata in bedna petrolejka,

Ljubljana
s poti
na Grad

klop pred hišo, trava, drevje, steza, glogova seč in lok temnih Gobovcev, vse to je bilo njihovo, vse to bi nekoč njun otrok moral videti, otipati, v vsem tem bi moral rasti.

S silo se je otepal svoje čustvenosti, in vendar se je vsak večer povračala v oba. Zdelo se mu je, da je Silva v nekaj dneh shujšala, da se z njim vred oklepa vsake malenkosti in da je to poslavljanje trpljenje, ki ga bosta komaj zmogla.

Toda Viktor je določil soboto ponoči za odhod. Misel, da Silva ni več sama, ga je polnila s strahom, vendar se mu je zdelo, da bi zdaj naporno pot še zmogla. Pozneje bi bilo prenevarno, morda bi morala ostati. In ko bi bil otrok tukaj, kaj naj bi počela potem? Z otrokom po tistih strminah, plazenje pod drevjem in med ruševjem, v napetosti — ni upal misliti.

V soboto sta z mrakom pospravila zadnje stvari. V dveh nahrbtnikih je bilo premoženje, kar sta ga upala nositi. Ko je Viktor našgal petrolejko, je čutil, da mu v notranjosti nekdo razbija s kladivom. Ni se smel izdati, in ko je sedel poleg Silve, se je skušal nasmehnuti.

„Ali se bojiš?“

Prikimala je.

„Saj nimava izbire, draga,“ je rekel trdno. „Če naju ujamejo, moglo bi se zgoditi, potem bi nemara sedela pol leta. Ti morda manj, morali bi gledati na tvojo nosečnost in krivec bi bil jaz.“

Zasmejal se je.

„Odvisna si namreč od mene, ker si moja žena. To bi bila olajševalna okoliščina.“

Bogme, kako beden je bil njen nasmeh! Šlo mu je na jok.

„Še se spomnim poti in želim si samo to, da bi bila noč na nedeljo temna. In če prideva preko...“

Nagnil se je proti njej in ji objel obraz z rokami.

„Ali me poslušaj, Silva?“

Skušala je kimniti.

„Če prideva preko, bova lahko hodila počasi, ne bo se nama mudilo, nihče ne bo za nama in tam pri Bistrici bova prišla do hiš. Vse to strašno bo padlo od naju. Poslušaj, Silva, tukaj vendar ne bova mogla gledati, da bodo najinega otroka učili tistega, česar midva ne verjameva, na primer, da je bil Rekar France hudoben človek in da si bila ti zaprta, ker si sovražila domovino. Ali naj z njim vred živiva življenje z zlomljenimi krili, ko sva želela...?“

Jokala je in zdaj se je tudi njemu zlomil glas. Samo še petrolejka je jezicala na mizi.

Bilo je blizu desete, ko se je Žalar dvignil.

„Silva, čas je, da se odpraviva.“

Ni jokala, vzela je svoj nahrbtnik in pomagal ji je, da si ga je oprtala. Nato je zadel svojega, stopil k mizi in upihnil luč. In v temi, v moreči tišini jo je privil k sebi in ji šepetal:

„Ne boj se, draga! Svoboda je vredna te muke!“

Ko je zaklepal, je še in še držal surovo, oguljeno kljuko. Nato je ključ zalučal za butare, po-

iskal Silvino roko, obšnil z očmi prazen prostor do Gobovcev in rekel:

„V božjem imenu, Silva! Poglej nebo se mreni in jutri bo najin dan.“

Vas je ostala za njima, nato je v temi osamela tudi bajta. Zagrnilo ju je črno zelenje gobovških smrek. V istem hipu se mu je zdelo, da je mora v njem popustila.

Komaj deset metrov proč sta koračila stražarja. Videl je njune sivozelene dežne plašče, ki sta jih imela malomarno vržene čez ramo.

V bukovem listju je prasketalo. Pričelo je pršiti.

Eden izmed stražarjev je s širokim zamahom vrgel pelerino okrog sebe. Pokanje je umiralo za njima.

Viktor je slišal Silvino dihanje, ki se je spajalo z njegovim. Nato je pričel lesti. Vlekel jo je za seboj, s trebuhom še vedno prilepljen k tlom, kakor železen gradelj je odrival trnje, čuteč, da se mu znoj nabira za obrvmi, in vendar se mu je zdelo, da se premika kot duh, brez telesa, da je ves ena sama misel: še teh deset metrov!

Prsti se mu zadirajo v zemljo kakor kavljivi in z njimi vlačijo za seboj njo, ki čisto lahko ječi in se vendar še premika.

Z usti čisto pri tleh drsata preko — kot dve bedni, do norosti napeti živalci; ko se prevesita preko, mu sapa sika skoz nos in usta; železni oprijem, s katerim oklepa Silvino roko, popušča, spravlja se na kolena in v nizki praproti dviguje še njo. Brez moči mu visi na rami, šepeta nekaj, toda ne more je razumeti.

„Silva!“

Na uho ji šepeta, da sta preko, toda Silvina glava mu mrtvo opleta po rami

Sunkovito vstane. Drži jo v naročju in ne misli na nič več. Korači po grapi in z odprtimi usti lovi dež. V njegovo onemoglo grčanje se pretaka Silvina molk.

Spodaj, v črnem loku grape, jo položi pod smreko. Kleče ji z žganjem tre čelo in trepeče gleda, kdaj bo odprla oči.

„Silva!“

Noro ponavlja njeno ime. Pričenja ji odpenjati jopič. Tedaj Silva odpre oči, roke pa ji mrtvo leže na igličevju.

Zdaj šele je sedel, previdno porinil roke pod njen život in jo dvignil k sebi. Ležala mu je na kolenih, on pa je pritegnil njeno glavo k prsim in slišal njeno dihanje. V onemogli sreči je kar naprej jecljal:

„Silva, na drugi strani sva že, na drugi strani, na drugi strani...“

Deževalo je že skoz veje in v raztrganem spominu je še imel majhen senik, na koncu te grape nekje.

„Najti morava streho, draga. Streho iz skodel, na kateri je dež dober prijatelj.“

Zlahka je premagal njen slabotni napor, da bi se mu zmuznila iz rok. Nesel jo je, in ko se mu je z

Proštij-
ska
cerkev
v Celju

roko oklepala okoli vratu, se mu je zdelo, da bi jo lahko nosil vso večnost.

Na robu gozda je obstal. Samo za hip, nato je zakoračil v travo. Tam je bila streha, nikdar v življenju še ni videl lepše. Pomislil je na pušlje sena in se moral nasmehnuti, ko je iz Silvinih ust lju-beče plahutnilo:

„Ali jokaš, Viktor?“

Ni ji mogel reči, da ne joka. Če bi zdaj spregovoril, bi vedela, da se je zlagal. Zato jo je samo pritisnil k sebi. Ko je obstal ob starih deskah senika, mu je bilo vseeno, če se dež zlija vso noč.

S tem končujemo objavo povesti LJUDJE POD BIČEM.

Najprej se zahvaljujemo pisatelju Karlu Mau-serju, da nam jo je dovolil ponatisniti.

Potem pa opozarjamo, da smo mogli povest zaradi pomanjkanja prostora le v izvlečkih ponatisniti.

Ker je povest gotovo ena najboljših, kar jih je slovensko pero po zadnji vojni napisalo, in ker ima poleg tega veliko dokumentarno vrednost, jo je Mohorjeva družba v Celovcu ponatisnila v celoti v treh delih v žepni, ceneni izdaji. Zelo jo priporočamo vsem, ki hočejo spoznati resnico o medvojnem dogajanju v Sloveniji. Ker je bila tiskana le v omejeni nakladi, naj pohiti z naročilom, kdor jo misli kupiti.

slovinci

po evropi

anglija

BRISTOL — 17. oktobra sta dr. Jože in gospa Marija Jančar obhajala srebrno poroko. Srebrnoporočenca in njuni otroci Sonja, Jožko in Martin so pripravili lepo družinsko slavje na njihovem prijaznem domu v Bristolu. Na večer se je zbralo lepo število bližnjih prijateljev in kolegov. Družčina je bila zelo pestra po narodnostih, poklicih in veroizpovedih, pa vendar tako iskrena in spontana, da je vladalo lepo ekumensko vzdušje

Dr. Jančar z družino

v vseh ozirih. Res, tipična podoba dr. Jančarja, njegove soproge in družine, ki si je znala pridobiti ugled in spoštovanje v svojem okolju.

Naslednji dan je bila v župni cerkvi darovana sv. maša v zahvalo in prošnjo, da bi Bog še dolgo let blagoslavljal in podpiral Jančarjevo družino pri vsem njenem plemenitem delu. Na mnoga leta!

WALES — Blaž Lapanja in Tilka Miklavčič iz Vojskega nad Idrijo sta sklenila sv. zakon v cerkvi sv. Jožefa v Idriji. Ženin že dolgo let živi v južnem Walesu. Novoporočencema čestitamo in želimo vse najboljše!

avstrija

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — Za Vse svete smo se popoldne zbrali na pokopališču v Sv. Martinu. Lepo sončno vreme je privabilo na božji vrt kar lepo število rojakov, čeprav se jih je tudi dosti peljalo domov na grobove svojcev. Ob lesenem križu smo se zbrali in se spomnili Slovencev, katerih trupla čakajo na vstajenje na tem pokopališču, v bližnjem taborišču smrti Mauthausenu, pa tudi tistih Slovencev, katerih grobovi so bili onečašeni in jim tudi na ta njihov dan ne gori nobena lučka in groba ne krasi nobena cvetka. Molili smo za vse mrtve, zapeli in se ob branju božje Besede tolažili, da so naši pokojni

pri Bogu in da tudi nas čaka po tegobi življenja življenje v Bogu.

Decembra nas bodo spet zapustili naši bratje sezonce. Odšli bodo čez zimo k svojim družinam. Želimo jim lepo bivanje doma. Tiste pa, ki so na stalnem delu ali ki stalno bivajo v Avstriji, prosimo, naj tudi pozimi ne pozabijo na slovensko bogoslužje v uršulinski cerkvi v Linzu.

Otroci se že vesele Miklavža in Božiča. Oba otroška praznika bomo proslavljali kakor navadno v farni dvorani v Kleinmünchenu.

HÖRSCHING — Vse leto od aprila dalje smo se zbirali na prvo nedeljo k slovenski maši v farni cerkvi. Decembra bomo še skupaj, potem gremo pa nazaj domov. Nekateri bodo ostali doma, nekateri pa bomo na pomlad spet morali iti s trebuhom za kruhom, da bodo naše družine doma imele dovolj za življenje. Smo sami bolj stari. Mlade le bolj vleče Nemčija, kjer je boljši zaslužek.

SALZBURŠKA

HALLEIN — Pokopališka cerkev, kjer se zbiramo, je bila res potrebna obnove. Znotraj so jo prebelili. Zato smo morali v oktobru prositi protestantskega pastora, da nam je dal na razpolago za slovensko mašo njihovo cerkev, ki stoji nasproti poko-

Friderika Gradišnik pri krstu v Rankweilu.

pališča. Cerkev je bila šele pred kratkim zgrajena in smo se v njej kar dobro počutili. Velika farna cerkev v Halleinu bi bila za našo skupino prevelika.

TENNECK — Doslej smo vsa leta martinovali v Schwarzachu. Sedaj je tam tako malo naših, nasprotno pa v Tennecku vedno več; zato smo se dogovorili, da bomo praznovali kar v Tennecku. Dekleta iz Schwarzacha so pripravila šaljiv prizor, nato pa so se mladi zavrteli ob domačih zvokih. Vsem, ki so kaj pripomogli, da je martinovanje uspelo, lepa hvala.

Pa ni bilo veliko ljudi le pri martinovanju, tudi pri maši je bila udeležba kot še nikoli. Če bomo tudi v bodoče ostali med seboj prijatelji in pomagali drug drugemu, bomo tujino manj čutili.

KOROŠKA

SPITTAL OB DRAVI — Ko so se v nedeljo, 25. oktobra, pred deveto uro Slovenci zbirali k službi božji, se je po stranski cesti, ki ravno pri naši kapeli prečka Villacherstraße in vodi potem na pokopališče in v Edling, pripeljal s kolesom g. Lojze Žibert. Peljal je lepo krizantemo na grob rajnega urarja Manescha. Po Villacherstraße je od spittalske strani naravnost pridivjal avto, ki je Žiberta podr, ga vlekli kakšnih 20 do 30 metrov s seboj, nato pa vrgel vsega razmesarjenega na drugo stran ceste nasproti Miheličeve hiše. Povoženi je bil seveda takoj mrtev.

Ta smrt je globoko odjeknila med našimi izseljenci, pa tudi med domačini, saj so pokojnika skoraj vsi poznali, ker so ga vsak dan večkrat srečavali, ko se je po mestnih cestah in ulicah vozil s kolesom in dvokolnico, vedno polno različne šare. Bil je zelo delaven in je vsakemu rad pomagal. Dočakal je 74 let. Zapusča ženo Pepco, po rodu Dunajčanko, ki je zelo bolehnna. Vsi ji izrekamo naše iskreno sožalje! Na Koroško sta prišla leta 1945 iz Ljubljane, kjer je bil rajni voznik cestne železnice. Pogreba v sredo, 28. oktobra, so se poleg

izseljencev in domačinov udeležili tudi sorodniki in znanci iz Ljubljane.

Rajnemu želimo večni pokoj. Vsak sam zase pa večkrat prosimo, kar je Cerkev včasih molila: Nagle in neprevidene smrti, reši me, o Gospod!

Na praznik Vseh svetnikov smo imeli popoldne v kapeli žalno bogoslužje božje besede, posvečeno našim rajnim, potem smo obiskali naše umrle tudi na pokopališču, kjer smo zapeli: „O, srečni dom nad zvezdami“, nato pa opravili molitve po novem obredu in grobove pokropili.

PREDARLSKA

Na najjužnejšem koncu Predarlske, kjer imajo naši slovenski rojaki redno božjo službo, v Bludenzu, so se le ti po maši na prvo soboto v septembru zbrali k prijetni zabavi. Udeležba je bila precejšnja, vsekakor znatno številnejša, kakor pa je navadno pri maši. Sodelovali so radi pri nagradnih zabavnih tekmovanjih, nekaj deklet pa je med odmori ansambla zapelo nekaj pesmi iz domačih krajev. Za ples so poskrbeli naši Veseli slovenski fantje iz Maribora!

Zadnjo nedeljo v septembru je bilo za vse slovenske delavce v Predarlski zares lepo in nepozabno doživetje, ko nas je obiskal *Ljubljanski pomožni škof* dr. Stanko Lenič.

Najprej smo se zbrali v veliki novi cerkvi sv. Jožefa v Rankweilu. Med mašo je škof delil zakramente. Najprej je prejel sv. krst devetnajst let staro dekle, nato je ena naših rojakinj prestopila v katoliško Cerkev, sledila je poroka in na koncu še birma dveh oseb. Tako je bil spored v cerkvi zares bogat. Navzoči so ga spremljali z vidnim zanimanjem. Posebno lepo je bilo videti, da so se mnogi ob tej priložnosti ojunčili in v zares lepem številu pristopili k obhajilni mizi.

Po končani slovesnosti v cerkvi se je še več rojakov zbralo v Vinomnasaal, kjer je bil kulturni večer. Pri sporedu so sodelovali recitatorji, pevski zbor in skupi-

na deklic. Recitatorji so navdušili z dramatisiranim prikazom Prešernovega Krsta pri Savici. Očitno je, da so vložili mnogo truda in dobre volje, žrtvovali veliko prostega časa in jim gre za to iskreno priznanje in zahvala. Lepo je bila sprejeta tudi naša slovenska narodna in umetna pesem. Enako gre pevcem in njihovemu zborovodju vse priznanje. Mnogo ur so morali žrtvovati, saj so za to priložnost izbrali povsem nove pesmi in se jih res dobro naučili.

Za konec programa so našega dragega in visokega gosta pozdravile še male deklice, ki živijo tukaj pri svojih starših. Lep je bil občutek, da imajo zavedne slovenske starše, saj jim slovenski jezik ne dela težav, čeprav vse obiskujejo nemško šolo. Za to imajo zaslugo le njihovi starši in prav bi bilo, da bi bili vsi taki. Za deklicami je v narodni noši in s šopkom gorenjskih nageljnov pozdravila škofa še naša najstarejša pevka gdč. Pepca Slapnik.

Za lepo doživetje in za pozdrave se je nato zahvalil vsem sodelujočim in vse navzoče še enkrat prisrčno pozdravil g. škof. Poudaril je ponovno, kakor že prej pri pridigi v cerkvi, da domača Cerkev z njimi čuti, da pa jih spremlja tudi z določenim občutkom strahu, da ne bi tujina uničila njihove vere in ljubezni do domovine.

Za vesel konec so nato poskrbeli Veseli slovenski fantje iz Maribora s poskočnimi melodijami. Ples sta začela mladoporočenca, ki prav gotovo ne bosta nikoli pozabila tega dne.

Vse je poteklo v najlepšem redu. Za to je treba pohvaliti prav vse, ki so se te prireditve udeležili. Gotovo ni bilo nobenemu od njih žal.

belgija

LIEGE-LIMBURG

Nova članica Cerkve; V družini g. Berta in ge. Marije Virant se je rodila hčerka, ki je ob krstni vodi dobila ime Ana Marija. Toplo čestitamo!

Poroka: Pri Lipovškovih se je poročila že tretja hčerka, gđc. Silva. Pred oltar jo je popeljal g. Albert Hribar iz Hoensbroeka v Holandiji. Mlademu paru toplo čestitamo in želimo vso srečo!

Naši bolniki: G. Nace Hren iz Eisdenu se že dolge mesece zdravi v Genku. Prav tam je v zdravniški oskrbi tudi ga. Marica Mak iz Wuchta. Ga. Virant-Stivan, ki je tudi v Genku zdravila svojo ranjeno nogo, se je že vrnila na svoj dom v Mechelen.

Naši pokojni: Po kratki boleznici se je poslovil s tega sveta 82-letni Janez Duh iz Vuchta. Dolga leta je sam živel v svoji hišici. Družbo mu je delal naš tisk. Nikomur ni bil v napoto. Naj počiva v miru! Prav tako je po kratki boleznici umrl Josip Balon iz Eisdenu. Ta je imel širok krog znancev. Bil je dobra duša; boljši za druge kot zase. Mnogi rojaki in obe društveni zastavi so ga spremljali na zadnji poti. Zapušča ženo go. Agnezo, kateri izrekamo toplo sožalje!

Vso našo skupnost v Eisdenu in okolici je težko prizadela nenadna smrt ge. Terezije Kozole, soproge G. Antona Klavžarja. Bila je dobra, tiha in delavna žena. Vzorno je skrbela za svojo številno družino. Videli smo jo na vseh večjih slovenskih narodnih in cerkvenih prireditvah. Zdrava je šla 24. oktobra k počitku, naslednje jutro pa je bila že mrtva. Mnogi rojaki in prijatelji so jo spremljali na zadnji poti. Marsikatero oko so orosile solze, ko so med spuščanjem krste v grob pevci peli pomenljivo pesem: „O srečni dom nad zvezdami, kjer bivajo...“ V imenu Društva sv. Barbare se je od pokojnice poslovil g. Tanjšek. Pokojnico bomo ohranili v lepem spominu. Naj počiva v miru!

G. Anton Klavžar, hčerke, zet in vnuka se vsem rojakom toplo zahvaljujejo za izraze sočutja in za udeležbo pri težkem slovesu od blage pokojnice.

Naš božič: Službe božje bodo: Polnočnica v Seraingu, rue Cocquerill; ob 8,30 v Waterscheu na kliniki in ob 10,30 pri sestrah v Eisdenu na Elisabeth laan. Iskreno vabljeni!

francija

PARIZ

Sveta maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v kapeli sv. Vincencija Pavelskega, 95 rue de Sèvres, Paris 6°, métro: Vanneau.

Slovenska pisarna (7 rue Gutenberg, pritličje-levo, Paris 15°, métro: Charles-Michels, telefon: 250-89-93) je odprta vsak četrtek popoldne, sicer pa telefonirati g. Čretniku, 636-80-68.

Na sveti večer bo polnočnica ob desetih zvečer, spovedovanje od devetih naprej. — Na Božič in *Novo leto sveta maša* ob 5. uri popoldne.

Pri krstu sta postala člana božjega ljudstva *Marko Vadnjal*, sin Jožeta in Katarine, roj. Žitko, ter *Livio Uljan*, sin Franca in Eme, roj. Tomšič.

MELUN (Seine-et-Marne)

Sveta maša za rojake bo v nedeljo, 27. dec., ob *devetih* dop. v poljski cerkvi v Dammarie (81 rue Adrien Chatelain); spovedovanje pol ure pred mašo.

NESPLOY (Loiret)

V nedeljo, 8. novembra, je bil krščen Danijel Salika, ki je v veselje Janeku, Majdi in Drejčetu kot tudi očetu Janezu in materi Dragici.

Tej številki prilagamo *poštne nakaznice*, da bo vsak lahko poravnal naročnino za „Našo luč“.

PAS-DE-CALAIS

Mesec december je mesec družinskih praznikov: 4. december praznik rudarske zavetnice sv. Barbare.

13. december je izseljenska nedelja in miklavževanje. Vsi vabljeni na proslavo in prihod sv. Miklavža v dvorano „Mlinar“, Fouquieres-les-Lens, ob 14. uri. Bogat spored s srečolovom!

Na Božič se bomo pripravili z duhovnimi obnovami:

Amentieres: 6. decembra ob 4. uri popoldne v cerkvi sv. Terezije.

Lille: 20. decembra ob 16. uri v Maison des oeuvres poleg stolnice.

Vendin-le-Vieil: 19. decembra ob 17. uri.

Wingles: 19. decembra ob 19. uri.

Ecaust-st-Mein: 21. decembra ob 17. uri.

St. Paul: 22. dec. ob 17. uri.

Božične polnočnice: *Bruay-en-Artois*: ob 19. uri začetek spovedovanja, ob 20. uri polnočnica; *Liévin*: polnočnica ob 22. uri. *Méricourt-Mines*: ob 24. uri.

Vsem rojakom srečen Božič in novo leto 1971.

Sv. krst je prejela v Liévinu Virginija Richebourg, hči Alaina in Marije Helene Pascal.

V boljši dom se je preselila Veronika Razložnik, roj. Žibret. *Umrla* je nepričakovano v bolnici v Lille. Požrtvovalno tiha se je žrtvovala vse svoje življenje v tujini za moža, ki je že izpred druge svetovne vojne invalid, in za svoja draga otroka. Preminila je v svojem 54. letu. Pogreb je pokazal, kako zelo so jo rojaki iz Méricourt-Mines in okolice cenili. Naj ji bo Gospod sam njeno veliko plačilo. Vsem naše sožalje!

5. novembra je po daljšem hudem bolehanju v bolnici Henin Lietard preminil Jože Zupančič v lepi starosti 78 let. Rojak iz Brestanice je prišel v Francijo služiti kruh, da bi dal predvsem dobro vzgojo svojim sinovoma, ki sta že pred njim umrla v Jugoslaviji. Pod nekoliko trdo zunanostjo se je skrivala blaga štajerska duša, ki je rada v potrebi stopila na pomoč. Pokopan je bil na pokopališču Sallaumines 9. novembra 1970. Pokoj njegovi duši, ženi in sorodnikom pa naše sožalje!

VZHODNA LOTARINGIJA

Praznik Vseh svetnikov in vernih duš dan so letos praznovali naši rojaki z večjo vnemo kot prejšnja leta: ne samo pokopališča so bila polna ljudi, polna rož — ampak tudi v cerkvi pri vseh mašah je bilo več udeležbe kot prejšnje leto. V tolažbo sebi in vernim dušam so naši rojaki sprejeli v izredno velikem številu sv. obhajilo. Bližajo se drugi lepi prazniki; spet bomo vabili mladino in starejše ljudi, da se

spomnijo Jezusovega rojstva ne samo doma, ampak tudi s sveto mašo in svetim obhajilom.

Spored sv. maš za december:

V Merlebachu Hospice Ste Elisabeth zopet vse nedelje ob 10. uri, na božični večer ob 22. uri kot vsako leto, na božični dan ob 10. uri slovesna maša, nato ob 11. uri še tiha maša. Prilika za spoved v soboto in nedeljo zjutraj od 7. do 8. ure in eno uro pred vsako mašo.

Svete maše po kolonijah:

Creutzwald: 3. in 17. decembra ob 8. uri. Na praznik sv. Stefana ob 9. uri slovesna maša, spovedovanje v Cité Maroc od 7. do 8. ure in v Cité Neuland od 8. do 9. ure.

Habsterdick: 2., 23. in 30. decembra; spovedovanje eno uro pred mašo.

Farébersviller: 20. decembra ob 15.30 uri; spovedovanje eno uro pred mašo.

Cité des Chenes: 21. decembra ob 15.30 uri; spovedovanje eno uro pred mašo.

Cité Behren Sud: 23. decembra ob 15.30 uri; spovedovanje eno uro pred mašo.

Cité Jeanne d'Arc: 22. decembra ob 8. uri.

Za velike praznike damo vedno priliko, da morejo rojaki opraviti sv. spoved pri drugem duhovniku: preč. g. Dejak pride zopet v naše kolonije, podpisani in v Aumetz in okolico; dnevi bodo naznanjeni po kolonijah. Že sedaj vabimo vse rojake, naj pridejo, če so zdravi, v cerkev, če so bolni, jih obiščemo po domovih in v bolnicah.

V Merlebachu bo obisk bolnikov 21. decembra dopoldne, popoldne ob 14. uri v Cité des Chenes, po drugih kolonijah pa po sveti maši pred prazniki.

Gospod je poklical k sebi vdovo Marijo Golob, roj. 1882 v župniji Cerkno. Bila je naokrog znana dobra kuharica pri porokah in raznih slovesnostih, tri leta v oskrbi pri dobri družini Kos in nato v svojih zadnjih letih in boleznih v hiši Martina Blatnika, kjer je družina skrbela zanjo kot za lastno mater. Prav lepo je bilo, da je prišel na pogreb tudi njen sin Andrej s svojo ženo z Jesenic na Gorenjskem, njena

hčerka ni mogla priti zaradi bolezni — poslala je svojo hčerko — iz Ljubljane pa je prišla njena sorodnica. Pogreba v Merlebachu se je udeležilo izredno veliko ljudi, društvo „Jadran“ s svojo zastavo, z lepim vencem in lepo poslovilno pesmijo; dirigiral je g. Rohr.

V Freytingu je umrla dobra krščanska mati Marija Resnik. Mati 7 otrok je hodila, dokler je mogla, zelo pogosto k svetemu obhajilu. Njen sin Viljem, občinski svetovalec občine Freyting, je znan kot dober prijatelj naših rojakov; sočutno se udeležuje mnogih njihovih pogrebov. Blaga mati je bila cerkveno pokopana 24. oktobra. Bila je tudi članica „Jadrana“, ki se je lepo poslovil od slovenske matere.

31. oktobra je našim rajnim materam sledila tretja mati: Brigita Gaberšek, roj. 1891 v Ljubljani. 29 let stara je prišla v Francijo in dolga leta živela s svojim možem v Cité Jeanne d'Arc, po njegovi smrti pa kot vdova pri sinu Francetu; ko je ta umrl, pa pri svoji hčerki Ivanki, ki je z izredno ljubeznijo skrbela za svojo mater. Francoski in podpisani duhovnik sta se lepo poslovila od pokojne, družvi „Triglav“ iz Merlebacha-Freytinga in „Sv. Barbare“ iz Jeanne d'Arc sta se pri pogrebu na pokopališču v Freytingu z zastavami in venci poklonili svoji dobri članici.

Z žalostjo je pretreslo vse rojake sporočilo, da je avto nesrečno povozil našega rojaka Otona Šebota, starega šele 43 let. Pripeljali so ga v bolnico, kjer je umrl, ne da bi se bil zavedel. Cerkevno je bil pokopan v Cité Jeanne d'Arc 5. novembra.

Vsem zgoraj imenovanim rajnim želimo večni mir in pokoj, vsem sorodnikom pa izražamo naše globoko sožalje!

Tu pripominjamo, da smo pri mrtvih v zadnji številki Naše luči pomotoma izpustili dve imeni: Organist, o katerem smo pisali, da je umrl, je bil naš dober prijatelj Anatol Lapp, vdova v Breidenbachu pa je bila Amalija Ganter.

Število naših starih rojakov je v naši okolici še vedno veliko.

16. decembra praznuje svojo 71-letnico naš rojak Anton Medvešek, rojen v Jelenju pri Litiji. V Franciji je že od leta 1924. Ni samo priden rudar, ampak tudi navdušen delavec „Društva sv. Barbare“ v Cité Jeanne d'Arc od ustanovitve dalje, zaveden katoličan. Veliko je pripomogel, da je bilo društvo spoštovano in upoštevano pri svetni in cerkveni oblasti, je stalni naročnik Naše luči, Pratique in drugih slovenskih knjig. Ko zaradi svoje rudske bolezni ni več mogel delovati v društvu, je njegova dobra žena Julijana Maas tako vzljubila naše petje, da je prepevala in vodila cerkveno petje pri naši službi božji v isti koloniji, ko je zaradi bolezni naša dobra pevka Katarina Pribošek morala prenehati s petjem. Dragemu Antonu, njegovi zvesti ženi ter globoko verni, navdušeni pevki Katarini Pribošek želimo veliko tolažbe v bolezni in še mnogo srečnih let v sredi svojih dragih!

Vsem rojakom pa že zdaj: vsele božične praznike in srečno novo leto — želi iz vsega srca
Vaš Stanko iz Merlebacha.

italija

RIM — Zaostali smo s poročili iz Rima in drugod po Italiji. Zato hitimo nadomestiti, kar je bilo zamujenega. — Zadnjo nedeljo v septembru smo imeli med seboj biseromašnika preč. g. Marka Kranjca, ki je daroval svojo biserno mašo. Govoril je msgr. Fr. Šegula. „Še na mnoga zdrava leta!“ želimo tudi mi gospodu.

Na misijonsko nedeljo pa sta sodarovala sv. mašo letošnja novomašnika gg. Jože Prijatelj, ki je bil posvečen v Stični, in Ivo Pojavnik, ki je prejel posvečenje 10. oktobra v Rimu. Po maši smo imeli lepo misijonsko prireditev v dvorani, kjer je govoril o temi „Misijoni danes“ g. dr. Francišek Šegula.

Odbor društva „Slomšek“ se je konstituiral na svoji zadnji seji. Predsednik društva je ostal g. Stanko Dekleva.

V nedeljo, 8. novembra, smo se spomnili naših rajnih s sveto mašo na pokopališču Verano, kjer se množe slovenski grobovi.

Istega dne smo obnovili v Milanu mašo, ki je v oktobru odpadla.

M. Terezija Hanželič je umrla 20. oktobra v starosti 94 let. Kdo je ni poznal, saj je bila zaščitnica in gostiteljica toliko naših ljudi zlasti v težkih letih po vojni! Redovnica je bila 71 let. Naj počiva v miru!

nemčija

ZAPADNI BERLIN

Gotovo še ne vejo vsi, da ima naša socialna delavka in župnijska pomočnica, ga. Angela Kotnik, ki stanuje stalno v Berlinu, uradne ure (ko jo gotovo najdete v Kolpinghausu, Berlin 61, Methfesselstr. 43) v ponedeljek in četrtek od 9. do 12. in od 18. do 21. ure, v soboto pa od 9. do 12. V tem času jo tudi dobite k telefonu: 6983091. Seveda se tudi ob drugem času lahko dogovorite telefonsko, osebno ali pismeno za srečanje.

Zaenkrat ima ga. Angela Kot-

Našega jubilanta Janeza Vrbovska bi si težko predstavljali brez harmonike. Če bi ta znala govoriti, kot zna peti, bi nam marsikaj veselega povedala.

nik tudi *verski pouk* za šolske otroke in sicer vsako nedeljo od 10. do 12. ure. Prosi, da pripeljete otroke v čim večjem številu v Kolpingov dom.

Ko bo to poročilo izšlo, bo obisk g. dr. Držečnika, mariborskega škofa, že za nami. Upam, da ga bomo vsi veseli in da se bomo zgrnili z njim na čelu v čim večjem številu okoli Kristusa v naši kapeli. Nekateri bodo imeli tudi posebno srečen dan, saj jih bo on birmal.

Nazadnje še za vse veselo novice. Za božične praznike bomo skupno praznovali rojstvo našega Odrešenika v Kolpinghausu, z januarjem 1971 pa dobimo tudi mi Slovenci stalnega dušnega pastirja.

VESTFALIJA

Kjer je veselje in prijetna družba, tam se Slovenci radi zbirajo. In tako je bilo v Oberhausenu za *vinsko trgatov*. Grozdje je bilo uvoženo iz sončne Italije, muzika pa je bila pristno domača. Navzoči so imeli dovolj prilike za pošteno razvedrilo. Pritožba je bila samo ena: povabila so dospela pozno in za nekatere prepozno. Tako je bilo v dvorani prostora več kot pa navadno ob takih prilikah.

Veselo sta nas presenetila Adi Ferlinc in njegova žena Heidi, roj. Teves, po rodu Nemka, iz Aschbacha, z ubranim slovenskim petjem. Marsikoga od navzočih je zagrabilo pri srcu, ko je zvedel, da Nemka tako lepo

poje slovensko. Prav gotovo se ni naučila slovenskih pesmi samo iz ljubezni do moža, ampak ker je spoznala lepoto našega petja. Marsikdo se je nevidno potrkal na prsi in rekel prav po tihem: Slovenec sem, pa sem že tolikokrat zanimal lepoto svojega jezika... Še svoje ime sem „ponaredil“, da bi zgedal bolj Nemec...

Vse priznanje Adiju in Heidi, ki sta nas na tako lep način poučila!

Ko govorimo o veselica in Oberhausenu, ne moremo iti mimo našega Janeza Vrbovska ob njegovi petdesetletnici. Slovenci iz Vestfalije ga dobro poznajo, saj je s svojo harmoniko nudil prvo domače veselje na tujem. Kolikokrat je bil on tisti, ki je rešil naše veselice v zadnjem trenutku, ko so drugi odpovedali! Koliko večerov je njegova harmonika potrpežljivo pela pri plesnih vajah za nastope folklorne skupine na prvomajskih veselica!

Janezu se na tem mestu za njegovo delo v prid slovenski skupnosti lepo zahvaljujemo in iz srca čestitamo ob petdesetletnici.

Kol'kor kapljic, tol'ko let, Bog Ti daj na svet' živeti!

V Wipperfürthu v Vestfaliji nas je vedno več. Pred nedavnim sta bila krščena Boris Bavdek in Danijel Prejac, ki sta se po krstu „dala“ slikati s svojimi starši in botri.

Krščeni so bili:

Oberhausen-Sterkrade: Edvard Lobe, sin Milana in Zlatke, roj. Marinšek; Franc Pepelnik, sin Franca in Terezije, roj. Majcenič.

Krefeld: Tatjana Dora, hči Evgena in Ane, roj. Puhan; Suzana Kučko, hči Štefana in Marije, roj. Žižek.

Hilden: Roman Paušner, sin Karla in Ljudmile, roj. Hojnik; Renata Vuzem, hči Franca in Neže, roj. Petek.

Köln: Aleksandra in Andreja Knehtl, hčerki dvojčki Jožeta in Marije, roj. Škulj.

Poročila pa sta se Rafael Pirš iz Mestinj in Petra Smit iz Düsseldorfa.

ESSEN — Krsti: Pri nas v Essenu je vedno več mladih Slovencev in mladih Slovenk. Radi bi priobčili tudi slike, ki jih ob krstnih slovesnostih naredimo, a se nekateri pritožujejo, da Naša luč prinaša preveč „krstnih“, nezanimivih slik, zadnji čas pa tudi dostikrat samo „narodne noše“, kot da bi naši ljudje zmeraj samo praznovali in maševali. Mnogi si torej želijo bolj slik iz vsakdanjega, trdega, resničnega življenja. Večkrat nam je težko, da bi nemu ugodili in priobčili

Adi Ferlinc in njegova žena Heidi sta nas lepo presenetila s slovenskim petjem na vinski trgtavi v Oberhausen-Sterkrade.

Jože Knehtl in njegova žena Marija iz Kölna na Vestfalskem na dan krsta njunih hčerk Aleksandre in Andreje.

sliko, drugemu pa ne; zdelo bi se, kot bi na ta način hoteli delati kako razliko, pa je v resnici nočemo delati in je tudi ne smemo. Vsi smo Slovenci, vsi smo enaki, vsi imamo dobre in slabe strani, vsi smo več ali manj verni, vsi krščeni, hodimo k maši, vsak po svojih močeh in prilikah. A pomislite, kako bi izgledala Naša luč, če bi, recimo, priobčili slike vseh otrok, ki smo jih v zadnjih mesecih krstili: Mitjan Kobal, Aleksandra Verbole, Suzana Nerat, Danijel Kavčič, Petra Pejovnik, Dagmar Grabowski, Marjan Cikač, Irena Valentan, Marko Zdovc, Robert Kavčič, Marko Kričej, Bernard Brilej, Brigita Slomšek, Suzana Kajba, Jani Zupan, Marjana Tratar, Martina Tratar in Tomaž Tratar. Zadnji trije niso „trojčki“, pač pa so drug na drugega počakali, kar danes v naši Cerkvi ni nič novega.

SOLINGEN — Krščeni so bili: Robert Fištravec, Karin Sračnjek, Ivanka Kekež in Renata Kolarič iz Lüdenscheida.

Vsem botrom Bog plačaj, da so prevzeli botrinstvo, otrokom naj da rasti in modrost, staršem pa želimo veliko notranjega zadovoljstva in sreče pri vzgoji njihovih najmlajših.

Poroke: Pri nas so se poročili naslednji pari: Jožef Zorko in Rozalija Zemljak, Jožef Vučina in Frančiška Mlinarič, Ignac Henigman in Marija Drstvenšek. Vsem trem parom naše iskrene čestitke, naj bi še dolgo ostali med nami!

Začeli smo s pevskimi vajami. V nedeljo pri maši smo pevce

povabili za naslednjo soboto v Kolpingov dom. Prišlo jih je dosti več, kot smo pričakovali, pevska dvorana v domu bi bila skoraj premajhna. Prišli pa so samo možje in fantje, morda se bodo ojunčila še dekleta! Eno pa smo takoj na koncu pevske vaje soglasno ugotovili: cerkvena pesem „Marija, skoz' življenje voditi srečno znaš...“ je tekla mnogo bolj trdo kot pa narodna „...kadar boš ti vandrat šel...“ Vendar upamo vsi, da to prvo navdušenje ne bo upadlo in da se bo naše upanje tudi izpolnilo!

WÜRTEMBERG

Z oktobrom smo pričeli slovenske tečaje za naše otroke v Esslingenu in Unterkochenu, z novembrom pa še v Reutlingenu in Göppingenu. Namen slovenske šole, ki bo v Esslingenu na 1. in 3. soboto v mesecu od 15. do 17. ure, v drugih krajih pa pred ali po mesečni maši, je ta, da bi se otroci naših delavcev v Nemčiji učili slovensko moliti, brati in pisati. Vse to je otrokom potrebno, da se ob povratku domov ne bodo počutili kot tujci.

V Bissingenu pod Teckom se je 23. septembra smrtno ponesrečil rojak Ivan Pečar iz Stojanskega vrha, župnija Cerklje ob Krki. Nekaj dni prej je prišel na obisk k sestram, ki živita v Bissingenu. Ker je bil pokojnik že nekaj let delal v tovarni stolov in sank, ga je podjetje rado sprejelo spet na delo za kak mesec. Ivan Pečar je bil tega zelo vesel, saj se mu je ponudila prilika, da bi prislužil železni

„Kdor ima srce, ve za dom, solze, za slovenske domovine raj...“ tako sta peli v Plochingenu Anita in Hajdi Podjavoršek iz Esslingena. Pa lepo sta zapeli! Narodni noši jima je naredila mamica.

plug, ki bi ga doma tako potrebovali. Komaj pa je nekaj dni delal pri žagi, je že prišla nesreča. Cirkularka mu je z vso silo vrgla koničasto lato v vrat, da mu je presekala glavne žile. Pomoči ni bilo več in Ivan je v nekaj minutah izdihnil v naročju svojega svaka. Pokojnik, ki ga je nenadna smrt doletela v 31. letu starosti, zapušča doma ženo in otroka. Njima in vsem sorodnikom naše iskreno sožalje!

V Ravensburgu sta prinesla h krstu svojega sinka Stanka Jakob Porok in Stanislava; v Wendlingenu je bil krščen Petrček Geršak, sin Viktorja in Marije; v Esslingenu smo krstili

Marjana Suštarja, sinka Veronike in v Mittelstadtu Davorja Kovarčiča, sina Zlatka in Štefice. — Cestitke!

V cerkvi St. Maria v Böblingenu je bil krščen Matjažek Pucelj, sin prvorojenček Antona in Angele, roj. Zalar; v cerkvi St. Maria v Stuttgartu pa Brigita Kojzek, hči Viktorja in Angele, roj. Lesar; istotam Božidar-Martin Njavro, sin Antona in Rajke, roj. Štimac.

Staršem želimo mnogo veselja z novorojenčki!

Tudi pristope k poročnim oltarjem moramo zabeležiti: V Ulmu sta se poročila Rafael Peterkovič iz Krškega in Ana Zemljak iz Dovškega, v Oeffingenu pa Alojz Preložnik, doma v Št. Jungertu, in Ika Jandrič, rojena v Barevem. — Srečno življenjsko pot!

Ako mora kdaj duhovnik v kakem kraju izjemoma prenesti mašo na kak nenavaden termin, ga vselej skrbi, kako bo z obiskom. A za oktobrsko mašo v Reutlingenu je bil ta strah odveč. Morala bi biti v nedeljo, 4. oktobra, toda ker je bil slovenski duhovnik takrat zadržan v Plochingenu, je bila prenesena na naslednjo soboto. No, pa je vernikov prišlo prav lepo število, mnogo več, kot je duhovnik pričakoval. To je dokaz, da so naši ljudje dobri in verni, da hočejo ostati zvesti Bogu in Cerkvi. Naj jih Bog v tem utrjuje in ohranja!

V soboto, 24. oktobra, je bil v Konstanzu ob Bodenskem jezeru

slovenski večer s filmom o binokostnih srečanjih zadnjih let. Da je bilo po filmu vse veselo in živahno, je pripomogel naš prekmurski muzikant, ki je godel slovenske in prekmurske viže ter vmes povedal kako „jagrovsko“, ki je tudi najbolj resne prisilila k smehu. Ker je bilo na večeru največ Prekmurcev, ne izdamo nič posebnega, da je bil na vrsti tudi narodni ples „šamarjanka“. Poleg naših ljudi iz Konstanza se je udeležilo tega družabnega večera tudi nekaj rojakov iz švicarskega Kreuzlingena in Amriswila.

BAVARSKA

Mladinski razgovor se je spet dotaknil vprašanja o ljubezni in mladih. Pogovorili smo se o treh vprašanjih za dekleta in o treh za fante. Tema je bila prav gotovo zanimiva. Kasnejše igre so nas povezale v lepo družinsko skupnost.

Pri skioptičnem predavanju smo gledali v prelepih slikah Koroško v njenih navadah in običajih. Narodne melodije so ustvarjale zvočno kuliso, besede so pa razlagale življenje naših ljudi na Koroškem. Predavanje nam je posodil župnik iz Vogrč g. Vinko Zaletel, za kar smo mu zelo hvaležni.

Debatna ura se je dotaknila nekaj zanimivih vprašanj iz življenja Cerkve. Šlo je za liturgična, pa tudi finančna in naučna vprašanja. Debatna je bila zelo razgibana in udeleženci so bili zadovoljni.

Pri pevski vaji smo se pripravili na advent v cerkvi. Koliko pomeni za lepoto liturgije lepo ljudsko petje! Že to, da se pesmi vedno spreminjajo! Domačnost, ki jo slovenska maša ob takem petju ustvarja, je nekaj najlepšega, kar imamo v tujini.

Na Vse svete smo takoj po maši v Münchnu molili za naše rajne, med molitve pa smo vpletli primerne pesmi. Te molitve so bile lepo versko doživetje.

V Rosenheimu je bil krščen Matjaž Damijan Bohinc, sin Mirka in Viktorije, roj. Žulič, v

Na „vinski trgatvi“ v Plochingenu na Württembergškem je sodelovalo veliko mladih Slovencev. Na sliki vidimo moški zbor „Domači zvon“ ter dekleta v narodnih nošah, ko so se skupno predstavili občinstvu.

Gaissachu pri Bad Tölzu pa Petra Katarina Godec, hčerka Matija in Nade, roj. Perko. Fantku in punčki želimo mnogo blagoslova na njuni življenjski poti, staršem pa čestitamo!

Popravek. — V septembrski številke Naše luči smo objavili poroko Danijela Brajdiča z Vesno Gerjovič. Nevesta želi, da popravimo: ni bila rojena v Cubuni, temveč v Cabuni. Sicer pa je Slovenka in je ves čas živela v Vrhju, župnija Kapela, v brežiški občini.

nizozemska

Polnočnica bo tudi letos v Hoensbroeku v kripti cerkve Maria Rade, ki leži na Homerte weg. Začetek ob 24. uri. Pridite! Povabite prijatelje in znance! Vsem rojakom želimo vesel Božič in srečno Novo leto!

„Zvon“ iz Heerlerheide je svojega požrtvovalnega pevovodjo prof. Willemsa ob proslavi njegove 40-letnice službe šolski mladini počastil s pesmijo in skromnim darilom. Slavljenca se je ob tej priložnosti spomnilo tudi društvo „Slomšek“ iz Belgije.

Prof. Willemsu ob njegovem jubileju vsi Slovenci kličemo: „Iskrena zahvala in na mnoga leta!“

Društvo sv. Barbare v Lindeneuvelu je v oktobru priredilo *vinško trgatve*, ki je odlično uspela. Slavnost so člani društva otvorili z narodnim plesom, zdravico. Bili so v narodni noši. Prireditve, ki je namenjena predvsem holandski mladini, so s svojo prisotnostjo počastili tudi zastopniki občine in domača duhovščina.

Društvo sv. Barbare v Hoensbroeku je v začetku novembra svoje člane povabila na *družinski večer*. Skoraj vsi člani so prišli. Odbor, ki ga požrtvovalno vodi g. Jožko Resnik, je člane pogostil s kranjskimi klobasami, potico in pijačo. Za muziko so skrbeli harmonikarji g. Pepe Lužnik s sinom Martinom in gdč. Kati Žohar. G. Franc Selič pa

je veselo prepeval ob spremljavi na kitaro. Vladalo je prav prijetno domače in prijateljsko razpoloženje. Na večeru smo živo občutili odsotnost našega dragega g. Antona Lavriča, ki je moral v bolnico. Vsi rojaki visoko cenimo njegovo tiho zvestobo naši skupnosti. Pri nobenem delu njega nikoli ni manjkalo. Zato mu želimo, da bi za Božič bil spet z nami.

švedska

Krsti: V katoliški cerkvi v Hälsingborgu je bila krščena Ana Marija Lakuzič. Oče Andrej je doma v Križah pri Tržiču, mati Cirila, roj. Perko, pa je tudi iz istega kraja. Botra sta bila g. Ciril in ga. Katarina Perko. Krstil je g. dekan iz Hälsingborga, p. Franc Bobrowski.

V isti cerkvi je bil krščen Rok Tomaž Kokol. Oče Vinko je doma v Krčevini pri Ptuj, mati Božidara, roj. Gorenšek, pa je iz Novega mesta. Botra sta bila g. Stanko in ga. Julija Kokol iz Stuttgarta.

V Eskilstuni je bil krščen Henrik Bajec. Oče Rafael je iz Višenj pri Ajdovščini, mati Antonija, roj. Wutte, pa iz Ptuja. Botra sta bila g. Franc in ga. Jožefa Breznik iz Köpinga.

V katoliški cerkvi v Göteborgu je bila krščena Patricia Gloria Malmenvall. Oče Robert Marjan je iz Brezovice, mati Marija Silverka, roj. Sovič, pa iz Ljutomer. Botra sta bila g. Guido Miniussi in gdč. Olga Sovič iz Göteborga.

V Malmö je bil krščen Boris Križ. Oče Janez je doma iz Ljubljane, mati Ljubinka, roj. Ogrin, pa iz Kuršumlije. Botra sta bila g. Danijel in ga. Amalija Križ iz Malmö.

Vsem novim kristjanom, njih staršem in botrom vse najboljše!

Poroka: V katoliški cerkvi v Göteborgu sta se poročila g. Vinko Tomažič iz Sanaborja pri Vipavi in gdč. Ruža Antonija Červar iz Deličev pri Vrsarju v Istri. Priči sta bila g. Marjan Perovič in ga. Anita Perkalj iz Göteborga.

Iskreno čestitamo in želimo vso srečo!

Prošnja: Decembrski številki Naše luči je priložena poštna položnica za poravnanje naročnine, vsaj tistim, ki do sedaj tega še niso storili. Mnogi redno plačujejo, nekateri dajejo celo več, ker se zavedajo, da tudi pošiljanje lista vsak mesec stane (mimogrede povedano 35 örov znamka, 10 örov kuverta, 10 örov carina za vsako posamezno številko, t. j. 5,50 kron na leto za vsakega naročnika). Drugi pa odlašajo, morda pozabijo, ali pa imajo toliko stroškov z novim stanovanjem, z avtomobilom, s televizijo itd., da ne zmorejo poravnati naročnine za „Našo luč“. Vse prosim prav lepo, da naročnino čimprej poravnate, in se že vnaprej najlepše zahvaljujem.

Opomnil bi še to, da bo naročnina Naše luči z novim letom višja, t. j. 14 kron letno. Ne gre drugače: povsod je vse dražje in tudi tukaj na Švedskem bo poštnina višja, oziroma je deloma že od 1. oktobra.

Božični prazniki: Ker moram zadnje mesece poleg rednega dela opravljati še druge posle, ki

Danijel Brajdič in Vesna Gerjovič po poroki.

mi vzamejo mnogo časa, ne morem že sedaj objaviti točnega reda sv. maš za advent in za božič. Za enkrat lahko sporočim samo tole:

Drugo nedeljo v decembru (13. 12.) bo ob 17. uri sv. maša v Göteborgu. Prilika za spoved eno uro pred mašo in ob 16,30 pevska vaja v cerkvi.

Tretjo nedeljo v decembru (20. 12.) bo ob 18. uri sv. maša v Jönköpingu. Prilika za spoved od 17. ure naprej, ob 17,30 pevska vaja v kapeli.

Četrto nedeljo v decembru (27. 12.) bo ob 10. uri sv. maša v Landskroni in ob 18. uri sv. maša v Malmö. Pred obema mašama prilika za spoved.

Za ostale nedelje, praznike in kraje boste dobili sproti sporočila in bo prej tudi oznanjeno v cerkvah.

Vsem vesele praznike in srečno novo leto!

Jože Flis, izseljenski duhovnik.

Švica

V Švici naše življenje teče normalno naprej. Vsak izmed nas ima svoje delo in čas nam naglo poteka. Komaj so dobro za nami poletne počitnice, že se pripravljajo mnogi na božične počitnice, da božič preživijo med svojimi domačimi. Ti pa, ki bomo ostali v Švici, se bomo udeležili polnočnice, ki v kapeli Kapuzinerheim na Seebacherstraße 15, Zürich/Seebach. Na božični dan bo maša ob 10. uri dopoldne v Amriswillu in ob 4. uri popoldne v Guthirt na Nordstraße v Zürichu.

Zadnje čase smo imeli kar lepo število *krstov*. V Solothurnu je bila krščena Gabrijela Boškin, hči Srečka in Ade, roj. Likar. V Bazlu: Silvija Gabrovšek, hči Franca in Silve, roj. Pucelj. V Amriswillu ob Bodenskem jezeru: Aleksandra Horvat, hči Štefana in Magdalene, roj. Trokšar. V Winterthuru: Pavel Elvis Janežič, sin Stojana in Katarine. Isti dan je v Winterthuru prejel sv. krst Katja Cerar, hči Av-

guština in Nine iz Bremgartena. V Meilenu ob Züriškem jezeru je postal otrok božji Primož Strgar, sin Ivana in Ane, roj. Kovarič iz Stäfe. V Zürichu: Monika Vidic, hči Rudolfa in Hele- ne, roj. Šparovec. Srečnim mladim staršem čestitam, novorojenčkom pa želimo obilo milosti na življenjski poti!

med nami povedano

DVOJNA MORALA

V ljubljanskem Delu od 4. nov. 1970 ste lahko brali na str. 16 tile dve novice:

Prekinitve dela v »Jugovinilu«

SPLIT, 3. nov. (Tanjug) — Danes je v oddelku za predelavo plastičnih mas v tovarni »Jugovinil« 250 delavcev prekinilo delo; neposredni povod za to je bila nepravilna razdelitev stanovanj, zaradi česar so suspendirali inženirja Ivana Šalova. Delavci so protestirali proti njegovi suspenziji in so zahtevali, naj zamenjajo pomočnike direktorja za splošne, upravne, kadrovske in komercialne zadeve, pa tudi predsednika tovarniške sindikalne organizacije. Delavski svet, ki se je sestel po prekinitvi dela, pa je ugotovil, da so vzroki za prekinitve dela globlji in da so med njimi najpomembnejši neustrezni medsebojni odnosi.

Stavka v Španiji

MADRID, 3. nov. (AP). Pozivu k 24-urni stavki in demonstracijam po vsej Španiji, ki so ga objavile prepovedane delavske komisije, se je davil odzvalo več tisoč madridskih delavcev. Kot je sporočila policija, ni bilo incidentov.

V Španiji se torej stavka imenuje stavka, v Jugoslaviji pa prekinitve dela.

Kaj ni tako poročanje uvajanje dvojne morale?

Še hujše je to, da je prišla ta praksa že tako daleč, da si upa časopis objaviti obe novice neposredno drugo za drugo.

P. G., Berlin.

POSLEDICE TUJINE

Na veselici nisem bil, kako ste že lahko sami ugotovili. To pa ne zato, ker bi se bal ljudi ali ker bi se izogibal, ne, celo potrebno bi bilo malo več stika z našimi Slovenci. Pa sem si le premislil: izpod 50 DM ne bi bilo in sem se tako rajši odločil, da ostanem tukaj v M. Očetu domov pa sem po pošti nakazal 50 DM., katerih je on prav gotovo bolj potreben kot oni „hotelir“ v Kaiserhofu v Oberhausenu.

Jaz dobro poznam težave slovenskega delavca in kmeta, mogoče tudi težave celega slovenskega naroda in ravno zato mi je dostikrat neznansko hudo.

Ubijam se po gradiliščih, sam sem v baraki v samotni, kot bi bil v zaporu, pa vendar prav samotna dá človeku prilike za resno, globoko razmišljanje. Za razmišljanje o domu, o propadanju kmetije, o propadanju naroda, ki se drobi kot gruda zmrznjene zemlje ob pomladnem soncu... Zdi se mi, da slovenski narod ni bil v celih 700 letih jarma pod avstrijsko-nemško vladavino v taki nevarnosti, kot je ravno v današnjih časih.

Midva nisva nič gradila. Jaz sem pravzaprav gradil, a pred leti je padlo vse v vodo. Gradimo tudi danes za blaginjo nemških ljudi, zraven pa stanujemo po barakah ali če hočemo drago plačevati stanovanje. Mogoče pretiravam, mogoče gledam preveč črno in skeptično na življenje. Ali eno je gotovo, modernizacija na eni strani in tlačjenje ljudi na drugi strani sta prinesla več zla in škode kot pa dobrega in sreče ljudem. Koliko družin se je že razbilo s tem, da so možje odšli

v tujino za zaslužkom! Pred odhodom je vladala družinska harmonija in sedaj — posledice! Najbolj so seveda prizadeti otroci!“

LIST „SREČANJA“

Že devet mesecev izhaja v domovini list pod naslovom Srečanja, ki je nadaljevanje predvojnega „Cvetje z vrtov sv. Frančiška“ in povojnega nadaljevanja „Srečanja z Bogom pod Frančiškovim krovom“. Sedaj izhaja ponovno v tisku in vsak mesec. Njegova naloga je: približati današnjem ljudem duha evangelija po vzoru sv. Frančiška Asiškega. Naroči se lahko na naslov: Uredništvo SREČANJA, Ljubljana, Prešernov trg 4, Jugoslavija. Letna naročnina za inozemstvo je 35 ND ali njej konvertibilna valuta. Naslov deviznega računa je 501-620-7-32002-10-699. Za Jugoslavijo stane 18 ND, a tekoči račun je 501-620-7-4-664.

Cenjeni bravci in prijatelji Naše luči!

Spet je en letnik Naše luči za nami. Prav se nam zdi, da se vam, ki se za Našo luč zanimате, najlepše zahvalimo za vso vašo podporo.

Večkrat prejemo od vas zahvalna pisma za Našo luč, še pogosteje nam izražate svoje zadovoljstvo osebno, največje vaše priznanje je pa to, da ostajate reviji zvesti in da ji pridobivate nove naročnike, saj moramo z zadovoljstvom ugotoviti, da naklada Naše luči iz leta v leto raste.

Upamo, da vas tudi letos z Našo lučjo nismo razočarali. Skušali smo poročati o vsem tistem, kar naše ljudi po Evropi zanima, in na način, ki je najbolj primeren širokemu krogu bravcev naše revije.

Da bi zajela Naša luč res kar najširši krog naših ljudi po Evropi, smo nastavili ceno reviji nizko in smo to ceno zdaj že tri leta ohranjali nespremenjeno. Vendar so se cene tiskarskega dela, papirja in pošte v zadnjem času tako dvignile, da z dosedanjimi cenami ne vzdržimo več. Sicer je pa to splošen pojav pri revijah in časopisih. Z novim letom bomo torej prisiljeni ceno toliko dvigniti, da se bo sama sebe finančno krila.

Upamo, da nam boste ostali zvesti, kot ste nam bili. S temi željami gremo v novo leto. Voščimo vam vse dobro za božič in novo leto in vas pristrčno pozdravljamo!

Uredništvo in uprava Naše luči

Ne zamudite! Pohitite z nakupom!

Mohorjevke 1971 iz Celovca

so za prihodnje leto izšle v posebno prikupni obliki in z zanimivo vsebino:

- **KOLEDAR 1971.** — Letos je posebej sestavljen za naše rojake na tujem pod novimi vidiki, kar utemeljuje njegov uredniški odbor v uvodu Koledarja na sledeči način: „Že lep čas smo Slovenci na tujem čutili, da bi morali imeti svoj koledar, to je knjigo, ki bi obravnavala za nas zanimiva vprašanja... Slovenci na tujem, začasno ali za stalno, se zanimajo za druga vprašanja kot zamejski Slovenci, saj živijo v povsem drugačnih okoliščinah in se srečujejo s svojimi problemi. Iz te želje po lastnem Koledarju je torej nastala ta knjiga...“ (30.— šil.).
- **PETRINKA (večernice), Ivan Matičič.** — Pisatelj je v tej izredno zanimivi zgodbi prikazal posebno izrazit lik slovenske matere, ki je s svojim možem lepo vzgojila in vzredila številno družino. (25.— šil.).
- **ŠE SO SREČNI ZAKONI, Th. Blieweis.** — Je to redka posebnost. Vsebuje odgovore na vprašanje, zakaj najdemo tudi še danes srečne zakone. (20.— šil.).
- **KRISTJANOV DAN, Miha Žužek.** — S pričujočo knjigo smo dobili nov, zanimivo in živahno pisan pripomoček za premišljevanje vsakega našega dneva. (20.— šil.).

KAREL MAUSER:

Ljudje pod bičem

To je največje Mauserjevo književno delo — napeta ljubezenska zgodba. Pisatelj opisuje, kako je slovenski človek živel med zadnjo svetovno vojno pod bičem najusodnejših trenj v zgodovini: italijanske in nemške okupacije, notranje revolucije in protirevolucije. — Povest obsega tri knjige (skupno 1024 strani); naročite jo pri Mohorjevi knjigarni v Celovcu za 140 avstrijskih šilingov.

naša lučka

miklavžev večer

DOLGO SO GA OTROCI PRIČAKOVALI IN ŠTELI DNEVE: ŠE DVAJSET DNI, ŠE PETNAJST DNI, ŠE DESET, ŠE TRI... SEDAJ JE TUKAJ.

ZUNAJ JE TEMNO KOT V ROGU. MATI JE ŽE ODNESLA POSODO Z MIZE. V VEŽI JE ZAROŽLJALO IN ZACINGLJALO. POTEM SO SE ODPRLA VRATA.

V SOBO JE STOPIL SVETI MIKLAVŽ. VISOK, RESEN, Z DOLGO BELO BRADO, S ŠKOFOVSKO PALICO V ROKI IN Z MITRO NA GLAVI. OB NJEM STOJITA ANGELA, BELA IN BLEŠČEČA. NA TLEH PA SE VALJAJO TRIJE HUDOBCI. ČRNI IN RDEČI SO, JEZIKI KAŽEJO IN Z REPI OPLETAVJO.

NO, PA JE MIKLAVŽ DOBER SVETNIK IN NIČESAR SE NI TREBA BATI. VSAKEMU OD OTROK POVE, KAR MU GRE, IN DA, KAR JE KDO ZASLUŽIL V PRETEKLEM LETU: OREHE IN LEŠNIKE, JABOLKA IN POMARANČE, KNJIGE IN ZVEZKE, PA LESKOVO ŠIBO TEMU IN ONEMU.

Prve jaslice je postavil asiški ubožec sv. Frančišek leta 1223 v gozdu poleg mesteca Greccio v Italiji.

V gozd pred votlino je povabil za sveti večer svoje redovne brate in vaščane. Posestnik Giovanni mu je posodil jasli, prave jasli iz hleva, in mu prignal živega osla in vola.

Frančišek je postavil jasli v votlino, na levo in desno osla in vola. Prišli so bratje, prišli kmetje, njih cokle so klopotale po kamniti stezi, s plamenicami so si svetili. In ko so bili zbrani, je spregovoril Frančišek:

„Sveta noč je danes. Tako vesel sem in ne morem vam povedati, kako zelo sem si želel, odkar sem prišel iz Svete dežele, da bi mogli obhajati sveto noč prav tako, kakor je bilo tedaj v Betlehemu, ko je bil Jezus resnično rojen.“

Začela se je maša. Plamenice okrog votline so prasketale, vse drevje je utihnilo.

KO SVETNIK S SPREMLJANJEM OTROCI ŠELE PRAV ZADIHAJO.

VSO NOČ SANJAJO O DOBREM SVETNIKU IN SEM IN TJA ZATREPEČEJO PRED HUDOBCEM, KI JIM ŠE V SANJAH NE IZGINE IZPRED OČI.

kdaj bodo začele padati snežinke?

Fantek z dolgimi lasmi je komaj čakal, da pride zima. Ko so veje ostale čisto gole, je začel spraševati:

„Kdaj bodo začele padati snežinke?“

Mama ga je samo začudeno pogledala in nasajeno rekla:

„Kaj pa spet čenčaš! Še tako bomo prehitro pokurili drva in premog!“

Potem je fantek vprašal o istem očeta. Oče se je zasmel in ga malo poučkal in mu odgovoril:

„Ko se bodo začele ptice stiskati pod veje jablane pod našim oknom, se ozri pod nebo in morda boš zagledal prve snežinke.“

Tudi z očetovim odgovorom ni bil zadovoljen. Vprašal je še oba brata: prvega, ki je bil velik učenjak, ker je kar naprej buljil v knjige, in drugega, ki je bil dober smučar.

Smučar mu je odgovoril, da še ne sme biti zima, ker on še nima denarja za nove smuči. Stare so pa tako zdrgnjene!

Učenjak pa mu je modro povedal, da se zima, kot je splošno znano, začne šele 21. decembra. Otročje in nespametno je kaj prej sanjati o njej.

a božičnem drevesu

„Nekam bled si danes, sinko.“
„Joj, trebušček me boli!“
„Revček mamin, čaja skuham
iz zdravilnih ti zeli.“

„Nič ne kuhaj, ne pomaga!
Zame zdravja v rožah ni.
Mogle bi mi pomagati
le tri čudežne reči:

Vrečka pisanih bonbonov,
ki na smrečici visi,
sladko jajčece, ki zlata
ptička v vejah ga vali,
stari čokoladni dedek,
ki pod smrečico sedi.“

Neža Mauer

Fantek z dolgimi lasmi se je zamislil. Če vsi pravijo, da zime še ne bo, je pa najbrž res ne bo. Ampak tako rad bi že videl sneg in delal kepe, tako rad bi se že sankal in smučal.

Na poti v šolo mu je pod nogo nekaj hrestnilo, kot da bi bila počila tenka šipa.

„To je moja luža,“ si je rekel. „Še včeraj sem lahko lepo coknil vanjo, da sem se ves oškropil, od nog do glave!“

Pogledal si je pod noge in od začudenja pozabil zapreti usta. Njegove luže sploh ni bilo več. Prekrivala jo je tenka plast ledu.

„Joj!“ je zahrepenel fantek z dolgimi lasmi in se ozrl pod nogo. Kako je ostrmel, ko je videl, da so prav tisti mah izpod neba priplavale prve snežinke. Sedale so mu na rokav in na ovrtnik in se počasi topile.

Fantek je teklen naprej, v šolo. V ptičji hiški pred šolo je stal črn kos in si brusil kljun. Ko je zagledal fantka z dolgimi lasmi, je na ves glas zapel:

„Juhuhu, zima je tu!“

Mogoče je tudi, da je tako zavriskal fantek in mu je kos samo prikimal. To se ne ve. Ve se pa, da je fantek z dolgimi lasmi že od daleč vpil, ko se je vračal iz šole domov:

„Juhuhu, zima je tu!“

Smučar se je namrdnil in rekel:

„Po temle snegu se še muha ne bi mogla smučati!“

Učenjak je pazljivo pogledal skozi okno in dodal:

„Če me ne varajo oči, zdajle sploh več ne sneži.“

Toda fantek se še zmenil ni zanju. Zlezel je na stol in iz velike stenske omare potegnil vrečko s ptičjo krmo. Odprl je okno in spustil na zunanjo poličko tri pesti semenja, ki ga imajo sinice tako rade. Potem je sedel k oknu in potrpežljivo čakal, da bi začele padati prave, velike, zvezdam podobne snežinke.

● SNEŽENI MOŽ. Sneženega moža naredijo navadno otroci tako, da majhno sneženo kepo valjajo po snegu toliko časa, da ta naraste v mogočno kroglo. To je spodnji del telesa sneženega moža. Manjša kepa bo zgornji del. Še manjša pa glava. Iz snega je treba narediti še roke. Na glavo mu poveznejo star lonec, oči naredi iz dveh kosov oglja, za nos služi korenček, v usta mu vtaknejo staro pipo, v roke pa rabljeno metlo. Tako stoji sneženi mož ponosno pred hišo, boji se ga pa nihče.

igrajmo se!

● Tekmovavcem zvežemo noge nad gležnji. Postavimo se ob črto in na znamenje začno skakati proti cilju. Progo razdelimo na štiri dele. Prvi del skačejo naprej, drugega v desno, tretjega ritensko in zadnjega v levo.

● Skozi luknjo na dnu 15 cm visokega cvetličnega lončka potegnemo dosti močno vrvico in jo zgoraj zavežemo v zanko. Z vsako nogo stopimo na en lonček, zanki pa primemo v roke. Eno nogo dvignemo z lončka in premaknemo z vrvico lonček naprej ter stopimo s to nogo na ta lonček. Dvignemo drugo nogo, pomaknemo drugi lonček naprej in stopimo s to drugo nogo nanj.

Kdor od tekmovavcev pride prvi na cilj, ne da bi medtem stopil na tla, zmagaja.

„Janez, kaj pa je sinoči rekla žena, ko si prišel pijan domov?“

„Nič... Sicer sem si pa že itak mislil dati izruvat tiste tri zobe.“

„Gospodična, ko bi bil jaz deset let mlajši...“

„...bi bili lahko še zmeraj moj oče.“

„Moje posestvo je tako veliko, da bi se moral voziti s svojim avtom dan in noč, da bi prišel od enega konca do drugega.“

„Verjamem. Tudi jaz sem imel včasih tak avto.“

„Včeraj sem imel pa res smolo: v krčmi sem pozabil dežnik.“

„Iskat ga pojdi!“

„Kaj, ko sem pa pozabil tudi plačati večerjo in vino!“

Polica j je moral napisati poročilo o svojem delovnem dnevu:

„Na službenem obhodu po mestu sem se ob 4,45 ustavil pri oglu pred mestno hišo. Nenadoma sem dobil po glavi krepak udarec. Po zvenu sklepam, da je bil kol iz hrastovega lesa.“

Soseda sosedi:

„Moj sin se je silno slabo poročil. Posodo mora pomivati namesto nje, kuhati, pometati, na trg hoditi, pa še prati.“

„Veste,“ hiti pripovedovat druga soseda, „moja hči se je pa zelo dobro poročila. Mož ji pomije posodo, kuha, pometa, na trg gre, pa še pere namesto nje.“

Ona: „Nič več me nimaš rad. Jokam, pa me niti ne vprašaš, zakaj.“

On: „Veš, dragica, taka vprašanja me potem stanejo toliko denarja.“

Oče, mati in sedemletni sinček vstopijo v bar. Oče naroči dva konjaka.

Sinček vpraša: „Kaj ne boš za mamo nič naročil?“

smejete se (če se vam zdi)

„Mama, zakaj pa daš vedno pod tale robec atove hlače, kadar robec likaš?“

Hčerka se posvetuje z mamo, kaj bi kupili očetu za god:

„Kaj bi? Pralni stroj že ima, sesavec za prah tudi, stroj za pomivanje posode tudi...“

„Moj pes je silno inteligen ten, včasih razume skoraj več kot jaz.“

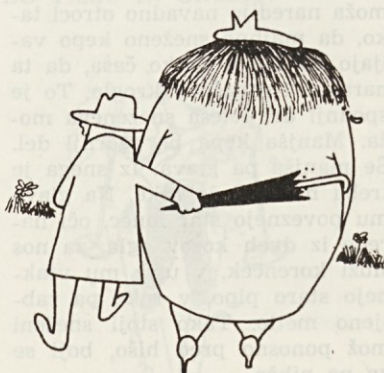
„In to naj bi bil dokaz njegove inteligence?“

Ko je ura odbila dve po polnoči, je bil gostitelj res že zmučen. Vstal je in nagovoril goste:

„Gospoda, lepo je od vas, da ste me prišli sinoči obiskat.“

„Veš kaj, Janez, vsaj takrat bi ne bilo treba vabiti ljudi k hiši, kadar imam splošno čiščenje.“

„Saj sem samo Petra pripeljal, ker je le on tako močan, da bo lahko omaro premaknil.“

„Res ne vem, zakaj mi pripoveduješ take otročarije.“

„Zato, da me lahko razumeš.“

„Da, ko bom velik, bom slaven slikar, a sedaj, ko sem pet let star, me pustijo le z jodom barvati dedov hrbet.“

„Tonček, poslušaj moj nasvet: nikdar ne daj nikomur nobenega nasveta! Če se boš tega mojega nasveta držal, boš srečen.“

„Ali je tvoj ata doma?“

„Ne, ga ni.“

„Kako da ne, saj sem ga videl pri oknu?“

„Ja, ampak on vas je tudi videl in prej kot vi njega.“

„Katera žival nam daje mast, slanino in gnjat?“

„Mesar.“

V Rimu je policaj ustavil avtomobilista, ki je vozil prehitro.

„Kako se pišete?“

„William Kraszewski-Orzeszkow.“

„Kako se to piše?“

„Med Kraszewski in Orzeszkow postavite črtico!“

„Veš kaj, ata, sedaj ko je prišla teta Tekla na obisk, me pa ni treba peljati gledat opice.“

„Jakec, če mi obljubiš, da boš zaspal, ti preberem pravljico o Rdeči kapici!“

„Kaj, pravljico o Rdeči kapici! Če mi ne prebereš spominov Marilyn Monroe, ne bom celo noč zaspal.“

„Mihec, kako da daješ psu sladoled, ko je pa tako drag?“

„Saj mu ga dam, da ga samo nekajkrat polize.“

„Zakaj ste dali narediti zibelko tako visoko?“

„Da se ja gotovo sliši v kuhinjo, če pade otrok na tla.“

Upokojenca med seboj:
„Grozijo, da se bo pošta podražila, zato sem začel gojiti golobe.“

„Pokojnino ti bodo že lahko prinašali, kakšnih težjih pošilk pa ne bodo zmogli.“

Natanko nam je povedal, kako moramo delati, nato je počival naprej.

Vedno manj govorimo o naši edini poti in vse več o našem edinem izhodu.

Velika riba malim: „Zapomnite si, otroci: če hočete dolgo živeti, se držite jugoslovanske obale! Tam že deset let niso zgradili nobene ribiške ladje.“

Med šefi.
„Računalnik kaže, da moramo ceno naših izdelkov dvigniti za 12,5738 odstotkov.“

„Prav. Da bo enostavneje, bomo novo ceno zaokrožili na 25 odstotkov.“

Ljudem vsi polnijo samo glave, medtem ko imajo želodce prazne.

Bil je neumen, a tako zopet ne, da bi to priznal.

Tragika ni v tem, da ostarijo revolucionarji, ampak v tem, da se postarajo njihove ideje.

„Hladna jesen že prihaja“ — pojejo potrošniki, ki ugotavljajo, da premoga v skladiščih ni, kar je dokaz, da je zima pred vrati.

Zmeraj ni kriv sistem, včasih samo manjka ustreznih rezervnih delov.

Čeprav ni bil lesen, so ga odžagali.

Da z nemškimi gospodarstvom nekaj ni v redu, nam bo jasno šele, ko bodo začeli odhajati tja na delo tudi naši direktorji.

čemu se smejejo (včasih) doma?

Če malemu stopiš na prste, te udari, če velikemu, te pohodi.

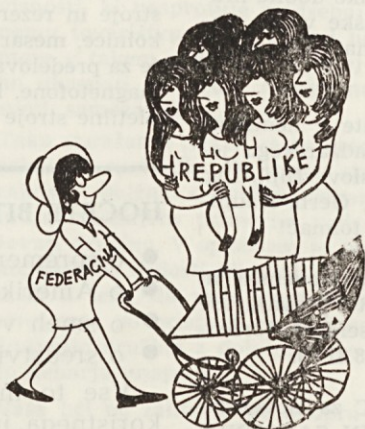
Če veliki kihne, se mali lahko obriše pod nosom.

Žal pregovor „Kdor visoko leta, nizko pade“ ne velja za tiste, ki visoko sede.

Za nemškim in japonskim imamo tudi Jugoslovani svoj gospodarski čudež: več porabimo, kot ustvarimo.

Kar enako se nam zdi, ko pšenico podražimo za 15 din, kruh pa za 15 %.

Vse moderne pravljice se srečno končujejo v prihodnosti.

— KO BOSTE ODRASLE,
PUNČKE, SE BOSTE PA LAHKO
POSTAVILE NA LASTNE
NOGE.

Ustanovili so slovensko organizacijo svobodnih umetnikov. Ali to pomeni, da bodo še manj snemali?

Krti in mercedesi so črni zato, da se vsaj ponoči ne vidi, kdo izpodjeda korenine kmetijstva.

Naši sindikati od razburjenja ob že pozabljeni podražitvi kruha za pet par ob sedanji za trideset par sploh niso prišli do besede.

Naše gospodarstvo je doseglo tako stopnjo blagostanja, da blago kar stoji po skladiščih.

„Kam pa zdaj z vsem tem sadjem, vi strokovnjak — ekonomist?“

„Tri četrta ga vrzite v vodo, četrta za hrano svinjam, kar bo zmanjkalo, bomo pa uvozili.“

„Zakaj imam tri peči? Ker se še ne ve, ali bo pozimi zmanjkalo olja, premoga ali elektrike.“

Velike ribe ne smrde pri glavi, saj uporabljajo najdražje parfume.

Premogovniki so podražili premog, da bi ga uskladili s cenami tekočega goriva, nato so rafinerije predlagale podražitev goriv zaradi uskladitve s trdimi gorivi. Potrošnik mora tej pravljici o jari kači verjeti.

Kultura obrača — občina obrne...

Če človek pol sveta obteče, najdražji kruh pri nas se peče!

Lahko je vzgajati drevesa, ki jim je vrtnar obrezal vrhove.

Korupcije ne bo konec takrat, ko bo zaslužkarjem kdo stopil na prste. Treba jim bo stopiti na kuverte.

Po Pavlihi

mali oglasi - mali oglasi

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 30 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 1 avstrijski šiling (2 bfr, 0,20 NF, 0,15 DM ali enako vrednost v drugi valuti). Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v znamkah pristojbino za dvoje pisem v tujino. Če tega ne stori, ne dobi odgovora. Pisem uredništvo oglaševalcem ne posreduje.

JANKOVIČ, 17 rue Belgrade, 54 Tucquegnieux, Francija, je zaprišežen prevajavec in piše tudi razne prošnje. Pišite mu!

SODNI PREVAJAVEC Lucian BRUMNJAK, 1 Berlin 30, Tauentzienstr. 13 a/III, tel. (0311) 2114006, se priporoča za vse prevode, prošnje in informacije. Pošlje brezplačne prospekte, kako lahko dobite hranilno premijo od 20 do 42% od nemške vlade. Zastopa tudi švicarske banke in mednarodne fonde. Javite se mu!

PREVAJAM vse listine in dokumente v nemščino iz slovenskega, srbohrvaškega in madžarskega jezika. Napišem tudi prošnje itd. Naslov: Dipl.-Ing. VIKTOR NEGRO, 5 Köln-Holweide, Gerh.-Hauptmann-Str. 31, II. Sodno zaprišeženi tolmač!

Sodnijsko pooblaščen prevajavec za slovenski in srbskohrvatski jezik MILAN ZAGORC prevaja vse vrste dokumentov in listin. 4000 Düsseldorf-Gerresheim, Nymphenburgstr. 27, telefon 28 31 43.

Sodnijsko pooblaščen prevajavec za slovenski, srbohrvaški in nemški jezik MARTIN SAPOTNIK prevaja vse dokumente in listine. 413 Moers-Meerbeck, Luisenstr. 23. Pišite mi!

PREVAJALSKA PISARNA V NEMČIJI. Slovenske in srbohrvaške dokumente prevaja, jih overovlja, piše prošnje in poučuje nemščino dipl. filolog

JOSEPH ARECH, 8 München 50, Pfeilschifterstrasse 21, tel. 14 13 702.

**SLOVENSKI IN SRBOHRVATSKI EKSPRES-
PREVODI**, sodno overovljeni: sodni prevajavec in tolmač Milena GRATZA, 8 München 50, Menzingerstraße 195, tel. 8 12 18 20. Končna tramvajaska postaja linija 17 ali 21, nato z avtobusom 77 (Höcherstraße) ali 75 (Eversbuscherstr.).

SLOVENEK, star 32 let, nealkoholik, vesele narave, živeč v Porurju v Nemčiji, bi želel spoznati preprosto slovensko dekle, staro od 23 do 30 let, z resnim namenom za skupno zakonsko življenje. Naslov v upravi Naše luči. (Štev. 23).

SLOVENSKI FANT, star 31 let, visok 1,70 m, bivajoč v Belgiji, z dobrim zaslužkom, želi spoznati slovensko dekle, bivajočo v Belgiji ali kje drugje. Naslov v upravi Naše luči. (Štev. 24).

VIPA VC JOŽE, 7 Stuttgart-S., Nemčija, Export-Import podjetje. Böblingerstraße 164 (tel. 60-43-62), vam solidno postreže in vam nudi kmetijske stroje, kosilnice, traktorje od najlažjih do najtežjih, škropilnice znamk „Irus“, „Schanzlin“ in drugih, gasilne brizgalne, radijske in televizijske aparate, magnetofone, kino- in fotografske aparate, pralne stroje, hladilnike in gospodinjske stroje vseh vrst, šivalne stroje vseh znamk in pletilne stroje svetovno priznane znamke „Kayser“ (netto DM 490.—), elektr. strojčke za popravilo nogavic „Kolibri“ (DM 280.—), motorne žage, stroje za predelovanje lesa, betonske mešalnike z električnim, bencinskim ali dizlovim motorjem ter pošilja na zaželeno naslove in v vse države. Generalno zastopstvo za šivalne stroje Pfaff.

JODE — JOŽE DEBELAK, eksportno podjetje, München, Marsstr. 15 (pri glavnem kolodvoru) prodaja in pošilja v vse države: motorne kosilnice, traktorje, vinogradniške škropilnice, vse kmetijske stroje in rezervne dele, betonske mešalce in samokolnice, mesarski pribor (Dick), motorne žage, stroje za predelovanje lesa, televizijske in radio aparate, magnetofone, hladilnike in pralne stroje, šivalne in pletilne stroje in vse ostale stroje za hišo in obrt.

HOČETE BITI POUČENI...

- o spremembah v liturgiji in kalendariju?
- o Ameriki in Američanih?
- o smeh vzbujajočih iznajdbah?
- o sredstvih proti staranju?

Vse to in še mnogo drugega poučnega, koristnega in zabavnega čtiva Vam nudi v svoji „novi obleki“

Družinska pratika 1971

Naročite jo čimprej! Cena 10.— šilingov

pisma bravcev

stala pa je tako zlobna, da sem jo, dasi s težkim srcem, pristo- voljno pustila oditi. Mnogokrat me je je sram, saj najde domov le, kadar potrebuje denar ali sve- že perilo.

A naj mi je še toliko hudega storila, jo imam kljub vsemu ra- da. Je pa moja edina hči. A vse- eno me zelo skrbi.

Vsaka mladost je v določeni do- bi tudi malo norost — to mora človek do neke stopnje tudi ra- zumeti. Kadar pa gre za resne probleme, za vprašanje zaupa- nja, značaja, je treba že od ma- lega potegniti čisto jasne črte, po katerih se naj otrok lahko ravna. Vedenje vaše hčerke dokazuje, da ste bili najbrž vedno preveli- kodusni v popuščanju njenim že- ljam. Če hočete danes še kaj po- praviti, morate zavzeti drugačno stališče. Nikar ji ne dajate kar meni nič tebi nič denarja, ki ga zahteva. Če zahteva udobje, da živi sama, mora sprejeti tudi de- lo, ki ga tako življenje zahteva. Mnoge matere mislijo, da morajo zaradi ljubezni vedno pomagati. Tako ravnanje je v mnogih pri- merih napačno. Kdor se brez svo- je krivde znajde v težkem polo- žaju, zasluži pomoč. Lahkomisel- nosti pa ne smemo podpirati. Prav zato, ker imate svojega o- troka radi, ga morate vzgojiti v življenja sposobnega človeka. To pa pomeni, da se mora naučiti tudi odpovedi.

moja hčerka bo dobila skopuha za moža

Zelo me skrbi sreča naše hčerke. Je tik pred poroko s človekom, ki je sicer kar v redu, glede de- narja pa izredno malenkosten. Iz

različnih razgovorov sklepam, da bo imela hčerka zaradi tega zelo težko življenje. Tudi jaz sem za varčevanje in sem hčer- ko temu primerno vzgojila; toda kar meji na skopost, je preveč.

Naš bodoči zet je dobro plačan visok uslužbenec, tako da mladi par ne bo imel finančnih skrbi. Žal pa je že večkrat omenjal, ka- ko si zamišlja gospodinjstvo. Moja hčerka naj bi vodila točno knjigovodstvo (proti temu sicer nimam nič), da bi možu potem dajala za vse obračun. Denar za gospodinjstvo bi prejerala te- densko, ker so „mlade žene pač lahkomišelnice“. To posploševanje je moja hčerko do solz zadelo.

Vprašala bi vas, ali je to ravna- nje pravilno pri možu, ki ve, da dobi v zakon ljubečo in sposobno življenjsko tovarišico? Kaj naj moja hči stori?

Žal tudi med mlado generacijo mnogi zakonski možje ne uvidi- jo nujnosti, da so njihove žene pri gospodinjstvu samostojne za daljše dobe. Ne vedo namreč, da je mogoče sredstva na daljši čas boljše razporediti in je mogoče tako boljše gospodariti. Brez ozira na to praktično prednost pa po- leg tega siliijo nekateri možje svoje žene v neko razmerje od- visnosti, ki nasprotuje medseboj- nemu tovarištvu. Žena skoraj ne more v takem primeru samostoj- no ukrepati in izgubi mnogo na svoji samozavesti.

Taka vprašanja naj bi se že pred zakonom razčistila. Po pravu sta zakonca dolžna s svojim delom in premoženjem primerno vzdr- ževati družino. V splošnem je ta- ko, da žena zadosti tej svoji dolž- nosti s tem, da vodi gospodinj- stvo, mož pa prispeva za skupno življenje družine z določeno vsoto denarja vnaprej.

Vaša hči ne zahteva nič neupra- vičenega, če terjja mesečno po- trebno vsoto. V okviru enako- pravnosti itak ne gre, da bi mož sam odločal o tem, kako naj že- na vodi gospodinjstvo.

poroka samo zaradi otroka

Ko sva se pred štirimi meseci po razmeroma kratkem prijateljstvu zaročila, so moji starši pristali na to le pod pogojem, da s poroko počakava do mojega 20. leta. Imam 18 let, moj zaročenec pa 23. Zdaj sem zanosila in hočem se takoj poročiti. Starši pa so proti temu. Menijo, da sem še ta- ko nezrela in da ne bi bilo mo- dro, da se zavoljo otroka pre- naglim z odločitvijo. Jaz pa se z zaročencem odlično razumem in tudi njegov položaj nama dovo- ljuje ustanovitev lastnega gospo- dinjstva. Ali bi mi hoteli dati do- ber nasvet? Ne bi hotela, da o- trok odrašča brez staršev.

Razumljivo je, da vaši starši no- čejo, da se v kratkem poročite, saj so na mah postavljeni v po- vsem drugačen položaj. Njihov- vemu mišljenju, da prihajajoči otrok še ni vzrok za poroko, mo- ram načelno pritrditi. Nikakor ne sme biti otrok vzrok za pre- naglo ali premalo premišljeno poroko. Če bi se pozneje poka- zalo, da se z zaročencem vendar ne ujemata, potem tudi otroku ne bi bilo ustrezno, ker bi mu manjkalo resnično in dobro dru- žinsko vzdušje. O tem morate te- meljito razmisliti. Če pridete do prepričanja, da bi bil zakon edi- na pravilna rešitev, poizkusite skupaj z zaročencem doseči od staršev privoljenje zanjo. Menim, da je prav, če s starši skupaj še enkrat premislite vse razloge za in proti ter skupno najdete dobro rešitev.

„Naša luč“

Viktringer Ring 26
A-9020 Klagenfurt, Austria

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
Printed in Austria

P. b. b.

NAŠA LUČ, mesečnik za Slovence na tujem. — Letnik 19. List ureja uredniški konzorcij. Odgov. urednik: dr. Janko Hornböck. Založba: Družba sv. Mohorja. Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja. Vsi v Celovcu. — Izhaja vsak mesec razen julija in avgusta. — Naročnina je za naročnike v Avstriji letno 45 šilingov, za naročnike izven Avstrije 110 belgijskih frankov, 10 francoskih frankov, 10 švicarskih frankov, 8 nizozemskih goldinarjev, 10 nemških mark; 1200 italijanskih lir, 16 angleških šilingov, 12 norveških kron, 10,50 švedskih kron; 3.— ameriške dolarje; 2,50 avstralskih dolarjev, 3.— kanadske dolarje. — Razlika v cenah je pogojena zaradi neenakih poštnin v posameznih državah in različnih deviznih preračunavanj. Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava Naše luči. Uredništvo in uprava: Viktringer Ring 26, A-9020 Klagenfurt, Austria.

SLOVENSKI DUŠNI PASTIRJI IN URADI

ANGLIJA — Franc Bergant, Offley Road 62, London S. W. 9
(Tel. 01-735-66-55).

AVSTRIJA — Ciril Lavrič, Kirchenstraße 1, 4052 Ansfelden (O.—Ö.). — „Korotan“, Albertgasse 48, 1080 Wien VIII. — Martin Belej, Enzenbach, 8112 Gratwein. — Anton Miklavčič, Kapellengasse 15, 9800 Spittal/Drau. (Tel. 0-47-62/3-34-62). — P. Štefan Kržišnik, Zist. Stift, 6422 Stams. — Viktor Pernuš, Am Brand 3, 6900 Bregenz.

BELGIJA — Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, B-4000 Liège. (Telefon 04/23-39-10). — Kazimir Gaberc, Rue L. Empain 19, B-6001 Marcinelle, (Tel. 07/36-77-54).

FRANCIJA — Nace Čretnik, 4 rue St. Fargeau, 75 Paris 20. (Tel. 636-80-68). — Mission Slovène, 7 rue Gutenberg, 75 Paris 15. (Tel. 250-89-93). — Stanislav Kavalarič, Presbytère Ste. Barbe, Méricourt-Mines, Rue de Lens, 62 Méricourt-sous-Lens. — Anton Dejak; 33 rue de la Victorie, 57 Aumetz. — Msgr. Stanko Grims, rue de Dauphiné, 57 Merlebach. — P. Jakob Vučina, 6 rue de France, 06 Nice.

ITALIJA — Slovenski dušnopastirski urad, Via dei Colli 8, 00198 Roma. (Tel. 845-0-989).

NEMČIJA — Lojze Škraba, 42 Oberhausen-Sterkrade, Oskarstraße 29. (Tel. 62-6-76). Ivan Ifko, 43 Essen-Altenessen, Schonfeldstraße 36. (Telefon 29-13-05). — Dr. Franček Prijatelj, 68 Mannheim, A 4, 2. (Telefon 06-21/2-85-00). — Dr. Franc Felc, 7 Stuttgart-S, Kolbstr. 15/I. (Tel. 60-52-78). — Ciril Turk, 73 Esslingen, Häuserhaldenweg 36. (Tel. (0711)-38-21-74). — Dr. Janez Zdešar in dr. Branko Rozman, 8 München 15, Schubertstr. 2/I. (Tel. 53-64-53). — P. Janez Sodja, 8 München 80, Röntgenstraße 5; 1 Berlin 61, Methfesselstraße 43 (Kolpinghaus). (Tel. 698-30-91, namesto 1 tudi 2 ali 3).

NIZOZEMSKA — Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Luik, Belgie.

ŠVEDSKA — Jože Flis, Djurgardsvägen 32, 633 50 Eskilstuna, (Telefon 016/11-31-54).

SVICA — P. Fidelis Kraner, Kapuzinerheim, Seebacherstr. 15. 8052 Zürich, (Osební tel. 051-50-44-15, hišni tel. 051-50-24-22).